

Zbiór Orzeczeń

WYROK SĄDU (szósta izba)

z dnia 15 lipca 2015 r.¹

Konkurencja — Porozumienia, decyzje i uzgodnione praktyki — Europejski rynek stali sprężającej — Ustalanie cen, podział rynku i wymiana szczególnie chronionych informacji handlowych — Jednolite, złożone i ciągle naruszenie — Umowa przedstawicielstwa handlowego — Możliwość przypisania zleceniodawcy mającego znamiona naruszenia zachowania przedstawiciela handlowego — Brak po stronie zleceniodawcy wiedzy o mającym znamiona naruszenia zachowaniu przedstawiciela handlowego — Uczestnictwo w jednej z części składowych naruszenia i wiedza o całościowym planie — Wytyczne w sprawie metody ustalania grzywien z 2006 r. — Proporcjonalność — Zasada indywidualizacji kar — Nieograniczone prawo orzekania

W sprawie T-418/10

voestalpine AG, z siedzibą w Linzu (Austria),

voestalpine Wire Rod Austria GmbH, dawniej voestalpine Austria Draht GmbH, z siedzibą w Sankt Peter-Freienstein (Austria),

reprezentowane przez adwokatów A. Ablasser-Neuhuber, G. Fusseneggera, U. Denzela i M. Mayera,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Europejskiej, reprezentowanej przez R. Sauera, V. Bottkę i C. Hödlmayra, działających w charakterze pełnomocników, wspieranych przez adwokata R. Van der Houta,

strona pozwana,

mającej za przedmiot żądanie stwierdzenia nieważności i zmiany decyzji Komisji C(2010) 4387 wersja ostateczna z dnia 30 czerwca 2010 r. dotyczącej postępowania na podstawie art. 101 TFUE oraz art. 53 EOG (sprawa COMP/38.344 – Stal sprężająca), zmienionej decyzją Komisji C(2010) 6676 wersja ostateczna z dnia 30 września 2010 r. oraz decyzją Komisji C(2011) 2269 wersja ostateczna z dnia 4 kwietnia 2011 r.,

SĄD (szósta izba),

w składzie: S. Frimodt Nielsen (sprawozdawca), prezes, F. Dehousse i A.M. Collins, sędziowie,

sekretarz: J. Palacio González, główny administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 2 października 2014 r.,

¹ — Język postępowania: niemiecki.

wydaje następujący

Wyrok

Przedmiot sporu

- 1 Niniejsza skarga została wniesiona przeciwko decyzji Komisji C(2010) 4387 wersja ostateczna z dnia 30 czerwca 2010 r. dotyczącej postępowania na podstawie art. 101 TFUE oraz art. 53 porozumienia EOG (sprawa COMP/38.344 – Stal sprężająca) (zwanej dalej „decyzją początkową”), nakładającej na dostawców stali sprężającej, którzy brali udział w operacjach ustalania kwot, podziału klientów, ustalania cen i wymiany szczególnie chronionych informacji handlowych o cenach, wielkości sprzedaży oraz klientach na poziomach europejskim, regionalnym i krajowym, kary za uczestnictwo w kartelu.
- 2 Komisja Europejska skierowała decyzję początkową do spółek:
  - ArcelorMittal SA,
  - ArcelorMittal Wire France SA,
  - ArcelorMittal Fontaine SA,
  - ArcelorMittal Verderio Srl,
  - Emesa-Trefilería, SA (zwanej dalej „Emesą” lub „spółką Emesa”),
  - Industrias Galycas, SA (zwanej dalej „Galycasem” lub „spółką Galycas”),
  - ArcelorMittal España, SA,
  - Trenzas y Cables de Acero PSC, SL (zwanej dalej „Tycsą” lub „spółką Tycsa”),
  - Trefilerías Quijano, SA (zwanej dalej „spółką TQ”),
  - Moreda-Riviere Trefilerías, SA (zwanej dalej „spółką MRT”),
  - Global Steel Wire, SA (zwanej dalej „spółką GSW”),
  - SOCITREL – Sociedade Industrial de Trefilaria, SA (zwanej dalej „Socitrelem” lub „spółką Socitrel”),
  - Companhia Previdente – Sociedade de Controle de Participações Financeiras, SA (zwanej dalej „spółką Companhia Previdente”),
  - voestalpine Austria Draht GmbH, przekształconej następnie w voestalpine Wire Rod Austria GmbH, drugiej skarżącej (zwanej dalej „Austrią Draht”),
  - voestalpine AG, pierwszej skarżącej,
  - Fapricela Indústria de Trefilaria, SA (zwanej dalej „Fapricelą” lub „spółką Fapricela”),
  - Proderac – Productos Derivados del Acero, SA (zwanej dalej „Proderakiem” lub „spółką Proderac”),

- Westfälische Drahtindustrie GmbH (zwanej dalej „WDI” lub „spółką WDI”),
  - Westfälische Drahtindustrie Verwaltungsgesellschaft mbH & Co. KG (zwanej dalej „spółką WDV”),
  - Pampus Industriebeteiligungen GmbH & Co. KG,
  - Nedri Spanstaal BV (zwanej dalej „Nedri” lub „spółką Nedri”),
  - Hit Groep BV,
  - DWK Drahtwerk Köln GmbH i Saarstahl AG (zwanym dalej łącznie „DWK” lub „spółką DWK”),
  - Ovako Hjulbro AB,
  - Ovako Dalwire Oy AB,
  - Ovako Bright Bar AB,
  - Rautaruukki Oyj,
  - Italcables SpA (zwanej dalej „ITC”),
  - Antonini SpA,
  - Redaelli Tecna SpA (zwanej dalej „Redaelli” lub „spółką Redaelli”),
  - CB Trafilati Acciai SpA (zwanej dalej „CB” lub „spółką CB”),
  - ITAS – Industria Trafileria Applicazioni Speciali SpA (zwanej dalej „Itasem” lub „spółką Itas”),
  - Siderurgica Latina Martin SpA (zwanej dalej „SLM” lub „spółką SLM”),
  - Ori Martin SA,
  - Emme Holding SpA, dawniej i później ponownie występującej pod nazwą Trafilerie Meridionali SpA (zwanej dalej „spółką Trame”).
- 3 Komisja dwukrotnie zmieniała tę decyzję początkową.
- 4 Najpierw w dniu 30 września 2010 r. Komisja wydała decyzję C(2010) 6676 wersja ostateczna zmieniającą decyzję początkową (zwaną dalej „pierwszą decyzją zmieniającą”). Pierwsza decyzja zmieniająca skutkowała w istocie obniżeniem kwoty grzywny nałożonej na następujące spółki: ArcelorMittal Verderio, ArcelorMittal Fontaine i ArcelorMittal Wire France, ArcelorMittal España, WDI oraz WDV.
- 5 Pierwsza decyzja zmieniająca została skierowana do wszystkich adresatów decyzji początkowej.
- 6 Następnie w dniu 4 kwietnia 2011 r. Komisja wydała decyzję C(2011) 2269 wersja ostateczna zmieniającą decyzję początkową (zwaną dalej „drugą decyzją zmieniającą”). Druga decyzja zmieniająca skutkowała w istocie w szczególności obniżeniem kwoty grzywny nałożonej na następujące spółki: z jednej strony ArcelorMittal, ArcelorMittal Verderio, ArcelorMittal Fontaine i ArcelorMittal Wire France, a z drugiej strony SLM i Ori Martin. Druga decyzja zmieniająca skierowana została jedynie do tych spółek.

- 7 Wszystkim spółkom, które wniosły skargę na decyzję początkową, podano z inicjatywy Sądu do wiadomości drugą decyzję zmieniającą.
- 8 Sąd skierował do spółek voestalpine i Austria Draht pytanie w przedmiocie ewentualnych konsekwencji zmian decyzji początkowej dla treści podniesionej przez te spółki argumentacji; spółki te miały następnie możliwość dostosowania swych żądań celem uwzględnienia tych ewentualnych konsekwencji.
- 9 Decyzja początkowa w wersji po zmianach wprowadzonych pierwszą i drugą decyzją zmieniającą stanowi zatem, dla celów niniejszej skargi, „zaskarżoną decyzję”.
- 10 Przeciwno decyzji początkowej, pierwszej decyzji zmieniającej, drugiej decyzji zmieniającej oraz pismom skierowanym przez Komisję w odpowiedzi na podniesione przez niektórych adresatów decyzji początkowej żądania przeprowadzenia ponownej oceny ich zdolności płatniczej skierowanych zostało w sumie 28 skarg (sprawy: T-385/10, ArcelorMittal Wire France i in./Komisja; T-388/10, Productos Derivados del Acero/Komisja; T-389/10, SLM/Komisja; T-391/10, Nedri Spanstaal/Komisja; T-393/10, Westfälische Drahtindustrie i in./Komisja; T-398/10, Fapricela/Komisja; T-399/10, ArcelorMittal España/Komisja; T-406/10, Emesa-Trefilería i Industrias Galycas/Komisja; T-413/10, Socitrel/Komisja; T-414/10, Companhia Previdente/Komisja; T-418/10, voestalpine i voestalpine Wire Rod Austria/Komisja; T-419/10, Ori Martin/Komisja; T-422/10, Trafilerie Meridionali/Komisja; T-423/10, Redaelli Tecna/Komisja; T-426/10, Moreda-Riviere Trefilerías/Komisja; T-427/10, Trefilerías Quijano/Komisja; T-428/10, Trenzas y Cables de Acero/Komisja; T-429/10, Global Steel Wire/Komisja; T-436/10, Hit Groep/Komisja; T-575/10, Moreda-Riviere Trefilerías/Komisja; T-576/10, Trefilerías Quijano/Komisja; T-577/10, Trenzas y Cables de Acero/Komisja; T-578/10, Global Steel Wire/Komisja; T-438/12, Global Steel Wire/Komisja; T-439/12, Trefilerías Quijano/Komisja; T-440/12, Moreda-Riviere Trefilerías/Komisja; T-441/12, Trenzas y Cables de Acero/Komisja; T-409/13, Companhia Previdente i Socitrel/Komisja).

Okoliczności powstania sporu

I – Sektor będący przedmiotem postępowania

A – Produkt

- 11 Kartel, w którym uczestnictwo zostało ukarane przez Komisję, dotyczył stali sprężającej. Wyrażenie to obejmuje pręty stalowe oraz splotki z walcówki, a w szczególności, po pierwsze, stal do strunobetonu, która jest elementem używanym do budowy balkonów, pali fundamentowych czy też rur, oraz po drugie, stal do kablobetonu, która jest z kolei wykorzystywana w budownictwie przemysłowym i podziemnym oraz przy budowie mostów (motyw 2 zaskarżonej decyzji).
- 12 Wachlarz produktów ze stali sprężającej obejmuje różne rodzaje prętów czy też przewodów jednosplotowych (przykładowo pręty gładkie, błyszczące czy też galwanizowane, wyciskane czy też żyłkowane), a także szereg rodzajów splotek (przykładowo splotki błyszczące, wyciskane, pokryte polietylenem czy też metaliczne). Splotki ze stali sprężającej są trzy- lub siedmiosplotowe. Stal sprężająca sprzedawana jest w postaci produktów o różnych średnicach. Komisja nie wzięła jednak pod uwagę splotek specjalnych, czyli galwanizowanych czy też powlekanych smarem, a także wykorzystywanych przy budowie mostów ciężkich, czyli galwanizowanych splotek powlekanych czy też prętów galwanizowanych (motywy 3 i 4 zaskarżonej decyzji).
- 13 W zaskarżonej decyzji wskazano również, że w wielu krajach wymagane jest wydanie przez władze krajowe zatwierdzenia technicznego dla danych produktów. Wydanie takiego certyfikatu trwa zazwyczaj około sześciu miesięcy (motyw 5 zaskarżonej decyzji).

B – Strona ofertowa

- 14 Zgodnie z zaskarżoną decyzją uczestnicy kartelu kontrolowali łącznie około 80% sprzedaży w Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG). Na większości rynków krajowych obok grupy największych producentów występuje również kilku wytwórców lokalnych. Większość z tych największych producentów należy do grup metalurgicznych wytwarzających również walcówkę, czyli służący do wytwarzania stali sprężającej surowiec stanowiący główny element kosztów jego wytwarzania. Podczas gdy przedsiębiorstwa niezintegrowane musiały dokonywać swych zakupów surowcowych na rynku, przedsiębiorstwa zintegrowane zaopatrywały się co do zasady w surowce w ramach grupy. Przez cały okres trwania kartelu stwierdzonego w zaskarżonej decyzji objęty nim sektor przemysłu zgłaszał znaczne i trwałe nadwyżki mocy produkcyjnych stali sprężającej (motywy 98 i 99 zaskarżonej decyzji).
- 15 W 2001 r. wartość sprzedaży stali sprężającej w ramach EOG wynosiła około 365 mln EUR przy łącznej wielkości sprzedaży wynoszącej w tym samym roku prawie 600 000 t. Na sprzedaż tę składały się w 20–25% pręty ze stali sprężającej, a w 75–80% splotki ze stali sprężającej, chociaż te średnie wartości różniły się nieco w poszczególnych krajach. Największym zużyciem stali sprężającej wyróżniały się Włochy (około 28% sprzedaży stali sprężającej w ramach EOG). Dużymi konsumentami stali sprężającej były również Hiszpania (16%), a także Niemcy, Francja, Niemcy i Portugalia (8–10% w przypadku każdego z tych krajów) (motyw 100 zaskarżonej decyzji).

C – Strona popytowa

- 16 Zgodnie z zaskarżoną decyzją popyt na stal sprężającą był bardzo niejednorodny. Wytwórcy prefabrykowanych materiałów budowlanych oraz specjalistyczne przedsiębiorstwa budowlane wykorzystywali stal sprężającą przykładowo w konstrukcjach stabilizujących budynki lub mosty. Do nabywców stali sprężającej należała niewielka grupa dużych klientów – takich jak przykładowo Addtek International Oy AB (zwana dalej „Addtekiem”), przekształcona następnie w Consolis Oy AB, która reprezentowała 5–10% zużycia stali sprężającej w ramach Unii Europejskiej – oraz szereg mniejszych klientów (motywy 101 i 102 zaskarżonej decyzji).
- 17 Stosowane w różnych krajach członkowskich praktyki handlowe były również zróżnicowane. Producenci stali sprężającej zawierali ze swymi klientami półroczne lub roczne umowy ramowe. W zależności od popytu klienci ci zamawiali w określonym umownie zakresie ilościowym po określonej umownie cenie wyrażone w tonach ilości poszczególnych produktów. Okres obowiązywania tych umów był systematycznie przedłużany w ramach kolejnych przeprowadzanych negocjacji (motyw 103 zaskarżonej decyzji).

D – Wymiana handlowa w ramach Unii Europejskiej i EOG

- 18 Zgodnie z przedstawionym w zaskarżonej decyzji stanem faktycznym wielkość sprzedaży w okresie istnienia kartelu świadczy o tym, że wymiana handlowa między państwami członkowskimi Unii była intensywna. Stal sprężająca była wytwarzana i sprzedawana w całym EOG (motyw 104 zaskarżonej decyzji).

II – Voestalpine i Austria Draht

- 19 Austria Draht jest austriackim producentem splotek. W okresie od 24 lutego 1988 r. do 3 grudnia 2002 r. 95% jej kapitału posiadała spółka Voest-Alpine Stahl Gesellschaft GmbH, zaś pozostałe 5% – Donauländische Baugesellschaft GmbH. W następstwie wewnętrznej restrukturyzacji, w dniu 3 grudnia 2002 r. voestalpine Bahnsysteme GmbH, będąca następcą prawnym Voest-Alpine Stahl

Gesellschaft, nabyła 99,95% kapitału Austrii Draht. Zarówno Voest-Alpine Stahl Gesellschaft, jak i voestalpine Bahnsysteme są całkowicie zależnymi spółkami austriackiej spółki voestalpine (motywy 44 i 45 zaskarżonej decyzji).

- 20 W Włoszech Austria Draht powierzyła sprzedaż stali sprężającej pośrednikowi, którym była spółka włoska Studio Crema CAP Srl (zwanej dalej „Studio Crema” lub „spółką Studio Crema”), zarządzana i reprezentowana przez pana G. Osoba ta nie miała uprawnień do podpisywania umów zawieranych z klientami Austrii Draht, które były nadal zawierane bezpośrednio przez tę właśnie spółkę (motywy 46 zaskarżonej decyzji).
- 21 W trakcie roku podatkowego trwającego od dnia 1 kwietnia 2001 r. do dnia 31 marca 2002 r. spółka voestalpine osiągnęła w EOG w sektorze stali sprężającej obroty wynoszące w 18,27 mln EUR, która to właśnie wielkość została uwzględniona przez Komisję. Obroty te zostały osiągnięte wyłącznie ze sprzedaży prowadzonej przez Austrię Draht. W trakcie roku podatkowego trwającego od dnia 1 kwietnia 2009 r. do dnia 31 marca 2010 r. skonsolidowane obroty światowe spółki voestalpine wyniosły 8,55 mln EUR (motywy 47 zaskarżonej decyzji).

III – Postępowanie administracyjne

- 22 W dniu 9 stycznia 2002 r. Bundeskartellamt (niemiecki organ właściwy ds. ochrony konkurencji) przekazał Komisji dokumenty dotyczące zawisłej przed lokalnym sądem pracy sprawy dotyczącej zwolnienia byłego pracownika spółki WDI. Pracownik ten twierdził, że uczestniczył w dotyczącym stali sprężającej naruszeniu art. 101 TFUE. W tym właśnie kontekście ujawnił on nazwy uczestniczących w tym kartelu przedsiębiorstw oraz dostarczył pierwszych informacji w przedmiocie tego naruszenia (motywy 105 zaskarżonej decyzji).

A – Pierwszy wniosek o złagodzenie sankcji oraz przyznane spółce DWK zwolnienie z grzywny

- 23 W dniu 18 czerwca 2002 r. DWK przedstawiła Komisji nieformalne pismo w przedmiocie dotyczącego stali sprężającej naruszenia art. 101 TFUE, w którym uczestniczył szereg przedsiębiorstw, w tym między innymi ta spółka. W tym kontekście DWK wyjaśniła, że spodziewa się ona skorzystać z uregulowań zawartych w komunikacie Komisji z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie zwolnienia z grzywien oraz zmniejszania grzywien w przypadkach karteli (Dz.U. C 45, s. 3, zwanym dalej „komunikatem w sprawie współpracy”) (motywy 106 zaskarżonej decyzji).
- 24 W dniu 3 lipca 2002 r. przedstawiciele DWK spotkali się z Komisją celem przedyskutowania kwestii współpracy. W dniu 19 lipca 2002 r. Komisja przyznała DWK na podstawie pkt 8 lit. b) komunikatu o współpracy warunkowe zwolnienie z grzywny ze względu na to, że spółka ta była pierwszym przedsiębiorstwem, które dostarczyło jej dowodów umożliwiających stwierdzenie naruszenia art. 101 TFUE dotyczącego kartelu, jaki miał zostać zawiązany pomiędzy wytwórcami stali sprężającej z całego obszaru Unii (motywy 107 zaskarżonej decyzji).

B – Kontrole i żądania udzielenia informacji

- 25 W dniach 19 i 20 września 2002 r. Komisja przeprowadziła, zgodnie z art. 14 ust. 2 i 3 rozporządzenia Rady nr 17 z dnia 6 lutego 1962 r., pierwszego rozporządzenia wprowadzającego w życie art. [101 TFUE] i [102 TFUE] (Dz.U. 1962, 13, s. 204), kontrole w lokalach należących w szczególności do spółek DWK, WDI, Nedri, Tréfileurope, Tycsa, Redaelli, CB, Itas, ITC, SLM i Edilsider (ta ostatnia należała do handlowca w spółce Tréfileurope Italia Srl, przekształconej następnie w ArcelorMittal Verderio), a także do ich spółek zależnych lub przedsiębiorstw powiązanych (motywy 108 zaskarżonej decyzji).

- 26 Począwszy od dnia 19 września 2002 r., Komisja skierowała, zgodnie z art. 11 rozporządzenia nr 17 oraz art. 18 rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. [101 TFUE] i [102 TFUE] (Dz.U. 2003, L 1, s. 1), do przedsiębiorstw będących adresatami decyzji początkowej, do ich spółek dominujących, do innych przedsiębiorstw, do pewnych osób (emerytowanego pracownika spółki Redaelli, będącego następnie doradcą handlowym tej spółki, oraz przedstawiciela handlowego spółki Tréfileurope Italia, za pośrednictwem Edilsidera) oraz do pewnych organizacji zawodowych szereg pism zawierających żądania udzielenia informacji (motyw 109 zaskarżonej decyzji).
- 27 W dniach 7 i 8 czerwca 2006 r. Komisja przeprowadziła na podstawie art. 20 rozporządzenia nr 1/2003 kontrolę w lokalu („studiu”) należącym do członka rodziny dawnego pracownika spółki Redaelli (motyw 114 zaskarżonej decyzji).

C – Kolejne wnioski o złagodzenie sankcji oraz reakcja Komisji

- 28 Niektóre z będących adresatami zaskarżonej decyzji spółki, takie jak ITC, Nedri, SLM, Redaelli czy WDI, wniosły na podstawie komunikatu o współpracy wnioski o złagodzenie sankcji. Tycsa potwierdziła istnienie antykonkurencyjnych uzgodnień, ale nie zwróciła się o złagodzenie sankcji (motyw 110 zaskarżonej decyzji).
- 29 Spółka ITC wniosła o złagodzenie sankcji w dniu 21 września 2002 r., przedstawiając pochodzące z okresu naruszenia dowody dotyczące spotkań, które producenci stali sprężającej odbywali w latach 1979–2002. W dniu 11 listopada 2002 r. przedstawiła ona również odpowiednie oświadczenie woli. W dniu 10 stycznia 2003 r. Komisja przyznała spółce ITC tymczasowe obniżenie kwoty grzywny rzędu 30–50%, pod warunkiem że spółka ta będzie nadal przestrzegać warunków określonych w pkt 21 komunikatu o współpracy (motyw 111 zaskarżonej decyzji).
- 30 W dniu 17 października 2002 r. Tycsa ustosunkowała się do żądania udzielenia informacji, potwierdzając pewne fakty i dostarczając obciążających ją dowodów. W dniu 21 października 2002 r., ustosunkowując się do żądania udzielenia informacji, Redaelli przedstawił obciążające go dowody, a następnie w dniu 20 marca 2003 r. oficjalnie zwrócił się o zastosowanie wobec niego uregulowań zawartych w komunikacie w sprawie współpracy. W dniu 23 października 2002 r., ustosunkowując się do żądania udzielenia informacji, Nedri przedstawił pewne dowody, zwracając się jednocześnie o zastosowanie wobec niego uregulowań zawartych w komunikacie w sprawie współpracy. W dniu 30 października 2002 r., ustosunkowując się do żądania udzielenia informacji, SLM zwrócił się o obniżenie kwoty grzywny. W dniu 4 listopada 2002 r. oraz następnie w dniach 6 marca i 11 czerwca 2003 r. spółka Tréfileurope przedstawiła w odpowiedzi na pismo zawierające żądania udzielenia informacji obciążające ją informacje, a także złożyła oświadczenie stanowiące wyraz woli tego przedsiębiorstwa, aby zastosowano wobec niego uregulowania zawarte w komunikacie w sprawie współpracy. W dniu 17 marca 2004 r. Galycas ustosunkował się do żądania udzielenia informacji, potwierdzając pewne fakty i składając pewne obciążające go oświadczenia. W dniu 19 maja 2004 r. WDI złożył oświadczenie stanowiące wyraz woli tego przedsiębiorstwa, aby zastosowano wobec niego uregulowania zawarte w komunikacie w sprawie współpracy. W dniu 28 czerwca 2007 r. również ArcelorMittal, w ramach swych licznych kontaktów z Komisją, przedstawił wniosek o złagodzenie sankcji zawierający przede wszystkim pochodzące z okresu naruszenia i sporządzone przez dawnego pracownika Emesy odrębne notatki obejmujące lata 1992–2002 (zwane dalej „notatkami Emesy”) (motyw 112 zaskarżonej decyzji).
- 31 Ustosunkowując się do przedłożonych jej wniosków o złagodzenie sankcji, Komisja skierowała do spółek ArcelorMittal, Nedri i WDI datowane na dzień 19 września 2008 r. pismo, w którym poinformowała je, że nie mogą uzyskać zwolnienia z grzywny oraz że nosi się ona z zamiarem zastosowania wobec nich, na podstawie pkt 26 komunikatu w sprawie współpracy, obniżenia kwoty

grzywny w granicach określonych w pkt 23 lit. b) tego komunikatu. W tym samym dniu Komisja skierowała do spółek Redaelli i SLM pismo odrzucające złożone przez nie wnioski o złagodzenie sankcji (motyw 113 zaskarżonej decyzji).

D – Wszczęcie postępowania i pismo w sprawie przedstawienia zarzutów

- 32 W dniu 30 września 2008 r. Komisja wydała pismo w sprawie przedstawienia zarzutów skierowane do wielu przedsiębiorstw, w tym również do spółek voestalpine i Austria Draht.
- 33 Wszyscy adresaci tego pisma, ustosunkowując się do jego treści, przedstawili swoje uwagi na piśmie.

E – Dostęp do akt sprawy, przesłuchanie i zdolność płatnicza

- 34 Adresaci pisma w sprawie przedstawienia zarzutów mogli uzyskać dostęp do akt Komisji w postaci sporządzonej na nośniku DVD kopii dokumentów. Równocześnie spółki te otrzymały wykaz zawartych w aktach dochodzenia dokumentów określający stopień dostępności każdego poszczególnego dokumentu. Zostały one poinformowane, że przesłany im nośnik DVD daje im całkowity dostęp do wszystkich dokumentów, które Komisja mogła uzyskać w trakcie dochodzenia, z wyjątkiem tych z nich – lub ich części – które zawierają tajemnice handlowe czy też inne informacje o poufnym charakterze. Dokumenty związane z łagodzeniem sankcji zostały natomiast udostępnione w lokalach Komisji.
- 35 Przesłuchanie odbyło się w dniach 11 i 12 lutego 2009 r. Wzięły w nim udział wszystkie przedsiębiorstwa, do których Komisja skierowała pismo w sprawie przedstawienia zarzutów, z wyjątkiem HIT Groep, Emesy i Galycasa.
- 36 Czternaście przedsiębiorstw podniosło również argument o niemożliwości zapłacenia przez nie grzywny w rozumieniu pkt 35 wytycznych w sprawie metody ustalania grzywien nakładanych na mocy art. 23 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 1/2003 (Dz.U. 2006, C 210, s. 2, zwanych dalej „wytycznymi z 2006 r.”). Przedstawiły one również dokumenty uzasadniające to twierdzenie i oparte na nim żądanie [zwolnienia z obowiązku zapłaty grzywny].

F – Dodatkowe żądania udzielenia informacji

- 37 Następnie Komisja skierowała żądania udzielenia informacji do spółek GSW, MRT, Tycsa, TQ, Companhia Previdente i Socitrel, zwracając się do nich o wyjaśnienie pewnych kwestii dotyczących w szczególności struktury prowadzonych przez nie przedsiębiorstw. Spółki te ustosunkowały się do tych żądań w okresie pomiędzy 6 marca a 15 kwietnia 2009 r.
- 38 Komisja skierowała również żądania udzielenia informacji do wszystkich adresatów decyzji początkowej, zwracając się do nich o wskazanie wartości sprzedaży produktów objętych kartelem oraz wielkości obrotów osiąganych przez poszczególne grupy. Wszyscy adresaci tych żądań uczynili im zadość.

IV – Zaskarżona decyzja

- 39 Zaskarżona decyzja dotyczy kartelu pomiędzy dostawcami stali sprężającej, którzy brali udział w operacjach ustalania kwot, podziału klientów, ustalania cen i wymiany szczególnie chronionych informacji handlowych o cenach, wielkości sprzedaży oraz klientach na poziomach europejskim (klub zuryski, klub Europa, [...]), regionalnym i krajowym (klub Italia, klub España). Zgodnie z art. 1 zaskarżonej decyzji przedsiębiorstwa te dopuściły się jednolitego i ciągłego naruszenia art. 101

ust. 1 TFUE oraz, poczynawszy od dnia 1 stycznia 1994 r., art. 53 ust. 1 porozumienia EOG. Ich niezgodne z prawem poczynania zostały zapoczątkowane w 1984 r. i były kontynuowane aż do dnia 19 września 2002 r.

- 40 Prowadzone dochodzenie dotyczyło 18 przedsiębiorstw. Uzgodnienia kartelowe, których dotyczyło prowadzone postępowanie, zostały w ogólny sposób opisane w motywach 122–133 zaskarżonej decyzji; zostały one przedstawione w pkt 67 i nast. niniejszego wyroku.
- 41 Zarówno Voestalpine, jak i Austria Draht zostały uznane za odpowiedzialne za uczestnictwo w kartelu w okresie od 15 kwietnia 1997 r. do 19 września 2002 r. (art. 1 zaskarżonej decyzji).
- 42 Za uczestnictwo w tym naruszeniu Komisja ukarała voestalpine i Austrię Draht grzywną w wysokości 22 mln EUR, uznając je za odpowiedzialne solidarnie za jej zapłatę (art. 2 zaskarżonej decyzji).

Przebieg postępowania i żądania stron

- 43 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 15 września 2010 r. voestalpine i Austria Draht wniosły niniejszą skargę.
- 44 Decyzją z dnia 29 października 2010 r. Sąd (pierwsza izba) poinformował skarżące o możliwości dostosowania ich zarzutów i żądań celem uwzględnienia zmian wprowadzonych w pierwszej decyzji zmieniającej.
- 45 W swej przedstawionej w dniu 1 czerwca 2011 r. replice Voestalpine i Austria Draht nie przedstawiły żadnych uwag dotyczących tej pierwszej decyzji zmieniającej.
- 46 Decyzją z dnia 6 czerwca 2011 r. Sąd zwrócił się do Komisji o dostarczenie mu dokumentów.
- 47 W dniu 29 czerwca 2011 r. Komisja podała do wiadomości drugą decyzję zmieniającą.
- 48 W dniu 1 sierpnia 2011 r. voestalpine i Austria Draht przedstawiły swe uwagi w przedmiocie tej drugiej decyzji zmieniającej.
- 49 W dniu 14 października 2011 r. voestalpine i Austria Draht przedstawiły pismo, dołączone do akt sprawy w dniu 8 listopada 2011 r., do którego dołączyły one, opierając się na art. 66 § 2 regulaminu postępowania przed Sądem z dnia 2 maja 1991 r., dokumenty zawierające rozszerzenie środków dowodowych przedstawione na poparcie wyjaśnień zawartych w skardze.
- 50 Były to w szczególności złożone wcześniej oświadczenia, które zostały przekazane dopiero po przedstawieniu repliki, a w których przedstawiciele kadry kierowniczej spółek Redaelli, SLM i ITC wskazali, że pan G. nie reprezentował skarżących na spotkaniach klubu Italia.
- 51 W ww. piśmie z dnia 14 października 2011 r. voestalpine i Austria Draht zwróciły się również o przeprowadzenie środka dowodowego w rozumieniu art. 68 § 1 regulaminu postępowania przed Sądem z dnia 2 maja 1991 r. dotyczącego przesłuchania ww. przedstawicieli kadry kierowniczej spółek Redaelli i SLM w charakterze świadków.
- 52 Pisemny etap postępowania został początkowo zamknięty w dniu 20 października 2011 r., wraz ze złożeniem przez Komisję duplikacji w języku postępowania oraz jej stanowiska w przedmiocie uwag przedstawionych przez voestalpine i Austrię Draht w przedmiocie drugiej decyzji zmieniającej.

- 53 W dniu 24 listopada 2011 r. Komisja przedstawiła swe uwagi dotyczące pisma spółek voestalpine i Austria Draht z dnia 14 października 2011 r., dołączonego do akt sprawy w dniu 8 listopada 2011 r., co pociągnęło za sobą ponowne otwarcie pisemnego etapu postępowania.
- 54 W dniu 24 lutego 2012 r. Komisja przedstawiła poprawkę do wniesionej przez nią dupliki.
- 55 Ze względu na zmianę składu Sądu od dnia 23 września 2013 r., sędzia sprawozdawca został przydzielony do szóstej izby, której przekazana została niniejsza sprawa.
- 56 Wstępne sprawozdanie na rozprawę, o którym mowa w art. 52 § 2 regulaminu z dnia 2 maja 1991 r., zostało podane do wiadomości szóstej izby w dniu 19 marca 2014 r.
- 57 W dniu 28 kwietnia 2014 r., w ramach środków organizacji postępowania przewidzianych w art. 64 regulaminu postępowania z dnia 2 maja 1991 r., Sąd zwrócił się do stron postępowania o udzielenie odpowiedzi na szereg pytań, a do Komisji – o przedstawienie pewnych dokumentów, w tym również kopii akt sprawy podanych do wiadomości skarżących w trakcie postępowania administracyjnego.
- 58 W dniu 13 czerwca 2014 r. strony ustosunkowały się do tych pytań i żądań.
- 59 W dniu 16 lipca 2014 r., w ramach środków dowodowych przewidzianych w art. 65 regulaminu postępowania z dnia 2 maja 1991 r., Sąd nakazał Komisji przedstawienie dokumentów, których instytucja ta nie chciała przedstawić w ramach przewidzianych w art. 64 regulaminu środków organizacji postępowania, które zarządzono w dniu 28 kwietnia 2014 r.
- 60 W dniu 23 lipca 2014 r. Komisja przedstawiła żądane dokumenty, a skarżące mogły się z nimi zapoznać jeszcze przed rozprawą.
- 61 Na rozprawie w dniu 2 października 2014 r. wysłuchane zostały wystąpienia stron i ich odpowiedzi na pisemne i ustne pytania Sądu.
- 62 Voestalpine i Austria Draht wnoszą do Sądu o:
- stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji,
  - tytułem żądania ewentualnego, obniżenie kwoty grzywny nałożonej na nie w art. 2 tej decyzji,
  - obciążenie Komisji kosztami postępowania.
- 63 Komisja wnosi do Sądu o:
- oddalenie skargi w całości,
  - obciążenie skarżących kosztami postępowania.

Co do prawa

- 64 Voestalpine i Austria Draht zarzucają w istocie Komisji, że ta ukarała je grzywną w wysokości 22 mln EUR za uczestnictwo w jednolitym, złożonym i ciągłym naruszeniu, czyli w „systemie porozumień lub uzgodnionych praktyk w sektorze stali sprężającej na rynku wewnętrznym” (zwanym dalej „kartelem” czy też „jednolitym naruszeniem”), polegającym w dotyczącym ich zakresie na:
- po pierwsze i w szczególności, na uczestnictwie Austrii Draht w klubie Italia, jednym ze składających się na kartel porozumień regionalnych, za pośrednictwem swego przedstawiciela handlowego we Włoszech, pana G., który pracował również na rachunek innego członka kartelu (spółki CB),
  - po drugie, o czym świadczą jasne przesłanki, na sporadycznym zaangażowaniu Austrii Draht w mające antykonkurencyjny przedmiot dyskusje na poziomie europejskim, które pozwoliły tej spółce na poznanie tego poziomu kartelu na wczesnym etapie jego funkcjonowania.
- 65 W tym właśnie kontekście skarżące w pierwszym ze swych zarzutów kwestionują przypisanie zleceniodawcy nagannego zachowania przedstawiciela Austrii Draht na Włochy, a to ze względu na to, że takie przypisanie zachowania stanowi naruszenie art. 101 TFUE oraz art. 53 porozumienia EOG; w drugim z podnoszonych zarzutów kwestionują one stwierdzenie, zgodnie z którym Austria Draht uczestniczyła w jednolitym naruszeniu. Poza bowiem tym, że Austria Draht nigdy nie wiedziała o nagannym zachowaniu swego przedstawiciela w ramach klubu Italia, spółka ta również nie miała pojęcia o paneuropejskim wymiarze kartelu. Austria Draht nigdy nie przyłączyła do kartelu w tym wymiarze i w każdym razie zawsze się od niego dystansowała.
- 66 Opierając się na tych dotyczących jednolitego naruszenia uwagach, w trzecim z podnoszonych zarzutów skarżące kwestionują zarówno fakt nałożenia na nie grzywny, jak i kwotę tej grzywny. W szczególności skarżące podnoszą, że grzywna ta jest nieproporcjonalna, gdyż nie wiedziały one o nagannym zachowaniu przedstawiciela Austrii Draht na Włochy (klub Italia) i nie uczestniczyły w innych składowych tego kartelu (klub zuryski, klub Europa, klub España, przydzielenie klienta Addteku [...]). W każdym razie wartość sprzedaży, jaką należy uwzględnić przy określaniu kwoty grzywny, nie może odpowiadać wartości dokonywanej przez skarżące „europejskiej” sprzedaży stali sprężającej.

A – Uwagi wstępne

1. Treść zaskarżonej decyzji

- 67 Z art. 1 zaskarżonej decyzji wynika, że voestalpine i Austria Draht dopuściły się naruszenia art. 101 TFUE oraz, począwszy od dnia 1 stycznia 1994 r., art. 53 porozumienia EOG, uczestnicząc od dnia 15 kwietnia 1997 r. do dnia 19 września 2002 r. w „systemie porozumień lub uzgodnionych praktyk w sektorze stali sprężającej na rynku wewnętrznym i, począwszy od dnia 1 stycznia 1994 r., w ramach EOG”.

a) Składowe kartelu i cechy charakterystyczne jednolitego naruszenia

- 68 W motywie 122 zaskarżonej decyzji ww. kartel został określony jako „obejmujące cały kontynent europejski uzgodnienia składające się na tak zwany etap zuryski oraz na tak zwany etap europejski, oraz, odpowiednio, uzgodnienia krajowe czy też regionalne”. W motywach 123–135 zaskarżonej decyzji Komisja przedstawia pokrótce te różnego rodzaju porozumienia i uzgodnione praktyki, które w dalszej części decyzji zostały przez nią uszczegółowione i poddane ocenie pod kątem art. 101 ust. 1 TFUE oraz art. 53 porozumienia EOG.

69 Schematycznie rzecz ujmując, na kartel ten składały się następujące uzgodnienia:

- klub zuryski, czyli pierwszy etap porozumienia obejmującego cały kontynent europejski. Porozumienie to obowiązywało od dnia 1 stycznia 1984 r. do dnia 9 stycznia 1996 r. i dotyczyło ustalania kwot dla poszczególnych krajów (Niemiec, Hiszpanii, Francji, Włoch, Austrii i krajów Beneluksu), podziału klientów, ustalania cen i wymiany szczególnie chronionych informacji handlowych. Uczestniczyły w nim spółki Tréfileurope, Nedri, WDI, DWK i Redaelli, która z kolei reprezentowała szereg przedsiębiorstw włoskich, co najmniej począwszy od 1993 r. i od 1995 r.; następnie w 1992 r. dołączyła od nich Emesa, a w 1993 r. Tycsa,
- klub Italia, będący uzgodnieniem krajowym, które obowiązywało od dnia 5 grudnia 1995 r. do dnia 19 września 2002 r. Porozumienie to dotyczyło ustalania kwot dla Włoch, a także eksportu z tego kraju do pozostałych krajów Europy. Uczestniczyły w nim włoskie przedsiębiorstwa Redaelli, ITC, CB i Itas, do których dołączyły następnie spółki Tréfileurope i Tréfileurope Italia (w dniu 3 kwietnia 1995 r.), SLM (w dniu 10 lutego 1997 r.), Trame (w dniu 4 marca 1997 r.), Tycsa (w dniu 17 grudnia 1996 r.), DWK (w dniu 24 lutego 1997 r.) i Austria Draht (w dniu 15 kwietnia 1997 r.),
- porozumienie południowe, będące uzgodnieniem regionalnym, negocjowanym i zawartym w 1996 r. przez włoskie przedsiębiorstwa Redaelli, ITC, CB i Itas z Tycsą i spółką Tréfileurope celem ustalenia stopnia penetracji przez jego uczestników rynków krajów Europy określonej jako Południowa (Belgii, Hiszpanii, Francji, Włoch i Luksemburga), w którym jego uczestnicy deklarowali swą wolę prowadzenia wspólnie negocjacji w przedmiocie kwot z innymi wytwórcami z Europy Północnej,
- klub Europa, czyli drugi etap porozumienia obejmującego cały kontynent europejski. Porozumienie to zostało zawarte w maju 1997 r. przez spółki Tréfileurope, Nedri, WDI, DWK, Tycsa i Emesa (zwane „członkami stałymi” czy też „sześcioma wytwórcami”) i obowiązywało do września 2002 r. Celem jego zawarcia było wyjście z impasu, w jakim znalazł się sektor po zaprzestaniu działalności klubu zuryskiego, ponowny podział kwot (obliczanych na podstawie okresu referencyjnego pomiędzy czwartym kwartałem 1995 r. a pierwszym kwartałem 1997 r.), rozdział klientów i ustalanie cen. Tych sześciu wytwórców ustaliło zasady współpracy obejmujące mianowanie koordynatorów odpowiedzialnych za wprowadzanie uzgodnień w życie w poszczególnych krajach oraz za współpracę z innymi zainteresowanymi przedsiębiorstwami, które prowadziły działalność w danych krajach bądź sprzedawały te same produkty tym samym klientom. Ich reprezentanci odbywali na różnych szczeblach systematyczne spotkania mające na celu nadzorowanie wprowadzania uzgodnień w życie. Na spotkaniach tych wymieniano też szczególnie chronione informacje handlowe. W przypadku gdy zachowanie danego przedsiębiorstwa odbiegało od tego, co zostało uzgodnione, stosowany był system wyrównawczy,
- koordynacja w zakresie dotyczącym klienta Addteku. W ramach tego obejmującego cały kontynent europejski uzgodnienia sześciu wytwórców, spotykających się niesystematycznie pod egidą wytwórców włoskich oraz Fundii, utrzymywało również kontakty dwustronne (czy też wielostronne) oraz, jeśli tylko mieli w tym interes, uczestniczyło w ustalaniu cen oraz przydzielaniu klientów ad hoc. Przykładowo spółki Tréfileurope, Nedri, WDI, Tycsa, Emesa, CB i Fundia koordynowały między sobą wielkość sprzedaży dla klienta Addteku i stosowane wobec niego ceny. Projekty te dotyczyły przede wszystkim Finlandii, Szwecji i Norwegii, a oprócz tego Niderlandów, Niemiec, krajów bałtyckich oraz Europy Środkowej i Wschodniej,
- dyskusje prowadzone między klubem Europa a klubem Italia. W okresie trwającym co najmniej od września 2000 r. do września 2002 r. sześciu wytwórców, ITC oraz spółki CB, Redaelli, Itas i SLM spotykało się systematycznie w celu zintegrowania przedsiębiorstw włoskich jako stałych członków klubu Europa. Przedsiębiorstwa włoskie życzyły sobie zwiększenia kwoty sprzedaży włoskiej stali sprężającej w Europie, zaś klub Europa chciał utrzymania status quo. Dlatego też członkowie klubu

Italia spotykali się celem wypracowania jednolitego stanowiska, zaś członkowie klubu Europa spotykali się celem przeanalizowania tego stanowiska oraz wypracowania sobie swego własnego; wspólne spotkania członków klubu Europa i włoskich przedstawicieli miały zaś na celu dojście do porozumienia w przedmiocie podziału włoskiej kwoty na poszczególnych rynkach. Uczestniczące w kartelu przedsiębiorstwa wymieniały też szczególnie chronione informacje handlowe. Kierując się potrzebą ponownego rozdzielenia kwoty europejskiej celem uwzględnienia w niej wytwórców włoskich, przedsiębiorstwa te postanowiły wspólnie przyjąć nowy okres referencyjny (od 30 czerwca 2000 r. do 30 czerwca 2001 r.). Przedsiębiorstwa te porozumiały się również w przedmiocie wielkości łącznego eksportu produkowanej przez przedsiębiorstwa włoskie stali sprężającej do innych krajów Europy; kwota ta była dzielona na poszczególne rynki krajowe. Jednocześnie prowadzono dyskusje w przedmiocie cen, a członkowie klubu Europa usiłowali opracować funkcjonujący na szczeblu europejskim stosowany w ramach klubu Italia mechanizm ustalania cen,

— klub España. Równolegle do uzgodnień obejmujących cały kontynent europejski oraz do działalności prowadzonej w ramach klubu Italia pięć przedsiębiorstw hiszpańskich [TQ, Tycsa, Emesa, Galycas i Proderac (ta ostatnia spółka od maja 1994 r.)] oraz dwa przedsiębiorstwa portugalskie (Socitrel od kwietnia 1994 r. i Fapricela od grudnia 1998 r.) zawarły w odniesieniu do Hiszpanii i Portugalii i okresu co najmniej od grudnia 1992 r. do września 2002 r. porozumienie, zgodnie z którym miały one utrzymać swe stałe udziały rynkowe i ustalać kwoty, dokonywać przydziału klientów, w tym również tych, których obowiązują procedury przetargów publicznych, a także ustalać ceny i inne warunki zapłaty. Wymieniały też one szczególnie chronione informacje handlowe.

70 Zdaniem Komisji całościowo opisanych w pkt 69 powyżej uzgodnień miał cechy charakterystyczne jednolitego naruszenia art. 101 TFUE oraz art. 53 porozumienia EOG (motywy 135 i 609, a także sekcja 12.2.2 zaskarżonej decyzji).

71 W szczególności Komisja uznała, że ww. uzgodnienia wpisywały się w całościowy plan określający dla członków kartelu wytyczne, według których mieli oni prowadzić działania we wszystkich strefach geograficznych, a „przedsiębiorstwa te ograniczyły swoje indywidualne zachowania handlowe celem osiągnięcia jednolitego antykonkurencyjnego celu polegającego na zakłóceniu czy też wyeliminowaniu normalnej konkurencji na rynkach stali sprężającej w EOG i wypracowaniu stanu obejmującej cały ten obszar równowagi, w szczególności poprzez ustalanie cen i kwot, podział klientów oraz wymianę szczególnie chronionych informacji handlowych” (motyw 610 i sekcja 9.3 zaskarżonej decyzji) [tłumaczenie nieoficjalne, podobnie jak wszystkie cytaty z tej decyzji poniżej].

72 W tej kwestii Komisja wskazała, że:

„Plan, w który wpisały się spółki DWK, WDI, Tréfileurope, Tycsa, Emesa, Fundia, Austria Draht, Redaelli, CB, ITC, Itas, SLM, Trame, Proderac, Fapricela, Socitrel, Galycas i TQ (nie wszystkie jednocześnie), był opracowywany i wprowadzany w życie przez okres co najmniej 18 lat w drodze systemu mających znamiona zmyślnego porozumienia, wyspecjalizowanych porozumień oraz praktyk uzgodnionych. Ich jednolity i wspólny cel polegał na ograniczeniu konkurencji pomiędzy uczestnikami kartelu poprzez wykorzystanie do realizacji tego celu podobnych do siebie mechanizmów (zobacz sekcja 9.3.1). Nawet jeśli wykonywanie jednego uzgodnienia nastroczało problemów, pozostałe z nich działały normalnie” (motyw 612 zaskarżonej decyzji).

b) Okoliczności przyjęte w odniesieniu do spółek Austria Draht i voestalpine

73 W odniesieniu do spółek Austria Draht i voestalpine Komisja przyjęła, że uczestniczyły one w kartelu, o którym mowa w art. 1 zaskarżonej decyzji, w okresie od 15 kwietnia 1997 r. do 19 września 2002 r.

- 74 Najistotniejsze okoliczności, na podstawie których można było ustalić, że uczestniczyły one w tym kartelu, były następujące.

Umowa z panem G.

- 75 Z zaskarżonej decyzji wynika, że począwszy od 1984 r., Austria Draht powierzyła prowadzenie działalności w zakresie marketingu i sprzedaży we Włoszech przedstawicielowi handlowemu, spółce Studio Crema, zarządzanemu i reprezentowanemu przez pana G. Osoba ta nie miała uprawnień do podpisywania zawieranych z klientami Austrii Draht umów, które były nadal zawierane bezpośrednio przez tę właśnie spółkę, a wszystkie zamówienia udzielane za pośrednictwem pana G. były następnie potwierdzane (motyw 46 zaskarżonej decyzji).

Klub Italia (od dnia 15 kwietnia 1997 r. do dnia 19 września 2002 r.)

- 76 Komisja uznała, że Austria Draht uczestniczyła w działalności klubu Italia od dnia 15 kwietnia 1997 r. do dnia 19 września 2002 r. (motywy 124, 385 i nast. zaskarżonej decyzji, a także motywy 479–483 sekcji 9.2.1.8, zatytułowanej „Indywidualne uczestnictwo w działalności klubu Italia”).

- 77 Z zaskarżonej decyzji wynika w szczególności, że „[s]zereg dokumentów pochodzących z okresu naruszenia oraz przemawiających za przyjęciem zawartych w nich twierdzeń oświadczeń złożonych przez spółki ITC, Redaelli, Itas, CB, SLM, Tréfileurope i DWK świadczy o tym, że co najmniej pomiędzy początkiem 1995 r. a momentem przeprowadzenia przez Komisję kontroli w dniach 19 i 20 września 2002 r. [...] spółki CB, ITC, Itas, Redaelli, Tréfileurope i Tréfileurope Italia, Tycsa, SLM, Trame oraz sprzedający stal sprężającą na całym kontynencie europejskim jej wytwórcy DWK i Austria Draht uczestniczyli w antykonkurencyjnych spotkaniach, w trakcie których zobowiązali się oni do: 1) ujawniania i wymiany poufnych informacji handlowych, w szczególności na temat klientów, określania cen i wielkości sprzedaży, 2) podziału rynku poprzez ustalanie zarówno kwot mających zastosowanie do rynku włoskiego, jak i kwot dla wywozu stali z Włoch do pozostałych krajów europejskich [...], 3) ustalania cen w odpowiedzi na wzrost cen surowców, w tym również ustalania cen minimalnych czy też podwyżek cen we Włoszech i w innych krajach europejskich (dla poszczególnych klientów), a także wysokości opłaty dodatkowej (zwanej »suplementem«) [...], i 4) podziału klientów [...]”. Ponadto „[w]drożono w istocie system nadzoru sprawowanego za pośrednictwem niezależnego podmiotu trzeciego [...], a także mechanizm wyrównawczy [...]” (motyw 385 zaskarżonej decyzji).

- 78 Na poparcie swego twierdzenia o indywidualnym uczestnictwie Austrii Draht w klubie Italia Komisja wskazała, że posiada ona dowody na to, iż spółka ta „systematycznie uczestniczyła w ponad 40 spotkaniach klubu Italia w okresie od 15 kwietnia 1997 r. do 19 września 2002 r., a ponadto kilkakrotnie informowano formalnie o jej nieobecności na tych spotkaniach, co świadczy o tym, iż się jej tam spodziewano” (motyw 479 zaskarżonej decyzji).

- 79 W przypisie do zaskarżonej decyzji Komisja wskazała w szczególności na dwie grupy spotkań: po pierwsze, „co najmniej” 14 spotkań, na których był obecny pan G. i na których dyskutowano przypadek Austrii Draht, i po drugie, „16 innych spotkań”, na których dyskutowano przypadek Austrii Draht pod nieobecność pana G. Komisja wskazała w tym względzie, co następuje:

„Załącznik 3 do decyzji: pan [G.] jest obecny na co najmniej 14 spotkaniach, na których dyskutowany jest przypadek Austrii Draht, zwłaszcza 15.4.1997 (przydzielanie kwot/klientów i ustalanie cen), 24.6.1997 (poszukiwanie »równowagi rynkowej« i wymiana informacji o cenach), 11.3.1998 (dyskusje o przydzielaniu kwot i ustalaniu cen, mowa jest o Austrii Draht, lecz brak jest świadczących o tym zapisów), 30.3.1998 (dyskusje o przydzielaniu kwot), 18.5.1998 (dyskusje o przydzielaniu kwot i ustalaniu cen), 19.10.1998 (przydzielanie klientów), 18.1.1999 (dyskusje o przydzielaniu kwot i ustalaniu cen), 14.12.1999 (dyskusje o przydzielaniu kwot), 12.1.2000 (dyskusje o przydzielaniu kwot), 19.9.2000 (dyskusje o przydzielaniu kwot), 10.6.2001 (przydzielanie kwot), 23.10.2001 (mowa jest

o Austrii Draht, lecz brak jest świadczących o tym zapisów), 11.1.2002 (ma miejsce wymiana informacji o poprzedzającym roku oraz próba przydzielenia kwot na 2002 r.), 30.4.2002 (wyraźnie wskazane zostało, że pan [G.] musi zapewnić wynik ilościowy, w braku czego [Austria Draht] zostanie »wykluczona« jeszcze przed latem); w dowodach dotyczących pozostałych 16 spotkań brak wzmianki o obecności [pana G.] (w odniesieniu do niektórych z nich wyraźnie stwierdza się jego nieobecność), niemniej jednak prowadzone są dyskusje na temat danych dotyczących Austrii Draht: 7.4.1997 (przydzielanie kwot, wymiana informacji); 13.5.1997 (wymiana informacji, zwłaszcza o tym, że pan [G.] zaproponował na wyraźne żądanie Austrii Draht jednemu z klientów (wskazanemu z nazwy) specjalną cenę, 14.10.1997 (dyskusje o przydzielaniu kwot), 16.12.1997 (dyskusje o przydzielaniu kwot, wymiana informacji), 22.12.1997 i 14.1.1998 (tabele zawierające szczegółowe dane dotyczące Austrii Draht, kwoty i klienci [...]); 16.7.1998 (mowa jest o Austrii Draht, lecz brak jest świadczących o tym konkretnych zapisów), 6.5.1999 (faks dotyczący przydziału klientów i kwot, w szczególności dla Austrii Draht), 13.5.1999 (wymiana informacji), 31.5.1999 (dyskusje o przydzielaniu kwot), 10.7.2000 (dyskusje o przydzielaniu kwot), 27.9.2000 (wymiana informacji), 13.7.2001 (e-mail zawierający sporządzony w Excelu szczegółowy wykaz kwot sprzedaży splotek i klientów tego wyrobu przydzielonych poszczególnym przedsiębiorstwom w 2001 r.), 4.2.2002 (e-mail zawierający sporządzony w Excelu szczegółowy wykaz kwot sprzedaży splotek i klientów tego wyrobu przydzielonych poszczególnym przedsiębiorstwom w 2002 r.), 23.7.2001 (dyskusje o przydzielaniu kwot), 25.7.2001 (dyskusje o przydzielaniu kwot/wymiana informacji)”.

- 80 W przypisie tym mowa jest również o trzeciej serii spotkań czy też sporządzonych w odniesieniu do nich notatek:

„Podczas dziewięciu spotkań (czy też w sporządzonych w odniesieniu do nich notatkach) pan [G.] jest wyraźnie wskazywany jako przedstawiciel Austrii Draht: 15.4.1997, 12.5.1997, 13.5.1997, 24.6.1997, 22.10.1997, 11.3.1998, 18.5.1998, 29.11.1999 i 17.1.2000. Austria Draht jest wyraźnie wskazywana jako ponownie nieobecna, co świadczy o tym, że spodziewano się jej na spotkaniach, które odbyły się w dniach 7.9.1998 i 12.7.1999; na spotkaniu, które odbyło się 14.10.1997, uznano nieobecność pana [G.] za nieusprawiedliwioną, a na spotkaniu, które odbyło się 15.5.2002, wyraźnie zażądano obecności pana [G.] na spotkaniu, które miało odbyć się w dniach 5–6.6.2002. Proszę zwrócić też uwagę na spotkania, w odniesieniu do których oświadczone, że należy skontaktować się z Austrią Draht: 20.9.1999 oraz spotkanie, które odbyło się latem 2002 r.”.

- 81 W odniesieniu do początków indywidualnego uczestnictwa Austrii Draht w klubie Italia Komisja stwierdziła, co następuje:

„W 1996 r. i wcześniej Austria Draht, zgodnie z protokołem ze spotkania, które odbyło się w dniu 13 lutego 1996 r. [...], nie uczestniczyła w uzgodnieniu włoskim. Komisja dysponuje jednak wyraźnymi dowodami na to, że Austria Draht rozpoczęła uczestnictwo w klubie Italia w 1997 r., najpóźniej w dniu 15 kwietnia 1997 r., kiedy to wyraźnie zadeklarowała swą obecność w osobie swego przedstawiciela handlowego, [pana G.] [...]. W trakcie tego spotkania przydzielono Austrii Draht pewną kwotę, a ponadto złożone zostało oświadczenie, zgodnie z którym Austria Draht wstrzymywała się od zaopatrywania szczególnej grupy klientów (wskazanych z nazwy) [...]. Treść tego spotkania należy rozpatrywać w kontekście spotkań, które odbyły się bezpośrednio przed nim i bezpośrednio po nim: 1) na spotkaniu, które odbyło się w dniu 17 grudnia 1996 r., zaprezentowano tabelę zawierającą informację o wyrażonych w tonach ilościach stali sprężonej przydzielanych poszczególnym klientom oraz mianowaniu głównych dostawców dla pewnej ilości klientów na rynku włoskim w odniesieniu do 1997 r. Pomimo tego, że kolumny dotyczące Austrii Draht pozostały puste, uwzględnienie jej w tej tabeli świadczy o tym, iż co najmniej brano pod uwagę możliwość prowadzenia przez strony dyskusji w tej kwestii; 2) potwierdza to treść spotkania, które odbyło się w dniu 4 marca 1997 r. i w trakcie którego wymienione zostały informacje na temat ilości sprzedawanych przez Austrię Draht na rynku włoskim; 3) nawet jeśli nie stwierdzono obecności Austrii Draht na spotkaniu w dniu 7 kwietnia 1997 r., Komisja stwierdza, że przydzielono tej spółce pewne konkretne wielkości sprzedaży; 4) sprawozdanie z wizyty, jaką przedstawiciele spółki Tréfileurope złożyli w spółce CB w dniu 24 czerwca

1997 r., potwierdza prowadzenie antykonkurencyjnych dyskusji z Austrią Draht oraz fakt reprezentowania Austrii Draht »przez [pana G.]«. W tym właśnie kontekście Komisja przyjęła dzień 15 kwietnia 1997 r. za datę początkową uczestnictwa Austrii Draht w klubie Italia” (motyw 480 zaskarżonej decyzji).

82 W kwestii przypisania zachowania pana G. Austrii Draht Komisja w motywach 481–483 zaskarżonej decyzji wyjaśniła, co następuje:

„(481) Okoliczność, że Austria Draht uczestniczyła w spotkaniach klubu Italia poprzez swego przedstawiciela, pana [G.], potwierdzają również oświadczenia złożone przez DWK i ITC oraz uzyskane od spółek ITC i Tréfileurope dokumenty pochodzące z okresu naruszenia. Również uczestnicy kartelu odbierali Austrię Draht jako działającą za pośrednictwem pana [G.] składową część kartelu [...].

(482) Austria Draht przyznaje, że powierzyła, począwszy od 1984 r., prowadzenie całokształtu swej polityki handlowej na rynku włoskim spółce Studio Crema (reprezentowanej przez jej dyrektora generalnego, pana [G.]). Pan [G.] był zobowiązany do przekazywania Austrii Draht informacji i nie ponosił ryzyka finansowego podejmowanych działań i przeprowadzanych transakcji, gdyż to owa spółka była podmiotem ponoszącym wszystkie ryzyka związane przede wszystkim z brakiem dostawy, jej wadliwością czy też z niewypłacalnością klienta, i wynagradzającą przy tym pana [G.] na podstawie wielkości określonej w procentach w oparciu o wielkość sprzedaży dokonywanej przez tę spółkę na rzecz poszczególnych klientów. [Pan G.] miał obowiązek przedstawiania Austrii Draht comiesięcznego pisemnego sprawozdania w przedmiocie swych działań, a w szczególności działalności konkurentów tej spółki oraz »sprzedaży i stosunków handlowych« w zakresie objętym jego przedstawicielstwem (Włochy). Wszystkie powyższe okoliczności wyraźnie świadczą o tym, że Austria Draht sprawowała całkowitą kontrolę nad działaniami swego przedstawiciela, [pana G.] [...].

(483) Z rygorystycznych warunków przedstawicielstwa i z faktu systematycznego udziału [pana G.] w spotkaniach klubu Italia poświęconych kwotom, cenom i klientom [...] wyraźnie wynika, że [pan G.] przekazywał szczególnie chronione informacje handlowe o stanowisku Austrii Draht innym członkom klubu Italia oraz uzyskiwał na tych spotkaniach informacje przekazywane następnie Austrii Draht. Zdaniem Komisji Austria Draht uczestniczyła zatem w klubie Italia od dnia 15 kwietnia 1997 r. do dnia 19 września 2002 r.”.

Klub Europa i system obejmujący cały kontynent europejski

83 Celem ustalenia, że przyjęte w odniesieniu do spółek voestalpine i Austria Draht naruszenie miało jednolity i ciągły charakter, oraz w szczególności tego, że spółki te miały „indywidualną świadomość uczestnictwa w ogólniejszym systemie” (zob. tytuł sekcji 12.2.2.4 zaskarżonej decyzji), Komisja podniosła, co następuje:

„(652) Austria Draht przyznaje, że uczestniczyła w kilku spotkaniach klubu Europa, lecz twierdzi jednocześnie, że na spotkaniach tych nie prowadzono żadnych antykonkurencyjnych dyskusji. Komisja podnosi, że nie uważa ona Austrii Draht za odpowiedzialną za bezpośrednie uczestnictwo w klubie zuryskim czy też w klubie Europa [...]. Istnieją jednak jasne poszlaki świadczące o tym, że Austria Draht sporadycznie uczestniczyła w antykonkurencyjnych dyskusjach dotyczących całego kontynentu europejskiego i, co za tym idzie, była świadoma wymiaru tego kartelu we wczesnym stadium.

(653) Po pierwsze, już w latach 1995–1996, czyli na długo przed datą przyjętą przez Komisję za początek uczestnictwa Austrii Draht w naruszeniu (dzień 15 kwietnia 1997 r.), spółka ta uczestniczyła

w spotkaniach klubu zuryskiego, podczas których prowadzono między innymi dyskusje w przedmiocie ewentualnej organizacji nowego europejskiego uzgodnienia w przedmiocie kwot. Ponadto na spotkaniu klubu Italia, które miało miejsce w dniu 16 grudnia 1997 r., mowa była o tym, że Austria Draht »nie była członkiem tego klubu (Europa), ale życzyła sobie być informowana [o jego działaniach]«. Uczestnicy późniejszych spotkań klubu Italia, w których uczestniczył [pan G.], będący przedstawicielem Austrii Draht, byli informowani o dyskusjach toczących się w ramach klubu Europa i o zawieranych w jego ramach uzgodnieniach [...]. Austria Draht przyznaje ponadto, że uczestniczyła w szeregu spotkań klubu Europa [...], w trakcie których, przynajmniej w przypadku spotkania, które odbyło się w dniu 28 lutego 2000 r., poruszona została kwestia wielkości sprzedaży i stosowanych cen. Na spotkaniu, które odbyło się w dniu 27 września 2001 r., zaproszono Austrię Draht do przyłączenia się do klubu Europa w powiększonym składzie. Istnieje szereg poszlak świadczących o tym, że w okresie ekspansji na kontynent europejski [...] Austria Draht brała udział w dyskusjach w przedmiocie podziału kwot i klientów w niektórych krajach oraz, poprzez pana [G.], uczestniczyła w co najmniej sześciu spotkaniach poświęconych ekspansji klubu Europa, w tym również w spotkaniu, które odbyło się w dniu 6 listopada 2001 r. i na którym ponadto wyznaczono pana [G.], wspólnie z panem [A.] (Itas) oraz panem [C.] (CB), jako ewentualnego koordynatora krajowego na terenie Włoch.

(654)

Komisja wyciągnęła na tej podstawie wniosek, że uczestnicząc w klubie Italia, Austria Draht wiedziała lub powinna była wiedzieć, iż zawarta w ramach tego klubu zmowa stanowiła część składową całościowego planu mającego na celu stabilizację rynku stali sprężającej i uniknięcie spadku cen, który to plan miały zarówno klub Italia, jak i uzgodnienia obejmujące cały kontynent europejski”.

c) Adresaci zaskarżonej decyzji i indywidualny czas trwania odpowiedzialności

- 84 Celem określenia odpowiedzialności przedsiębiorstw, do których skierowana została zaskarżona decyzja, Komisja w swoich motywach 769–789 wprowadziła rozróżnienie pomiędzy sytuacją Austrii Draht oraz tą, w której znajdowała się spółka voestalpine, nie biorąc przy tym pod uwagę sytuacji spółki Studio Crema.

Sytuacja Austrii Draht

- 85 Celem określenia odpowiedzialności Austrii Draht Komisja uznała, że spółka ta uczestniczyła bezpośrednio w klubie Italia za pośrednictwem swego przedstawiciela handlowego we Włoszech w okresie od 15 kwietnia 1997 r. do 19 września 2002 r. (motyw 769 zaskarżonej decyzji).
- 86 Aby dojść do tego stwierdzenia, Komisja przede wszystkim odrzuciła przedstawioną przez Austrię Draht argumentację, zgodnie z którą jej przedstawiciel we Włoszech, pan G., nie reprezentował jej podczas spotkań kartelu. Austria Draht powołała się tutaj na złożone przez tego przedstawiciela oświadczenie, zgodnie z którym nie reprezentował on bynajmniej Austrii Draht na spotkaniach klubu Italia, a także na oświadczenie złożone przez przedstawiciela spółki Tréfileurope Italia, pana V., którego zdaniem Austria Draht nie należała do członków tego klubu, zaś podczas spotkań, w których uczestniczył pan V., pan G. nie brał udziału w uzgodnieniach kartelowych w imieniu Austrii Draht, co było również jasne dla innych uczestników tych spotkań. Austria Draht podniosła również, że tylko w przypadku pięciu na ponad 60 wspomnianych przez Komisję spotkań klubu Italia wyjaśniono, iż pan G. działał w imieniu Austrii Draht, zaś w innych spotkaniach uczestniczył on jako przedstawiciel CB (bez powiązań z Austrią Draht) albo też brak jest danych co do tego, które z przedsiębiorstw reprezentował (motyw 770 zaskarżonej decyzji).
- 87 Odpierając tę argumentację, Komisja wskazała, że „zaangażowanie się Austrii Draht w antykonkurencyjne dyskusje poprzez osobę jej przedstawiciela handlowego, pana G., zostało jednak wykazane w wystarczający sposób; po pierwsze, żadne z dwóch przedstawionych przez Austrię Draht

oświadczeń nie jest wiarygodne: oświadczenie pana G. zostało sporządzone post factum w kontekście odpowiedzi, jakiej udzieliła Austria Draht na pismo w sprawie przedstawienia zarzutów; [po drugie] oświadczenie złożone przez pana V. odzwierciedla jedynie jego osobiste zdanie, ograniczające się do tych spotkań, w których brał on udział. Te dwa oświadczenia są ponadto sprzeczne z przedstawionymi dowodami” (motyw 771 zaskarżonej decyzji).

88 Komisja przyjęła bowiem następujące dowody (motyw 772 zaskarżonej decyzji):

- dwie spółki wnioskujące o złagodzenie sankcji (DWK i ITC) potwierdzają, że Austria Draht uczestniczyła w spotkaniach kartelu za pośrednictwem swego przedstawiciela handlowego, pana G.,
- potwierdza to szereg pochodzących z okresu naruszenia dowodów,
- przypadek Austrii Draht był regularnie przedmiotem prowadzonych dyskusji, a kwoty i klientów przydzielano jej przez cały okres naruszenia, aż do dnia, w którym przeprowadzono kontrole. Pan G. był zaś obecny na 14 spotkaniach, na których dyskutowano przypadek Austrii Draht; pan G. był nieobecny na 16 innych spotkaniach, niemniej jednak analizowano na nich dane dotyczące Austrii Draht; i wreszcie, na dziewięciu spotkaniach wyraźnie przedstawiono pana G. jako uczestniczącego w nich w imieniu Austrii Draht,
- inni uczestnicy kartelu również wyraźnie odbierali Austrię Draht jako członka kartelu za pośrednictwem osoby pana G. i nalegali na konieczność „przestrzegania” zasad działania kartelu przez Austrię Draht,
- okoliczność, że na pewnych spotkaniach wyliczonych w załączniku 3 do zaskarżonej decyzji pan G. reprezentował również CB, nie może podważyć dowodów na to, iż reprezentował on także Austrię Draht. Należy zauważyć, że w większości ze spotkań spółka CB uczestniczyła poprzez swych własnych pracowników sama, efektem czego rola odgrywana przez pana G. jako przedstawiciela tej spółki może zostać uznana za mniej istotną niż jego rola odgrywana w przypadku Austrii Draht, która to spółka nie uczestniczyła w tych spotkaniach bezpośrednio, lecz powierzała całokształt swej działalności handlowej we Włoszech panu G.

89 Celem odparcia argumentacji przedstawionej przez Austrię Draht, która następnie twierdziła, że nie można uznać jej za odpowiedzialną za zachowania pana G. ze względu na to, iż nie tworzyli oni jednostki gospodarczej, ponieważ pan G. był niezależnym przedstawicielem handlowym niedziałającym na zasadzie wyłączności, a Austria Draht nie miała żadnej możliwości sprawowania nad nim kontroli, Komisja w zaskarżonej decyzji wskazała, co następuje (motyw 774 zaskarżonej decyzji):

- z umowy przedstawicielstwa handlowego oraz złożonego przez Austrię Draht oświadczenia wynika, że pan G. był rzeczywiście przedstawicielem handlowym tej spółki,
- ponoszone przez pana G. ryzyko finansowe było bardzo ograniczone. Po pierwsze, umowy były zawierane pomiędzy Austrią Draht a klientem, a spółka ta mogła zatwierdzić lub odrzucić zamówienia wynegocjowane przez przedstawiciela. Po drugie, Austria Draht była podmiotem ponoszącym wszystkie ryzyka związane przede wszystkim z brakiem dostawy, jej wadliwością czy też niewypłacalnością klienta. Po trzecie, pan G. był wynagradzany na podstawie wielkości określonej w procentach w oparciu o wielkość sprzedaży dokonywanej na rzecz poszczególnych klientów (powołanie się w tym miejscu na pkt 133 wyroku z dnia 11 grudnia 2003 r., *Minoan Lines/Komisja*, T-66/99, Rec, EU:T:2003:337, zwanego dalej „wyrokiem *Minoan Lines*”),
- w braku ryzyka finansowego czy też handlowego, bądź też ze względu na ograniczony charakter tego ryzyka, należy uznać pana G. czy spółkę Studio Crema za organ pomocniczy stanowiący część składową Austrii Draht. Podobnie jak pracownik handlowy, tworzą oni z tym przedsiębiorstwem

jednostkę gospodarczą (powołanie się w tym miejscu na pkt 480 wyroku z dnia 16 grudnia 1975 r., Suiker Unie i in./Komisja, od 40/73 do 48/73, 50/73, od 54/73 do 56/73, 111/73, 113/73 i 114/73, Rec, EU:C:1975:174, zwanego dalej „wyrokiem Suiker Unie”),

- jest to spójne z komunikatem Komisji z dnia 13 października 2000 r. – Wytyczne w sprawie ograniczeń wertykalnych (Dz.U. C 291, s. 1, zwanym dalej „wytycznymi w sprawie ograniczeń wertykalnych”),
- należy zatem uznać Austrię Draht za odpowiedzialną za uczestnictwo pana G. w spotkaniach kartelu.

90 W zakresie dotyczącym okoliczności polegającej na tym, że pan G. działał również w imieniu innego uczestnika kartelu, spółki CB, i że umowa przedstawicielstwa handlowego nie miała wyłącznego charakteru, Komisja uznała, iż jej zawarcie nie miało negatywnego wpływu na umowę zawartą z Austrią Draht, lecz przeciwnie – umocniło ją (motyw 775 zaskarżonej decyzji).

91 W tym względzie Komisja wskazała, co następuje:

„(775)

Zgodnie bowiem z utrwalonym orzecznictwem okoliczność, że pośrednik »zajmuje się, jako działający na własny rachunek podmiot gospodarczy, przeprowadzaniem transakcji znacznych rozmiarów na danym rynku produktowym czy też usługowym«, nie przemawia za przyjęciem twierdzenia o wyłączności ani też nie przemawia za przyjęciem koncepcji tworzenia jednostki gospodarczej ze zleceniodawcą [powołanie się w tym miejscu na pkt 544 wyroku Suiker Unie]. Sytuacja taka nie zachodzi w niniejszym przypadku. Pan [G.] nie prowadził osobiście działalności na rozpatrywanym rynku, a więc nie zajmował się przeprowadzaniem na własny rachunek transakcji znacznych rozmiarów jako działający na własny rachunek podmiot gospodarczy [nie ponosił znacznego ryzyka finansowego], lecz raczej reprezentował jednocześnie na spotkaniach kartelu dwa konkurujące ze sobą przedsiębiorstwa.

(776)

Zdaniem Komisji fakt, że dwa konkurujące ze sobą przedsiębiorstwa korzystały na spotkaniach kartelu z pośrednictwa tego samego przedstawiciela, stanowi raczej czynnik wpływający pozytywnie na współpracę i ułatwiający zachowania kartelu – a nie okoliczność zwalniająca zleceniodawców ze spoczywającej na nich odpowiedzialności. Dojście do odmiennego wniosku dostarczyłoby przedsiębiorstwom uczestniczącym w kartelu za pośrednictwem przedstawiciela łatwego sposobu uniknięcia odpowiedzialności ze względu na dzielenie się tym przedstawicielem z innym uczestnikiem kartelu. W każdym razie w niniejszym przypadku należy również zauważyć, że spółka CB była co do zasady osobiście obecna na wszystkich spotkaniach kartelu, a pan [G.]/[spółka Studio Crema] występowali zatem, ogólnie rzecz biorąc, jako przedstawiciele Austrii Draht”.

92 Wreszcie Komisja podniosła, że „powoływane przez Austrię Draht brak kontroli, niewzięcie pod uwagę czy też brak (retroaktywnego) zatwierdzenia uczestnictwa jej przedstawiciela w kartelu nie mogą zostać uznane za argumenty pozwalające tej spółce na skuteczne uniknięcie odpowiedzialności” (motyw 777 zaskarżonej decyzji).

93 Komisja podniosła w tym względzie następujące argumenty:

- Austria Draht tworzy ze swym przedstawicielem jednostkę gospodarczą (motywy 697, 480 i 481 zaskarżonej decyzji), a zatem jest odpowiedzialna za jego uczestnictwo w tym kartelu niezależnie od swojej wiedzy, kontroli i zgody (czy też niezależnie od ich braku) [powołanie się w tym miejscu na pkt 54 wyroku z dnia 15 czerwca 2005 r., Tokai Carbon i in./Komisja, T-71/03, T-74/03, T-87/03 i T-91/03, EU:T:2005:220; oraz na wyrok z dnia 10 września 2009 r., Akzo Nobel i in./Komisja, C-97/08 P, Zb.Orz., EU:C:2009:536] (motyw 777 zaskarżonej decyzji),

- dodatkowo, jeśli dane przedsiębiorstwo decyduje się na przekazanie swej działalności handlowej w danym kraju czy też na danym rynku prawdziwemu przedstawicielowi, musi ono ustanowić mechanizmy konieczne do zapewnienia nad nim kontroli (motyw 777 zaskarżonej decyzji),
  - ponadto, „nawet jeśli brak jest bezpośrednich dowodów na udzielanie przez Austrię Draht instrukcji panu [G.] czy też na przyjmowanie przez tę spółkę sprawozdania z wykonania przezeń zadań w związku z antykonkurencyjnymi spotkaniami, to uczestnictwo przedstawiciela Austrii Draht w antykonkurencyjnych spotkaniach wywierało wpływ na zachowanie tej spółki”. Zdaniem Komisji „pan [G.] uczestniczył bowiem systematycznie w spotkaniach kartelu klubu Italia, na których dostarczał on konkurującemu z Austrią Draht przedsiębiorstwom między innymi szczególnie chronionych informacji handlowych o kwotach, cenach i klientach tej spółki oraz uzyskiwał również chronione informacje handlowe od tych konkurentów, oraz porozumiewał się z nimi w przedmiocie cen, przydziału klientów oraz kwot”. Instytucja ta dodaje, że „informacje [te] musiały mieć wpływ na działalność handlową Austrii Draht we Włoszech (za pośrednictwem pana [G.]”, a „z umów przedstawicielstwa handlowego przedstawionych przez Austrię Draht i ze sprawozdań wewnętrznych wyraźnie wynika, że pan [G.] systematycznie informował Austrię Draht o zmianach zachodzących na rynku włoskim, w szczególności w zakresie dotyczącym jej konkurentów oraz sprzedaży i stosunków rynkowych we Włoszech”. Podnosi ona wreszcie, że „można było spodziewać się, iż pan [G.] przekaze Austrii Draht przynajmniej te ze szczególnie chronionych informacji handlowych, które uzyskał on na spotkaniach kartelu” (motyw 778 zaskarżonej decyzji).
- 94 Komisja uznała zatem, że „należy uznać pana [G.] i Austrię Draht za jednolitą jednostkę gospodarczą, zaś Austrię Draht uznać należy za odpowiedzialną za uczestnictwo pana [G.] w kartelu” (motyw 779 zaskarżonej decyzji).
- 95 Ponadto w odpowiedzi udzielonej Austrii Draht, która to spółka co do zasady kwestionowała swe uczestnictwo w spotkaniach kartelu, Komisja wskazała, że dostępne dowody w wystarczający sposób świadczą o tym, że spółka ta była w ciągły i nieprzerwany sposób zaangażowana w działania klubu Italia, jak zostało to wyjaśnione w motywie 772 oraz w załączniku 3 do zaskarżonej decyzji (motyw 780 zaskarżonej decyzji).
- 96 Komisja podniosła bowiem, że między wrześniem 1998 r. a latem 2002 r. wyraźnie stwierdzono wielokrotnie nieobecność Austrii Draht, co oznacza, iż inni uczestnicy kartelu spodziewali się tej spółki (motyw 780 zaskarżonej decyzji).
- 97 Podobnie Komisja wskazała, że na spotkaniu, które odbyło się w dniu 30 kwietnia 2002 r., uczestnicy kartelu zagrozili Austrii Draht „wyrzuceniem” z kartelu, jeśli spółka ta będzie odmawiać zapewnienia pewnych ilości „do lata (2002)”, co świadczy wyraźnie o stałym uczestnictwie Austrii Draht w kartelu (motyw 780 zaskarżonej decyzji).
- 98 Ponadto w odpowiedzi udzielonej Austrii Draht, która to spółka twierdziła w pierwszej kolejności, że w większości pochodzących z okresu naruszenia dokumentów dotyczących dyskutowanych w ramach klubu Italia kwot, cen i klientów mowa była o największych podmiotach prowadzących działalność na rynku włoskim, ale nie o niej samej, zaś treść tych dokumentów, w których wspomniano o niej, nie świadczyła jednoznacznie o jej zaangażowaniu w prowadzoną przez klub Italia działalność, oraz, w drugiej kolejności, że możliwe jest, iż zawarte w należących do akt sprawy dokumentach wzmianki o jej dostawach były jedynie dokonany przez inne podmioty szacunkami, informacjami dotyczącymi jej wcześniejszych dostaw, informacjami przedstawionymi przez klientów oraz danymi uzyskanymi ze źródeł publicznych, w szczególności ze względu na rzekomo dużą przejrzystość tego rynku oraz fakt, iż liczby dotyczące Austrii mogły dotyczyć jedynie Austrii Draht ze względu na to, że była ona jedynym wytwórcą austriackim, a także, w trzeciej kolejności, że brak jest dowodu na to, iż pan P. rzeczywiście skontrolował liczby dotyczące Austrii Draht, Komisja „[przyznała], że nie wszystkie dokumenty związane z działalnością klubu Italia świadczyły o zaangażowaniu Austrii Draht”. Zdaniem tej instytucji „może to z łatwością wynikać z faktu, że Austria Draht nie była kluczowym członkiem

tego klubu, takim jak spółki Redaelli, ITC, CB czy Itas [...], i z tego względu uczestniczyła w spotkaniach klubu Italia mniej systematycznie niż jej kluczowi członkowie”. Komisja uznała jednak, że „Austria Draht uczestniczyła w kartelu w nieprzerwany sposób pomiędzy dniem 15 kwietnia 1997 r. a dniem 19 września 2002 r.” (motywy 781 i 782 zaskarżonej decyzji).

- 99 Komisja wskazała ponadto, że niewiarygodne jest twierdzenie, iż wymieniane informacje o Austrii Draht były publicznie dostępne czy też były jedynie szacunkowe, biorąc pod uwagę dokładność oraz poufny i aktualny charakter tych wymienianych przez cały okres uczestnictwa Austrii Draht w kartelu informacji. Zdaniem Komisji „tego rodzaju informacje mogą pochodzić jedynie od Austrii Draht bezpośrednio bądź też być przekazywane za pośrednictwem jej przedstawiciela handlowego, [pana G.]” (motywy 782 zaskarżonej decyzji).
- 100 Wreszcie Komisja stwierdziła, że „nie można uznać braku sprawowania kontroli przez pana [P., (emerytowanego pracownika spółki Redaelli, a następnie jej doradcy handlowego, zob. pkt 26 powyżej)] za istotny czy też rozstrzygający element pozwalający na obalenie twierdzenia o uczestnictwie Austrii Draht w spotkaniach, biorąc pod uwagę wszystkie dostępne dowody przemawiające przeciwko tej spółce, a także okoliczność, iż nie była ona uważana za kluczowego członka klubu Italia, efektem czego kontrole pana [P.] mogły zostać uznane za mające dla niej mniejsze znaczenie” (motywy 782 zaskarżonej decyzji).
- 101 Reasumując, Komisja zadecydowała, że należy uznać „Austrię Draht za odpowiedzialną za jej działalność kartelową, a w szczególności za uczestnictwo w klubie Italia od dnia 15 kwietnia 1997 r. do dnia 19 września 2002 r.” (motywy 783 zaskarżonej decyzji).

Sytuacja spółki voestalpine

- 102 W zakresie dotyczącym spółki voestalpine Komisja uznała tę spółkę za odpowiedzialną solidarnie wraz z Austrią Draht za okres naruszenia od 15 kwietnia 1997 r. do 19 września 2002 r., kiedy to wywierała ona decydujący wpływ na swą spółkę zależną (motywy 784–789 zaskarżonej decyzji), co nie zostało zakwestionowane przez strony niniejszego postępowania.

d) Obliczanie kwoty grzywny nałożonej na voestalpine i Austrię Draht

- 103 Na wstępie Komisja przypomina, że kwota grzywny została obliczona z uwzględnieniem wytycznych z 2006 r. (motywy 918 i nast. zaskarżonej decyzji). Jeśli chodzi o grzywnę nałożoną na spółki voestalpine i Austria Draht, kwota 22 mln EUR została obliczona w następujący sposób.
- 104 Po pierwsze, spółki voestalpine i Austria Draht uznano za odpowiedzialne za całościowy kartel na rynku stali sprężającej na terytorium EOG. W odniesieniu do ustalania kwoty podstawowej grzywny Komisja wskazała zaś, że zgodnie z pkt 13 wytycznych z 2006 r. wzięła ona pod uwagę „wartość zrealizowanej przez przedsiębiorstwo sprzedaży towarów lub usług, mającej związek z naruszeniem, w danym sektorze geograficznym na terytorium EOG” w ostatnim pełnym roku uczestnictwa przedsiębiorstwa w naruszeniu przepisów (motywy 929 i nast. zaskarżonej decyzji).
- 105 W przypadku Austrii Draht wartość uwzględnionej sprzedaży wynosiła 18 207 306 EUR (pkt 5 pierwszej decyzji zmieniającej). Chodzi tu o wartość sprzedaży stali sprężającej w sektorze geograficznym, którego dotyczy naruszenie i który w przyjętym okresie w przypadku spółek voestalpine i Austria Draht obejmował: Niemcy, Francję, Włochy, Niderlandy, Belgię, Luksemburg, Hiszpanię, Austrię, Portugalię, Danię, Szwecję, Finlandię i Norwegię (motywy 931 i 932 zaskarżonej decyzji).
- 106 Po drugie, określona w procentach wartość, jaką należy zastosować do obliczonej w ten sposób wartości sprzedaży, jest uzależniona od wagi naruszenia jako takiej. W tym względzie Komisja wybrała spośród wszystkich istotnych okoliczności rozpatrywanego przypadku i uwzględniła: charakter

naruszenia, łączny udział w rynku wszystkich uczestniczących w naruszeniu przedsiębiorstw, zakres geograficzny naruszenia oraz to, czy zostało ono wprowadzone w życie (motyw 936 i nast. zaskarżonej decyzji).

- 107 W zakresie dotyczącym charakteru naruszenia Komisja uwzględniła okoliczność, że na kartel jako całość składały się uzgodnienia w przedmiocie podziału rynku, przydziału klientów oraz poziome porozumienia cenowe (motyw 939 zaskarżonej decyzji).
- 108 Komisja uwzględniła również fakt, że zaangażowane w naruszenie przedsiębiorstwa posiadały łącznie około 80% rynku (motyw 946 zaskarżonej decyzji), a naruszenie dotyczyło istotnej części terytorium EOG. W ramach tego aspektu Komisja wskazała, że wbrew stanowisku Austrii Draht jej obroty w Portugalii i Hiszpanii nie powinny zostać wykluczone z wartości sprzedaży z tego względu, że nie była ona aktywna w ramach klubu España, zważywszy, że owe dwa państwa stanowiły część obszaru geograficznego klubu Italia, w którym brała udział Austria Draht (motywy 947 i 948 zaskarżonej decyzji). Jednakże co się tyczy Socitreu, Proderacu, Fapriceli i Fundii – przedsiębiorstw, które brały udział w klubie España (obejmującym jedynie Hiszpanię i Portugalię) lub, w odniesieniu do ostatniego z nich, w koordynacji dotyczącej Addteku – w przypadku których udało się wykazać wiedzę o jednolitym i ciągłym naruszeniu dopiero w bardzo późnym stadium naruszenia (17 maja 2001 r. w przypadku Socitreu, Proderacu i Fapriceli oraz 14 maja 2001 r. w przypadku Fundii), Komisja wzięła pod uwagę bardziej ograniczony zakres geograficzny przy określaniu części wartości sprzedaży. Dla Komisji sytuacja była odmienna w przypadku innych uczestników klubu España (Emesy i Galycasu, Tycsy i spółki TQ), którzy brali udział w kartelu jednocześnie na różnych poziomach lub w przypadku których udało się wykazać wiedzę o jednolitym i ciągłym naruszeniu znacznie wcześniej. Podobnie, w przypadku uczestników klubu Italia ich sytuacja była odmienna od Socitreu, Proderacu i Fapriceli, z uwagi na to, że zakres geograficzny klubu Italia w dużym zakresie pokrywał się z umowami paneuropejskimi i rozciągał się w związku z tym poza obszar geograficzny klubu España (Hiszpania i Portugalia) (motyw 949 zaskarżonej decyzji).
- 109 Co się tyczy wykonywania porozumień, Komisja uznała, że jakkolwiek nie zawsze były one w pełni udane, to jednak były wykonywane (motyw 950 zaskarżonej decyzji).
- 110 Mając na względzie szczególne okoliczności niniejszej sprawy i wskazane powyżej kryteria, Komisja stwierdziła, że część wartości sprzedaży podlegająca uwzględnieniu wynosiła 16% w przypadku Fundii, 18% w przypadku Socitreu, Fapriceli i Proderacu oraz 19% w przypadku pozostałych przedsiębiorstw, w tym w przypadku skarżących (motyw 953 zaskarżonej decyzji).
- 111 Po trzecie, czas trwania naruszenia został określony na pięć lat i pięć miesięcy, czyli od dnia 15 kwietnia 1997 r. do dnia 19 września 2002 r., w zakresie dotyczącym spółek voestalpine i Austria Draht (motyw 956 zaskarżonej decyzji).
- 112 Po czwarte, co się tyczy określonej w procentach wartości podlegającej włączeniu do kwoty podstawowej niezależnie od czasu udziału przedsiębiorstwa w naruszeniu, Komisja stwierdziła, że kwoty 16% w przypadku Fundii, 18% w przypadku Socitreu, Fapriceli i Proderacu oraz 19% w przypadku wszystkich innych przedsiębiorstw, w tym w przypadku skarżących, były adekwatne (motyw 962 zaskarżonej decyzji).
- 113 W odpowiedzi na stwierdzenia Austrii Draht, wedle których, w związku z tym, że spółka ta nie wiedziała o globalnym porozumieniu paneuropejskim, Komisja nie powinna była stosować w jej przypadku kwoty dodatkowej lub, gdyby to uczyniła, powinna była zastosować niższy mnożnik (15%), Komisja wskazała, że Austria Draht wiedziała o całości porozumień paneuropejskich (motywy 652–654 zaskarżonej decyzji) i że brała ona również udział w spotkaniach w ramach klubu Italia, na których ustalono ceny, przydzielono klientów i podzielono limity (motywy 478 i nast.

zaskarżonej decyzji), w związku z czym określona w procentach wartość mająca zastosowanie do Austria Draht nie powinna różnić się od wartości mającej zastosowanie do innych przedsiębiorstw biorących udział w podobnych praktykach (motywy 958 i 959 zaskarżonej decyzji).

- 114 Po piąte, Komisja nie przyjęła okoliczności łagodzących podniesionych w toku postępowania administracyjnego przez spółki voestalpine i Austria Draht. Chodzi między innymi o argumenty dotyczące niedbalstwa (motywy 976 zaskarżonej decyzji), pomniejszej roli skarżących w kartelu (motywy 982 i nast. zaskarżonej decyzji), ich udziału jedynie w części kartelu (motywy 996–998 zaskarżonej decyzji), braku wykonania porozumień (motywy 1013 i nast., w szczególności motywy 1016 i 1018–1022 zaskarżonej decyzji) oraz pociągnięcia do odpowiedzialności jedynie zleceniodawcy za działania przedstawiciela, bez pociągnięcia do odpowiedzialności przedstawiciela (motywy 1034 zaskarżonej decyzji).
- 115 W braku okoliczności łagodzącej Komisja stwierdziła, że nie ma powodów, by odstąpić od kwoty podstawowej obliczonej na podstawie metodologii określonej w wytycznych z 2006 r., co doprowadziło do grzywny w wysokości 22 mln EUR (motywy 1057 oraz, w zakresie dotyczącym zastosowania granicy 10%, motywy 1072 zaskarżonej decyzji).

2. Przypomnienie obowiązujących zasad

a) Dowód istnienia i czasu trwania naruszenia

- 116 W pierwszej kolejności należy przypomnieć, że z orzecznictwa wynika, iż do Komisji należy udowodnienie nie tylko istnienia kartelu, ale także czasu jego trwania. W szczególności, jeśli chodzi o rozkład ciężaru dowodu popełnienia naruszenia art. 101 ust. 1 TFUE, na Komisji spoczywa obowiązek udowodnienia stwierdzonych przez nią naruszeń oraz przedstawienia środków dowodowych pozwalających wykazać w sposób wymagany prawem występowanie okoliczności stanowiących naruszenie. Jeżeli sąd ma wątpliwości, to należy je rozstrzygać na korzyść przedsiębiorstw będących adresatami decyzji stwierdzającej naruszenie. Sąd nie może zatem dojść do wniosku, że Komisja wykazała istnienie danego naruszenia w sposób wystarczający pod względem prawnym, jeżeli ma jeszcze co do tego wątpliwości, w szczególności w ramach skargi o stwierdzenie nieważności lub zmiany decyzji nakładającej grzywnę. W tej ostatniej sytuacji należy bowiem uwzględnić zasadę domniemania niewinności, która należy do praw podstawowych chronionych w unijnym porządku prawnym i która została potwierdzona w art. 48 ust. 1 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Zważywszy na charakter omawianych naruszeń, jak również na charakter i stopień surowości związanych z nimi sankcji, zasada domniemania niewinności ma zastosowanie głównie do tych postępowań w przedmiocie naruszenia reguł konkurencji odnoszących się do przedsiębiorstw, które mogą zostać zakończone aby Komisja przedstawiła precyzyjne i spójne dowody w celu uzasadnienia twierdzenia, że zarzucane naruszenie zostało popełnione (zob. wyrok z dnia 17 maja 2013 r., Trelleborg Industrie i Trelleborg/Komisja, T-147/09 i T-148/09, Zb.Orz., EU:T:2013:259, pkt 50 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 117 Jest ponadto normalne, że działania, które obejmują te praktyki i porozumienia, mają miejsce poza prawem, że spotkania odbywają się potajemnie, a dokumentacja z tym związana jest ograniczona do minimum. Z tego wynika, że nawet jeśli Komisja odkryje dokumenty świadczące wyraźnie o nawiązaniu bezprawnego kontaktu pomiędzy przedsiębiorstwami – takie jak sprawozdania ze spotkań – to będą one zazwyczaj jedynie fragmentaryczne i odosobnione, i dlatego często będzie konieczna rekonstrukcja poszczególnych elementów w drodze dedukcji. W większości przypadków istnienie praktyki lub porozumienia antykonkurencyjnego musi zostać zatem wywnioskowane z szeregu zbiegów okoliczności oraz wskazówek, które rozpatrywane łącznie mogą stanowić, w braku innego logicznego wytłumaczenia, dowód naruszenia reguł konkurencji (zob. ww. w pkt 116 wyrok Trelleborg Industrie i Trelleborg/Komisja, EU:T:2013:259, pkt 52 i przytoczone tam orzecznictwo).

118 Ponadto zgodnie z orzecznictwem w przypadku braku dowodów pozwalających na bezpośrednie ustalenie czasu trwania naruszenia Komisja powinna przynajmniej przedstawić dowody na poparcie faktów wystarczająco zbliżonych w czasie, tak by można było rozsądnie przyjąć, że naruszenie to trwało nieprzerwanie między dwiema określonymi datami (ww. w pkt 116 wyrok Trelleborg Industrie i Trelleborg/Komisja, EU:T:2013:259, pkt 53 i przytoczone tam orzecznictwo).

b) Pojęcie jednolitego naruszenia w rozumieniu naruszenia złożonego

119 Po drugie, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem naruszenie art. 101 ust. 1 TFUE i art. 53 porozumienia EOG może wynikać nie tylko z pojedynczego działania, ale również z szeregu działań, a nawet z zachowania o charakterze ciągłym, nawet jeżeli jeden z elementów tego szeregu działań lub tego zachowania ciągłego lub większa ich liczba mogłyby stanowić same w sobie i odrębnie naruszenie tego przepisu. Tym samym, jeżeli różne działania wpisują się w „plan ogólny” ze względu na ich identyczny cel zakłócający konkurencję na wspólnym rynku, Komisja jest uprawniona do przypisania odpowiedzialności za te działania w zależności od udziału w naruszeniu rozpatrywanym w całości (wyroki: z dnia 8 lipca 1999 r., Komisja/Anic Participazioni, C-49/92 P, Rec, EU:C:1999:356, pkt 81; z dnia 7 stycznia 2004 r., Aalborg Portland i in./Komisja, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P i C-219/00 P, Rec, EU:C:2004:6, pkt 258; z dnia 6 grudnia 2012 r., Komisja/Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, Zb.Orz., EU:C:2012:778, pkt 41).

120 Przedsiębiorstwo uczestniczące w takim jednolitym i złożonym naruszeniu w drodze swoich własnych zachowań, które były objęte pojęciami porozumienia lub praktyki uzgodnionej mającej cel antykonkurencyjny w rozumieniu art. 101 ust. 1 TFUE i które miały przyczynić się do realizacji naruszenia w jego całości, może być tym samym również odpowiedzialne za zachowania innych przedsiębiorstw w ramach tego samego naruszenia przez cały okres swojego udziału w tym naruszeniu. Ma to miejsce, jeżeli zostanie wykazane, że przedsiębiorstwo to zamierzało własnym zachowaniem przyczynić się do realizacji wspólnych celów wyznaczonych przez wszystkich uczestników tego porozumienia i że znało działania planowane lub wdrażane przez inne przedsiębiorstwa dla realizacji tych samych celów lub że w sposób rozsądny mogło je przewidzieć oraz że było gotowe ponieść związane z tym ryzyko (ww. w pkt 119 wyroki: Komisja/Anic Participazioni, EU:C:1999:356, pkt 83, 87, 203; Aalborg Portland i in./Komisja, EU:C:2004:6, pkt 83; Komisja/Verhuizingen Coppens, EU:C:2012:778, pkt 42).

121 Może więc wystąpić sytuacja, w której przedsiębiorstwo uczestniczyło bezpośrednio we wszystkich zachowaniach antykonkurencyjnych stanowiących naruszenie jednolite i ciągłe, kiedy to Komisja jest uprawniona do przypisania mu odpowiedzialności za wszystkie te zachowania, a tym samym za to naruszenie w całości. Przedsiębiorstwo mogło również uczestniczyć bezpośrednio jedynie w części zachowań antykonkurencyjnych stanowiących naruszenie jednolite i ciągłe, lecz mieć wiedzę o wszystkich pozostałych zachowaniach stanowiących naruszenie, planowanych lub wdrażanych przez innych uczestników kartelu dla realizacji tych samych celów, lub mogło w sposób rozsądny je przewidzieć i było gotowe ponieść związane z tym ryzyko. W takiej sytuacji Komisja jest również uprawniona do przypisania temu przedsiębiorstwu odpowiedzialności za wszystkie zachowania antykonkurencyjne stanowiące takie naruszenie i w konsekwencji za to naruszenie w całości (ww. w pkt 119 wyrok Komisja/Verhuizingen Coppens, EU:C:2012:778, pkt 43).

122 Jeżeli natomiast przedsiębiorstwo uczestniczyło bezpośrednio w jednym z zachowań antykonkurencyjnych stanowiących naruszenie jednolite i ciągłe lub większej ich liczbie, ale nie zostało wykazane, że poprzez swoje własne zachowanie zamierzało ono przyczynić się do realizacji wspólnych celów wyznaczonych przez pozostałych uczestników kartelu i że znało wszystkie zachowania stanowiące naruszenie, planowane lub wdrażane przez inne przedsiębiorstwa dla realizacji tych samych celów, lub że w sposób rozsądny mogło je przewidzieć oraz że było gotowe ponieść związane z tym ryzyko, Komisja jest uprawniona do przypisania mu odpowiedzialności jedynie za zachowania, w których uczestniczyło ono bezpośrednio, i za zachowania planowane lub wdrażane przez innych

uczestników dla realizacji tych samych celów co cele tego przedsiębiorstwa, co do których wykazano, że wiedziało ono o nich lub że w sposób rozsądny mogło je przewidzieć i było gotowe ponieść związane z tym ryzyko (ww. w pkt 119 wyrok Komisja/Verhuizingen Coppens, EU:C:2012:778, pkt 44).

123 Nie może to jednak prowadzić do zwolnienia tego przedsiębiorstwa z odpowiedzialności za zachowania, co do których bezsporne jest, że wzięło w nich udział, lub za które może być faktycznie uznane odpowiedzialnym. Podzielenie w ten sposób decyzji Komisji kwalifikującej cały kartel jako jednolite i ciągle naruszenie jest jednak możliwe, jedynie jeżeli z jednej strony danemu przedsiębiorstwu umożliwiono w toku postępowania administracyjnego zrozumienie, że zarzuca mu się również uczestnictwo w każdym z zachowań stanowiących ten kartel, a tym samym obronę w tym zakresie, i jeżeli z drugiej strony decyzja ta jest wystarczająco jasna w tym względzie (ww. w pkt 119 wyrok Komisja/Verhuizingen Coppens, EU:C:2012:778, pkt 45, 46).

124 Wreszcie okoliczność, iż przedsiębiorstwo nie uczestniczyło we wszystkich elementach składających się na kartel lub że w zakresie, w jakim uczestniczyło, odgrywało podrzędną rolę, powinna być brana pod uwagę przy ocenie wagi naruszenia, a w odpowiednich przypadkach przy ustalaniu kwoty grzywny (ww. w pkt 119 wyroki: Komisja/Anic Partecipazioni, EU:C:1999:356, pkt 90; Aalborg Portland i in./Komisja, EU:C:2004:6, pkt 86; Komisja/Verhuizingen Coppens, EU:C:2012:778, pkt 45).

c) Pojęcie zdystansowania się w przypadku udziału w spotkaniu

125 Po trzecie, z utrwalonego orzecznictwa wynika również, że jest wystarczające, by Komisja wykazała, iż dane przedsiębiorstwo uczestniczyło w spotkaniach, w trakcie których zawarte zostały porozumienia o charakterze antykonkurencyjnym, nie sprzeciwiając się temu w oczywisty sposób, aby udowodnić w sposób wymagany prawem udział tego przedsiębiorstwa w kartelu. Jeśli uczestnictwo w tego rodzaju spotkaniach zostanie ustalone, to na owym przedsiębiorstwie spoczywa obowiązek przedstawienia dowodów, które mogą świadczyć, że jego udziałowi w tych spotkaniach w najmniejszym stopniu nie przyświecał cel antykonkurencyjny, poprzez wykazanie, że poinformowało ono swoich konkurentów o tym, iż uczestniczy w tym spotkaniu w innym aniżeli oni celu (zob. ww. w pkt 119 wyrok Aalborg Portland i in./Komisja, EU:C:2004:6, pkt 81 i przytoczone tam orzecznictwo).

126 Racją leżącą u podstaw tej zasady jest, że gdy dane przedsiębiorstwo bierze udział w takim spotkaniu, nie dystansując się publicznie od jego ustaleń, pozwala ono w ten sposób pozostałym uczestnikom porozumienia zakładać, że uczestniczy ono w porozumieniu będącym skutkiem takiego spotkania oraz że będzie go przestrzegać. Milcząca zgoda na niedozwoloną inicjatywę bez otwartego zdystansowania się od jej treści lub bez zawiadomienia o niej organów administracyjnych zachęca do kontynuowania naruszenia i utrudnia jego wykrycie. Współudział ten stanowi bierny rodzaj uczestnictwa w naruszeniu, który tym samym może być podstawą uznania odpowiedzialności tego przedsiębiorstwa w ramach jednolitego porozumienia (ww. w pkt 119 wyrok Aalborg Portland i in./Komisja, EU:C:2004:6, pkt 82, 84).

127 Ponadto okoliczność, że przedsiębiorstwo nie wprowadza w życie ustaleń ze spotkania, które miało antykonkurencyjny cel, nie może uwolnić tego przedsiębiorstwa od odpowiedzialności za udział w kartelu, chyba że zdystansowało się ono publicznie od jego ustaleń. W konsekwencji fakt, że dane przedsiębiorstwo nie uczestniczyło we wszystkich elementach składowych kartelu lub że odgrywało ono nieznaczną rolę w aspektach, w których uczestniczyło ono w naruszeniu, nie ma znaczenia dla stwierdzenia, że popełniło ono naruszenie. Okoliczności te należy uwzględnić jedynie przy ocenie wagi naruszenia i ewentualnie przy określeniu kwoty grzywny (ww. w pkt 119 wyrok Aalborg Portland i in./Komisja, EU:C:2004:6, pkt 85, 86).

128 Jeżeli odpowiedzialność przedsiębiorstw za zachowania antykonkurencyjne wynika wedle Komisji z ich udziału w spotkaniach mających za przedmiot tego rodzaju zachowania, do Sądu należy weryfikacja, czy owe przedsiębiorstwa miały możliwość, zarówno w postępowaniu administracyjnym, jak i przed

Sądem, obalić wyciągnięte w ten sposób wnioski oraz, w danym przypadku, wykazać okoliczności, które stawiają w innym świetle fakty ustalone przez Komisję i które pozwalają zastąpić innym wyjaśnieniem faktów wyjaśnienie, jakie przyjęła ta instytucja (ww. w pkt 119 wyrok Aalborg Portland i in./Komisja, EU:C:2004:6, pkt 87).

- 129 Argumenty stron, które zostały szczegółowo wyłożone w sprawozdaniu na rozprawę opublikowanym przez Sąd, należy ocenić, mając na uwadze treść zaskarżonej decyzji i uwzględniając wskazane powyżej zasady.

B – W przedmiocie zarzutu pierwszego, dotyczącego błędnego stwierdzenia przez Komisję, że skarżące brały udział w części składowej jednolitego naruszenia poprzez swego przedstawiciela we Włoszech

- 130 W ramach zarzutu pierwszego voestalpine i Austria Draht podniosły, iż pomimo że nie brały one udziału w kartelu opisanym przez Komisję, nałożona została na nie grzywna w wysokości 22 mln EUR, a to z tego względu, że ich przedstawiciel we Włoszech, pan G., był obecny na niektórych spotkaniach klubu Italia. Jednakże z samej tej okoliczności Komisja nie może wywodzić, że za pośrednictwem owego przedstawiciela spółki te naruszyły art. 101 TFUE i art. 53 porozumienia EOG.

- 131 W ramach tego zarzutu skarżące wskazały: po pierwsze, rolę pana G., który działał przede wszystkim na rzecz spółki CB; po drugie, oświadczenia złożone przez pana G., pana V. (Tréfileurope) oraz przez kilka spółek biorących udział w naruszeniu, które to oświadczenia umożliwiły wykazanie, że Austria Draht nie brała udziału w klubie Italia; po trzecie, różne dowody przedstawione celem wykazania udziału Austrii Draht w klubie Italia za pośrednictwem pana G., które nie były przekonujące; po czwarte, przypisanie zachowania pana G. Austrii Draht, chociaż nie tworzyli oni jednostki gospodarczej i brak było dowodów umożliwiających wykazanie, że Austria Draht wiedziała o czynach bezprawnych popełnionych przez jej przedstawiciela; oraz, po piąte, tytułem pomocniczym, czas trwania naruszenia przyjęty przez Komisję w związku z tym, że w każdym razie udział skarżących w klubie Italia nie może zostać wykazany przed styczniem 2000 r.

1. Przypisanie zleceniodawcy zachowania przedstawiciela

- 132 Celem określenia odpowiedzialności Austrii Draht Komisja stwierdziła, że owa spółka brała udział bezpośrednio w klubie Italia za pośrednictwem swego przedstawiciela we Włoszech od dnia 15 kwietnia 1997 r. do dnia 19 września 2002 r. Uczyniwszy to, Komisja oddaliła w zaskarżonej decyzji uwagi przedstawione przez skarżące w przedmiocie braku zaistnienia jednostki gospodarczej pomiędzy przedstawicielem a zleceniodawcą, przejęcia ryzyka gospodarczego przez przedstawiciela, braku wyłączności przedstawiciela w ścisłym rozumieniu i braku wiedzy zleceniodawcy o stanowiącym naruszenie zachowaniu przedstawiciela. Na końcu swej analizy Komisja uznała w motywie 779 zaskarżonej decyzji, że „pan [G.] i Austria Draht powinni zostać uznani za jednolitą jednostkę gospodarczą i [że] Austria Draht powinna zostać uznana za odpowiedzialną za udział w kartelu pana [G.]” (zob. pkt 85–94 powyżej).

- 133 Kwestię, czy Komisja ma prawo stwierdzić, dla celów zastosowania art. 101 TFUE lub art. 53 porozumienia EOG, że Austria Draht powinna przyjąć odpowiedzialność za zachowanie swego przedstawiciela we Włoszech, należy zbadać w świetle tego rozumowania.

a) Warunki przypisania zleceniobiorcy zachowania przedstawiciela

- 134 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem pojęcie przedsiębiorstwa, rozpatrywane w kontekście prawa konkurencji, winno być rozumiane jako odnoszące się do jednostki gospodarczej jako przedmiotu danego porozumienia, nawet jeśli z prawnego punktu widzenia owa jednostka gospodarcza składa się z wielu osób fizycznych lub prawnych (wyrok z dnia 12 lipca 1984 r., Hydrotherm Gerätebau, 170/83, Rec, EU:C:1984:271, pkt 11; ww. w pkt 89 wyrok Minoan Lines, EU:T:2003:337, pkt 121).
- 135 Taka jednostka gospodarcza ma jednolitą organizację obejmującą elementy osobowe, materialne i niematerialne, służącą do trwałego dążenia do osiągnięcia określonego celu gospodarczego i mogącą uczestniczyć w popełnieniu naruszenia określonego w art. 101 ust. 1 TFUE lub w art. 53 ust. 1 porozumienia EOG. Jest zatem zgodne z prawem, by wówczas, gdy grupa spółek stanowi jedno i to samo przedsiębiorstwo, Komisja przypisała odpowiedzialność za naruszenie popełnione przez to przedsiębiorstwo spółce odpowiedzialnej za działanie grupy w ramach naruszenia i nałożyła na nią grzywnę (zob. podobnie ww. w pkt 89 wyrok Minoan Lines, EU:T:2003:337, pkt 122).
- 136 W celu stosowania reguł konkurencji formalna rozdzielnosc dwóch spółek przejawiająca się w ich odrębnych osobowościach prawnych nie ma charakteru rozstrzygającego, natomiast znaczenie ma kwestia, czy zachowują się one jednolicie na rynku (ww. w pkt 89 wyrok Minoan Lines, EU:T:2003:337, pkt 123).
- 137 Niezbędne może zatem okazać się ustalenie, czy dwie spółki o odrębnych osobowościach prawnych tworzą jedno i to samo przedsiębiorstwo lub jednostkę gospodarczą, która przejawia jednolite postępowanie na rynku (ww. w pkt 89 wyrok Minoan Lines, EU:T:2003:337, pkt 124).
- 138 Orzecznictwo wskazuje, iż tego rodzaju sytuacja nie ogranicza się wyłącznie do przypadków, w których spółki utrzymują stosunki typu spółka dominująca – spółka zależna, ale w pewnych okolicznościach dotyczy również stosunków pomiędzy spółką a jej przedstawicielem lub pośrednikiem. Co się bowiem tyczy zastosowania art. 101 TFUE lub art. 53 porozumienia EOG, kwestia, czy zleceniodawca i jego przedstawiciel lub pośrednik tworzą jednostkę gospodarczą, w sytuacji gdy przedstawiciel jest organem pomocniczym zintegrowanym z przedsiębiorstwem zleceniodawcy, jest istotna w celu określenia, czy dane zachowanie wchodzi w zakres zastosowania tych przepisów. Zgodnie z tą tezą orzeczono, iż jeżeli pośrednik prowadzi działalność z zyskiem dla zleceniodawcy, może on co do zasady zostać uznany za organ pomocniczy zintegrowany ze swoim przedsiębiorstwem, zobowiązany do wykonywania jego wskazówek i tworzący w ten sposób z tym przedsiębiorstwem, na wzór pracownika handlowego, jednostkę gospodarczą (zob. podobnie ww. w pkt 89 wyroki: Suiker Unie i in./Komisja, EU:C:1975:174, pkt 480; Minoan Lines, EU:T:2003:337, pkt 125).
- 139 Co się tyczy spółek utrzymujących relację wertykalną, taką jak relacja istniejąca pomiędzy zleceniodawcą i jego przedstawicielem lub pośrednikiem, jako wartości odniesienia przy ustalaniu istnienia jednostki gospodarczej stwierdzone zostały dwa aspekty: z jednej strony kwestia przejścia ryzyka gospodarczego przez pośrednika, a z drugiej strony kwestia wyłącznego charakteru usług świadczonych przez pośrednika (ww. w pkt 89 wyrok Minoan Lines, EU:T:2003:337, pkt 126).
- 140 W zakresie dotyczącym przejścia ryzyka gospodarczego orzeczono już, że pośrednik nie może zostać uznany za organ pomocniczy zintegrowany z przedsiębiorstwem zleceniodawcy, jeżeli zawarte z nim porozumienie powierza lub pozostawia mu zadania zbliżone pod względem gospodarczym do zadań działającego na własny rachunek przedsiębiorstwa handlowego, ze względu na fakt, iż przewiduje odpowiedzialność rzeczonych przedstawicieli z tytułu ryzyka finansowego towarzyszącego sprzedaży lub wykonaniu umów zawartych z osobami trzecimi (ww. w pkt 89 wyroki: Suiker Unie, EU:C:1975:174, pkt 482; Minoan Lines, EU:T:2003:337, pkt 127).

141 Co się tyczy wyłącznego charakteru usług świadczonych przez pośrednika, orzeczono również, że okoliczność, iż równolegle z działalnością wykonywaną na rachunek zleceniodawcy pośrednik zajmuje się, jako działający na własny rachunek podmiot gospodarczy, przeprowadzaniem transakcji znacznych rozmiarów na danym rynku produktowym czy też usługowym, nie przemawia za przyjęciem koncepcji jednostki gospodarczej (ww. w pkt 89 wyroki: Suiker Unie, EU:C:1975:174, pkt 544; Minoan Lines, EU:T:2003:337, pkt 128).

b) Umowa przedstawicielstwa handlowego i przejęcie ryzyka gospodarczego

142 Skarżące podnoszą przede wszystkim, że pan G. reprezentował jednocześnie CB i Austrię Draht i że czynności wykonywane na rachunek spółki CB były bardziej znaczące ze względu na dochody od czynności wykonywanych na rachunek Austrii Draht, w związku z czym nie została spełniona wyłączność usług świadczonych przez przedstawiciela. W związku z tym, w braku spełnienia drugiego kryterium wskazanego w ww. w pkt 89 wyroku Minoan Lines (EU:T:2003:337), nie można stwierdzić zaistnienia jednostki gospodarczej.

143 Jednakże celem zbadania kwestii zaistnienia jednostki gospodarczej pomiędzy panem G. i Austrią Draht, i jak to wynika z przytoczonego powyżej orzecznictwa, należy na wstępie ustalić, w jakim stopniu przedstawiciel ponosi ryzyko finansowe związane ze sprzedażą lub z wykonywaniem kontraktów zawartych z osobami trzecimi w zakresie dotyczącym czynności, w odniesieniu do których został on wyznaczony przez zleceniodawcę. Pierwsze kryterium wskazane w ww. w pkt 89 wyroku Minoan Lines (EU:T:2003:337) nie może zostać pominięte.

144 W tym względzie należy przypomnieć, że w umowie zawartej pomiędzy spółkami Austria Draht i Studio Crema postanowiono, iż zgodnie z instrukcjami Austrii Draht zadaniem pana G. jest sprzedaż stali sprężającej Austrii Draht we Włoszech „w jej imieniu i na jej rachunek”. W umowie tej pan G. został zobowiązany do powstrzymania się od wykonywania transakcji „na własny rachunek” i do „ścisłego przestrzegania wytycznych, wskazań w dziedzinie cen oraz warunków zapłaty, sprzedaży i dostaw” Austrii Draht. Umowa stanowi również, że „towar zostanie dostarczony i zafakturowany” przez Austrię Draht. Zgodnie z tą umową do sprzedaży dochodzi jedynie pomiędzy Austrią Draht i klientem, a nie pomiędzy panem G. a tym klientem (motyw 774 zaskarżonej decyzji i art. 2 umowy przedstawicielstwa handlowego).

145 Wskazana umowa stanowi umowę przedstawicielstwa handlowego. W przypadku tego rodzaju umów „osoba fizyczna lub prawna (przedstawiciel) jest uprawniona do negocjowania lub zawierania umów na rachunek innej osoby (zleceniodawcy), we własnym imieniu albo w imieniu zleceniodawcy, celem [...] zakupu towarów lub usług dostarczanych przez zleceniobiorcę” (zob. podobnie definicja umowy przedstawicielstwa handlowego wskazana w pkt 12 wytycznych w sprawie ograniczeń wertykalnych w odniesieniu do oceny porozumień wertykalnych w świetle art. 101 TFUE).

146 Ponadto, jak wskazała Komisja w motywie 774 zaskarżonej decyzji, z umowy nie wynika, jakoby pan G. ponosił „ryzyko związane między innymi z brakiem dostawy, dostawą wadliwą i niewypłacalnością klienta” w zakresie dotyczącym czynności, w odniesieniu do których został on wyznaczony przez Austrię Draht. Żaden przepis umowy nie pozwala również na stwierdzenie, że pan G. ponosi koszty składowania i że konieczne jest, by dokonał szczególnych inwestycji celem reprezentowania Austrii Draht we Włoszech. Całość ryzyka gospodarczego związanego ze sprzedażami negocjowanymi przez pana G. i zawartymi z Austrią Draht we Włoszech spoczywa zatem na zleceniodawcy, a nie na jego przedstawicielu.

147 Skarżące nie zakwestionowały przed Sądem takiej oceny ryzyka gospodarczego. Ograniczyły się one do podniesienia przejęcia przez pana G. niektórych kosztów (kosztów doradztwa i podróży, kosztów dodatkowych obowiązków związanych z zawieraniem umów, kosztów tłumaczenia [...]), które mogą zostać uznane za uboczne względem powierzonych czynności lub za pokryte poprzez ryczałtowy

charakter wynagrodzenia wypłacanego przez Austrię Draht w formie prowizji. W oparciu o tego rodzaju koszty nie jest możliwe wykazanie, że pan G. ponosił ryzyko gospodarcze w stopniu większym niż nikły lub ograniczone do czynności powierzonych przez Austrię Draht.

148 W niniejszej sprawie Komisja zasadnie stwierdziła, że zgodnie z przytoczonym powyżej orzecznictwem pan G., działając na rachunek Austrii Draht we Włoszech, czynił to bez przejęcia ryzyka gospodarczego tego rodzaju, że na podstawie wiążącej go z tą spółką umowy powierzono by mu lub pozostawiono funkcje gospodarczo bliskie funkcji podmiotu gospodarczego działającego na własny rachunek.

c) Wpływ wykonywanej przez przedstawiciela podwójnej reprezentacji

149 Co się tyczy drugiego kryterium wskazanego w ww. w pkt 89 wyroku Minoan Lines (EU:T:2003:337), Komisja uznała w motywie 775 zaskarżonej decyzji, że fakt, iż pan G. działał również w imieniu innego uczestnika kartelu, a mianowicie spółki CB, skutkowało tym, że przedstawicielstwo nie było ściśle wyłączne.

150 Jednakże, jak stwierdziła Komisja, i wbrew stanowisku skarżących, okoliczności niniejszej sprawy nie pozwalają na wykluczenie z góry wszelkiej możliwości wykazania zaistnienia jednostki gospodarczej pomiędzy panem G. a Austrią Draht w zakresie dotyczącym czynności, które zostały jemu powierzone na mocy umowy przedstawicielstwa handlowego.

151 W tym względzie, o ile jest prawdą, że równoległe do czynności wykonywanych na rachunek Austrii Draht pan G. wykonywał również czynności na rachunek spółki CB, o tyle Komisja zasadnie stwierdziła w niniejszej sprawie, że „pan [G.] nie prowadził osobiście działalności na rozpatrywanym rynku, a więc nie zajmował się przeprowadzaniem na własny rachunek transakcji znacznych rozmiarów jako działający na własny rachunek podmiot gospodarczy” (motyw 775 zaskarżonej decyzji) (zob. podobnie ww. w pkt 89 wyroki: Suiker Unie, EU:C:1975:174, pkt 544; Minoan Lines, EU:T:2003:337, pkt 128).

152 Pan G. reprezentował bowiem nie jednego, lecz dwóch zleceniodawców w sprawach handlowych, a mianowicie głównie spółkę CB, generującą główną część zysków spółki Studio Crema (około 75% w czasie trwania naruszenia zarzucanego skarżącym), lecz również Austrię Draht, generującą również niebagatelną część owych zysków (około 25% w tym samym czasie).

153 W takiej sytuacji, celem stwierdzenia zaistnienia jednostki gospodarczej pomiędzy przedstawicielem a jednym z jego zleceniodawców, należy ustalić, czy ów przedstawiciel jest w stanie, w zakresie dotyczącym czynności, które były mu powierzone przez owego zleceniodawcę, zachowywać się jak działający na własny rachunek podmiot gospodarczy mogący swobodnie określać swą własną strategię handlową. Jeżeli przedstawiciel nie jest w stanie działać w ten sposób, wówczas wykonywane przez niego funkcje na rachunek owego zleceniodawcy stanowią integralną część działalności zleceniodawcy.

154 W związku z tym, jak wskazała Komisja w motywie 774 zaskarżonej decyzji, dla celów stwierdzenia zaistnienia jednostki gospodarczej pomiędzy panem G. a Austrią Draht decydująca jest ocena ryzyka finansowego związanego ze sprzedażą lub z wykonywaniem umów zawartych z osobami trzecimi za pośrednictwem pana G. Jeżeli działał on w ramach Austrii Draht, może on zostać uznany za „organ pomocniczy stanowiący część przedsiębiorstwa Austria Draht, na wzór pracownika handlowego”, co nie miałyby miejsca w przypadku, gdyby działał jako podmiot gospodarczy na własny rachunek.

155 Tymczasem w niniejszej sprawie zostało już wykazane, że umowa przedstawicielstwa zawarta pomiędzy panem G. i Austrią Draht nie dawała mu możliwości działania, w rozumieniu prawa konkurencji, jako podmiot gospodarczy działający na własny rachunek w zakresie dotyczącym powierzonych mu czynności.

- 156 Ponadto co się tyczy charakteru relacji pomiędzy panem G. a spółką CB, z akt sprawy wynika również, że zachowania pana G. nie można zrównać, w świetle art. 101 ust. 1 TFUE i art. 53 ust. 1 porozumienia EOG, z zachowaniem podmiotu gospodarczego działającego na własny rachunek w zakresie stali sprężającej produkowanej przez CB. Pan G. wykonywał bowiem na rachunek spółki CB funkcje zbliżone do funkcji dyrektora sprzedaży. Brak pisemnej umowy przedstawicielstwa pomiędzy panem G. a spółką CB nie pozwala przyjąć, że czynności powierzone panu G. przez tę spółkę były wykonywane przez podmiot gospodarczy działający na własny rachunek, a nie na rachunek i na ryzyko spółki CB. Przeciwnie, można stwierdzić, że działał on jako organ pomocniczy, zintegrowany z tym przedsiębiorstwem. Wskazuje na to fakt, jak wskazały skarżące, że pan G. przedstawił się na przesłuchaniu przed Komisją jako członek zespołu reprezentującego CB.
- 157 Z powyższego wynika, że nawet jeśli niniejsza sprawa różni się od sytuacji uprzednio ocenianych przez orzecznictwo, w szczególności w ww. w pkt 89 wyroku *Minoan Lines* (EU:T:2003:337), gdzie wyłączność reprezentacji przedstawiciela zleceniodawcy wynikała z jego umowy i jej wykonania (pkt 131 i 132 owego wyroku), to podwójna reprezentacja wykonywana przez pana G. względem z jednej strony spółki CB oraz z drugiej strony Austrii Draht nie może podważyć wniosku, wedle którego pan G., w zakresie dotyczącym czynności powierzonych mu przez Austrię Draht, nie był on w stanie wykonywać funkcji gospodarczo zbliżonych do funkcji podmiotu gospodarczego działającego na własny rachunek.
- 158 W konsekwencji, jak wskazano w zaskarżonej decyzji, pan G. lub reprezentowana przez niego spółka Studio Crema traci charakter podmiotu gospodarczego działającego na własny rachunek w kontekście oceny zakresu umowy przedstawicielstwa zawartej z Austrią Draht w świetle prawa konkurencji, ponieważ pan G. ponosi jedynie znikome ryzyko finansowe wynikające z umów sprzedaży zawartych za pośrednictwem Austrii Draht i działa de facto jako organ pomocniczy zintegrowany z tą spółką.
- 159 Żaden argument przedstawiony przez skarżących w tym przedmiocie nie może podważyć tego rodzaju stwierdzenia. Duża część tej argumentacji polega bowiem na przypomnieniu treści ww. w pkt 89 wyroków *Suiker Unie* (EU:C:1975:174) i *Minoan Lines* (EU:T:2003:337), które nie mogą zostać bezpośrednio zastosowane do niniejszej sprawy celem podniesienia, że ponieważ brak jest wyłącznego, ścisłego związku pomiędzy panem G. i Austrią Draht, to nie ma możliwości zaistnienia między nimi jednostki gospodarczej.
- 160 Podobnie okoliczność, że pan G. pracuje również dla spółki CB i że czynności wykonywane na jej rzecz stanowią główne źródło dochodów spółki Studio Crema w porównaniu do dochodów generowanych w związku z Austrią Draht, nie wystarcza do wykazania niezależności handlowej pana G. Jak już wskazano, pan G. mógł zostać uznany za osobę współtworzącą jednostkę gospodarczą jednocześnie ze spółkami CB oraz Austrią Draht. Ma to zastosowanie, odwrotnie, w przypadku spółek CB i Austrii Draht jedynie w zakresie dotyczącym czynności powierzonych panu G. przez jedną i drugą spółkę.
- 161 Z tego względu Komisja nie może jednak stwierdzić, iż „w każdym razie w niniejszym przypadku należy również zauważyć, że CB była co do zasady osobiście obecna na wszystkich spotkaniach kartelu, a pan [G.]/[spółka Studio Crema] występował/występowała zatem, ogólnie rzecz biorąc, jako przedstawiciel Austrii Draht” (ostatnia część motywu 776 zaskarżonej decyzji). W braku dowodów pozwalających wykazać tego rodzaju stwierdzenie obecność pana G. na spotkaniu klubu Italia może oznaczać jedynie, że na owym spotkaniu była obecna osoba, z jednej strony wykonująca funkcje, które mogą zostać zrównane z funkcjami dyrektora sprzedaży spółki CB, a z drugiej strony będąca również przedstawicielem Austrii Draht we Włoszech. Mając jednak na uwadze podwójną reprezentację wykonywaną przez pana G., która umożliwiała mu dostęp do poufnych informacji handlowych pochodzących z obydwu źródeł, Komisja słusznie wskazała, że owa szczególna cecha stanowiła czynnik poprawy współpracy w ramach kartelu (początek motywu 776 zaskarżonej decyzji).

162 Co się tyczy praktyki decyzyjnej powołanej przez skarżące w odniesieniu do decyzji Komisji C(2006) 5700 wersja ostateczna z dnia 29 listopada 2006 r. dotyczącej postępowania na podstawie art. [101 TFUE] i art. 53 porozumienia EOG (sprawa COMP/F/38.638 – Kauczuk butadienowy i emulsyjny kauczuk butadienowo-styrenowy) oraz decyzji Komisji C(2008) 5476 wersja ostateczna z dnia 1 października 2008 r. dotyczącej postępowania przewidzianego w art. [101 TFUE] oraz w art. 53 porozumienia EOG (sprawa COMP/39.181 – Woski do świec), na podstawie tego rodzaju praktyki nie jest możliwe wykazanie, że w niniejszej sprawie nie mogła zaistnieć jednostka ekonomiczna pomiędzy panem G. i Austrią Draht. Przeciwnie, okoliczności faktyczne w owych sprawach wpisują się w uprzednio wskazane rozumowanie zawarte w ww. w pkt 89 wyroku Minoan Lines (EU:T:2003:337), w którym Sąd stwierdził, jak w przypadku owych spraw, wyłączny charakter rozpatrywanego przedstawicielstwa, co jednak nie stanęło na przeszkodzie, aby, jak czyni to Komisja w niniejszej sprawie, uwzględnić sytuację podwójnej reprezentacji pana G.

163 W konsekwencji Komisja słusznie stwierdziła w niniejszej sprawie, mając na uwadze zasadniczo umowę przedstawicielstwa, że pan G. działał na rachunek Austrii Draht, na której ciążyło ryzyko gospodarcze owego przedstawicielstwa. W niniejszej sprawie pan G. powinien w rzeczywistości zostać uznany za organ pomocniczy stanowiący część przedsiębiorstwa Austria Draht (Austria Draht i voestalpine) i, podobnie jak pracownik handlowy, stanowi on razem z owym przedsiębiorstwem jednolitą jednostkę gospodarczą.

d) Brak wiedzy, kontroli i zgody

164 W tej fazie postępowania skarżące podniosły, że zdefiniowana właśnie obiektywna sytuacja nie wystarcza, aby przypisać zleceniodawcy zachowanie stanowiące naruszenie. Należałoby ponadto wykazać, w jakim zakresie zleceniodawca wiedział lub mógł wiedzieć o tym zachowaniu.

165 W tym względzie należy, po pierwsze, wskazać, że Komisja stwierdziła, iż nie było konieczności, aby ustosunkowywała się ona do „braku kontroli, wiedzy i (następczej) zgody w odniesieniu do udziału przedstawiciela w kartelu”, ponieważ tego rodzaju argumenty nie mogą zostać uznane za „pozwalające tej spółce na skuteczne uniknięcie odpowiedzialności” (motyw 777 zaskarżonej decyzji). Komisja wskazała również, że „Austria Draht tworzy ze swym przedstawicielem jednostkę gospodarczą, a zatem jest odpowiedzialna za jego uczestnictwo w tym kartelu niezależnie od jej wiedzy, kontroli i zgody (czy też niezależne od ich braku)” (motyw 777 zaskarżonej decyzji).

166 Po drugie, Komisja uzupełniła powyższą analizę, wskazując, że „nawet jeśli brak jest bezpośrednich dowodów na fakt udzielania instrukcji w związku z antykonkurencyjnymi spotkaniami” pomiędzy panem G. a Austrią Draht, to z „umów przedstawicielstwa handlowego oraz sprawozdań wewnętrznych przedstawionych przez Austrię Draht [w odpowiedzi na żądanie Komisji] wyraźnie wynika, że pan [G.] systematycznie informował Austrię Draht o zmianach zachodzących na rynku włoskim” i że w związku z tym można było „spodziewać się, iż pan [G.] przekaze Austrii Draht przynajmniej te ze szczególnie chronionych informacji handlowych, które uzyskał on na spotkaniach kartelu” (motyw 778 zaskarżonej decyzji).

167 W tym kontekście skarżące wskazały rozwiązanie wynikające z ww. w pkt 89 wyroku Minoan Lines (EU:T:2003:337). W kontekście, w którym w owym wyroku zleceniodawca powołał się bowiem przed sądem na rzekomy brak wiedzy o czynnościach podejmowanych przez przedstawiciela oraz na brak zezwolenia na tego rodzaju czynności (ww. w pkt 89 wyrok Minoan Lines, EU:T:2003:337, pkt 139), nie odrzucono od razu argumentacji podobnej do wyводу skarżących w niniejszej sprawie, lecz zbadano ją w sposób szczegółowy i pogłębiony

168 W owym wyroku Sąd zbadał, po pierwsze, czy niezgodne z prawem czynności zarzucane przedstawicielowi wchodziły w zakres działań powierzonych przez zleceniobiorcę, po drugie, czy zleceniobiorca był regularnie informowany o czynnościach powierzonych przedstawicielowi, włącznie

z niezgodnymi z prawem czynnościami zarzucanymi temu przedstawicielowi, oraz po trzecie, czy zleceniodawca zabronił przedstawicielowi podejmowania tego rodzaju czynności (ww. w pkt 89 wyrok Minoan Lines, EU:T:2003:337, pkt 140–146).

- 169 W odpowiedzi na argumentację zleceniodawcy dotyczącą braku wiedzy lub zgody na czynności jego przedstawiciela Sąd stwierdził w pkt 147 ww. w pkt 89 wyroku Minoan Lines (EU:T:2003:337), że z przeprowadzonego rozumowania wynika, iż określenie taryf i warunków mających zastosowanie do statków zleceniodawcy na rejsach międzynarodowych należało do zakresu czynności jego przedstawiciela, że zleceniodawca był regularnie informowany o czynnościach podejmowanych przez jego przedstawiciela, włącznie z kontaktami utrzymywanymi z innymi spółkami, dla których przedstawiciel starał się uzyskać pozwolenia lub następczą zgodę, oraz wreszcie, że zleceniodawca miał możliwość i kompetencję do tego, by zabronić swemu przedstawicielowi podejmowania określonych działań, nawet jeśli wykonał te uprawnienia dopiero po weryfikacji Komisji.
- 170 Należy również wskazać, że w ogólnym wniosku dotyczącym zarzutów związanych z błędnym zastosowaniem art. 101 ust. 1 TFUE (wówczas art. 81 ust. 1 WE), wedle których czynności przedstawiciela zostały błędnie przypisane zleceniobiorcy, Sąd uzależnił stwierdzenie istnienia jednostki gospodarczej od wyników wskazanego badania (ww. w pkt 89 wyrok Minoan Lines, EU:T:2003:337, pkt 148). Sąd stwierdził, że z analizy teleksów wymienionych pomiędzy przedstawicielem a zleceniobiorcą oraz pomiędzy przedstawicielem a innymi spółkami biorącymi udział w naruszeniu, z odpowiedzi zleceniobiorcy na żądania informacji ze strony Komisji oraz z innych okoliczności badanych w wyroku wynika, że przedstawiciel działał na rynku względem osób trzecich, klientów, dalszych pośredników oraz konkurentów zleceniobiorcy jako jego organ pomocniczy i że te dwie spółki tworzyły zatem jednostkę gospodarczą lub przedsiębiorstwo dla celów zastosowania art. 81 WE. Sąd wywiódł z powyższego, że w tych okolicznościach Komisja miała prawo przypisać zleceniobiorcy zachowania sprzeczne z art. 81 WE, na które nałożono sankcję w spornej decyzji i w których przedstawiciel odgrywał ważną rolę.
- 171 Mając na uwadze powyższą analizę, Komisja nie może z jednej strony wskazywać, że „brak jest bezpośrednich dowodów na fakt udzielania instrukcji w związku z antykonkurencyjnymi spotkaniami” pomiędzy panem G. a Austrią Draht, i twierdzić z drugiej strony, że z „umów przedstawicielstwa handlowego oraz ze sprawozdań wewnętrznych przedstawionych przez Austrię Draht [w odpowiedzi na żądanie Komisji] wyraźnie wynika, że pan [G.] systematycznie informował Austrię Draht o zmianach zachodzących na rynku włoskim”, by dojść do wniosku, że można było „spodziewać się, iż pan [G.] przekaze Austrii Draht przynajmniej te ze szczególnie chronionych informacji handlowych, które uzyskał on na spotkaniach kartelu” (zob. pkt 166 powyżej).
- 172 Zasadniczo pośród miesięcznych pisemnych sprawozdań, które były przedstawiane przez pana G. Austrii Draht w odniesieniu do ogólnych warunków sprzedaży i rynku, włącznie z czynnościami konkurentów w dziedzinie przedstawicielstwa, które zostały przekazane przez Austrię Draht Komisji w odpowiedzi na żądanie udzielenia informacji, Komisja powinna mieć możliwość ustalenia z jednej strony różnych szczególnie chronionych informacji handlowych, które pan G. mógł przekazać Austrii Draht, ale także z drugiej strony wskazówek umożliwiających Austrii Draht dostrzeżenie, że pan G. brał udział, w jej imieniu i na jej rachunek, w praktykach antykonkurencyjnych dotyczących limitów, cen i klientów w ramach różnych spotkań, w których uczestniczył.
- 173 W braku tego rodzaju dowodów nie jest możliwe przyjęcie, jak czyni to Komisja, że pan G. informował Austrię Draht o wszystkim, co mógł wiedzieć i uczynić w ramach klubu Italia, tym bardziej że wówczas nie powiadomiono jeszcze o kartelu i że w ramach klubu Italia istniała, dla celów wyjaśnienia jego funkcjonowania, duża liczba dokumentów z czasu powstania okoliczności faktycznych. Aby dojść do tego wniosku, konieczne byłoby, żeby miesięczne sprawozdania pisemne przedstawiciela zawierały odpowiednie wskazówki. W związku z tym, jeżeli po zbadaniu tych dokumentów Komisja dojdzie do wniosku – jak uczyniła to w zaskarżonej decyzji – że „brak jest bezpośrednich dowodów na fakt

udzielania instrukcji w związku z antykonkurencyjnymi spotkaniami”, to nie może ona odmówić wyciągnięcia konsekwencji z tego stwierdzenia, wskazując, że możliwe jest zawsze dojście do odmiennego wniosku.

- 174 W tym kontekście należy stwierdzić, że brak jest dowodów pozwalających stwierdzić, iż Austria Draht mogła uzyskać za pośrednictwem pana G. jakąkolwiek informację dotyczącą antykonkurencyjnego zachowania swego przedstawiciela podczas różnych spotkań klubu Italia, w których brał on udział. Zostało to ponadto przyznane przez Komisję na rozprawie. W związku z tym Komisja nie może założyć poinformowania, którego nie wykazała.
- 175 Jednakże w okolicznościach takich jak w niniejszej sprawie, w której przedstawiciel działa w imieniu i na rachunek zleceniodawcy bez przejęcia ryzyka gospodarczego związanego z czynnościami, które zostały mu powierzone, zachowanie antykonkurencyjne tego przedstawiciela w ramach owych czynności może zostać przypisane zleceniodawcy, podobnie jak możliwe jest przypisanie pracodawcy niezgodnych z prawem czynności jego pracownika, nawet bez dowodu wiedzy zleceniodawcy o antykonkurencyjnym zachowaniu przedstawiciela.
- 176 Jak bowiem zostało wskazane powyżej, z umowy przedstawicielstwa wynika, że Austria Draht posiadała pełną wiedzę o sprawie, powierzając dystrybucję swoich produktów we Włoszech panu G., który działał już wcześniej jako pośrednik dla spółki CB, będącej jednym z głównych podmiotów włoskich. Austria Draht zastrzegła sobie również kontrolę rezultatów osiągniętych przez pana G., ponieważ nie mógł on zostać uznany za podmiot gospodarczy działający na własny rachunek i ponieważ w każdym razie umowy sprzedaży, które negocjował, mogły zostać zawarte jedynie przez Austrię Draht.
- 177 W tych okolicznościach nawet w braku jakiegokolwiek wiedzy o czynnościach niezgodnych z prawem popełnionych przez pana G. w zakresie czynności, które zostały mu powierzone, Austria Draht pozostała ich głównym beneficjentem, jak skarżące przyznały na rozprawie.
- 178 Z powyższego wynika, że w niniejszej sprawie Komisja ma prawo, po pierwsze, przyjąć istnienie jednostki gospodarczej pomiędzy przedstawicielem a zleceniobiorcą w zakresie dotyczącym czynności, które zostały powierzone panu G. przez Austrię Draht, oraz po drugie, stwierdzić, że w związku z ową jednostką gospodarczą możliwe jest przypisanie zleceniobiorcy zachowań niezgodnych z prawem popełnionych przez pana G. na rachunek Austrii Draht w ramach czynności, które zostały mu powierzone, bez konieczności wykazania, że zleceniodawca o tym wiedział.
- 179 Należy zatem ustalić, jakich czynów niezgodnych z prawem dopuścił się pan G. na rachunek Austrii Draht w ramach powierzonych mu czynności.

2. Dowody popełnionych przez przedstawiciela czynów stanowiących naruszenie

- 180 Na wstępie należy ograniczyć ocenę czynów niezgodnych z prawem zarzucanych Austrii Draht jedynie do dowodów dotyczących klubu Italia, jedynej części składowej jednolitego naruszenia, w przypadku której w sposób wyraźny stwierdzono w zaskarżonej decyzji udział Austrii Draht, i to za pośrednictwem pana G. (motywy 769–783 zaskarżonej decyzji). Dowody dotyczące innych części składowych kartelu, w szczególności w klubie Europa, z których część została podniesiona w ramach niniejszego zarzutu przez Komisję, zostaną zbadane głównie w ramach zarzutu drugiego w zakresie dotyczącym kwalifikacji jednolitego naruszenia zarzucanego skarżącym.
- 181 Celem stwierdzenia udziału Austrii Draht w klubie Italia Komisja wskazała, że dysponuje ona dowodami na okoliczność, iż spółka ta „systematycznie uczestniczyła w ponad 40 spotkaniach klubu Italia w okresie od 15 kwietnia 1997 r. do 19 września 2002 r., a ponadto kilkakrotnie informowano formalnie o jej nieobecności na tych spotkaniach, co świadczy o tym, iż się jej tam spodziewano” (motyw 479 zaskarżonej decyzji). Dowody te zostały wskazane w zaskarżonej decyzji (zob. pkt 78–81

powyżej), w której Komisja oddaliła również argumenty przedstawione przez skarżące podczas procedury administracyjnej w celu zakwestionowania reprezentacji przez pana G. na owych spotkaniach (zob. pkt 86–88 powyżej) lub w celu podniesienia w sposób ogólny braku udziału Austrii Draht w owych spotkaniach (zob. pkt 95–100 powyżej).

182 Przed Sądem skarżące podniosły zasadniczo, że zawarte w zaskarżonej decyzji wskazania udziału Austrii Draht w spotkaniach klubu Italia nie pozwalają na stwierdzenie, że spółka ta brała udział w kartelu. Podnoszą one w szczególności, że fakt, iż na 14 spotkaniach mówiono o Austrii Draht w obecności pana G. i innych osób, nie stanowi dowodu na uczestnictwo Austrii Draht w kartelu, że uczestnictwo pana G. nie jest równoznaczne z uczestnictwem Austrii Draht oraz że ogólnie nie wiadomo, co zarzuca się Austrii Draht.

183 W odpowiedzi na tę argumentację należy w pierwszej kolejności przypomnieć, że jak wynika z powyższego, w niniejszej sprawie Komisja ma prawo przypisać Austrii Draht niezgodne z prawem czyny popełnione przez pana G. w ramach powierzonych mu czynności.

184 Należy w związku z tym ustalić, w jakim zakresie zachowanie pana G. na różnych spotkaniach klubu Italia, w których brał on udział, może zostać uznane za sprzeczne z art. 101 ust. 1 TFUE i z art. 53 porozumienia EOG. Jest to, jak wskazały skarżące, utrudnione w związku z faktem, że pan G. reprezentował również spółkę CB, odgrywającą jedną z głównych ról w klubie Italia. Jednakże Komisja wskazała w tym aspekcie, że w 14 najbardziej charakterystycznych dla udziału pana G. w kartelu na rachunek Austrii Draht spotkaniach rozmowy dotyczyły nie tylko obecności pana G., lecz podniesiono tam również „przypadek Austrii Draht” (uwaga do motywu 479 zaskarżonej decyzji).

185 Skarżące podniosły, że w zakresie dotyczącym 14 spotkań Komisja uchybiła obowiązkom przedstawienia dowodów i uzasadnienia, w szczególności w odniesieniu do zarzutów względem Austrii Draht w tym kontekście, w związku z czym należy zbadać kolejno różne dowody powołane w zaskarżonej decyzji celem wykazania zachowania stanowiącego naruszenie pana G. w zakresie czynności powierzonych przez Austrię Draht.

a) W przedmiocie spotkania w dniu 15 kwietnia 1997 r.

186 Pierwszym z 14 spotkań powołanych przez Komisję w zaskarżonej decyzji jest spotkanie z dnia 15 kwietnia 1997 r., które dotyczyło „przydzielania kwot/klientów i ustalania cen” (uwaga do motywu 479 zaskarżonej decyzji). W rubryce dotyczącej owego spotkania zawartej w załączniku 3 do zaskarżonej decyzji Komisja wskazała, że reprezentowane były spółki Redaelli, CB, Itas, ITC, Tréfileurope, SLM, Tycsa, DWK i Austria Draht (za pośrednictwem pana G.).

187 W rubryce dotyczącej tego spotkania zawartej w załączniku 3 do zaskarżonej decyzji Komisja w następujący sposób przedstawia punkty, których dotyczyło spotkanie z dnia 15 kwietnia 1997 r.:

- „[ustalenie] cen surowców i cen sprzedaży we Francji, w Hiszpanii i Niemczech”,
- „rozmowy dotyczące sprzedaży dokonane przez spółkę Redaelli na rzecz pewnej liczby klientów i w przedmiocie ofert przedstawionych klientom przez SLM i CB, klientów i limitów sprzedaży”,
- „zostało również wskazane, że Austria Draht nie będzie dokonywać dostaw na rzecz pewnej grupy klientów, [i doszło do] wymiany informacji w przedmiocie cen fakturowanych przez [pana G.] względem niektórych klientów”,
- „szczegółowy przegląd sprzedaży dokonanych przez przedsiębiorstwa Redaelli, Itas, CB, ITC, Tréfileurope, Tycsa, Trame, SLM, DWK, Austria Draht [i] rozmowy dotyczące przypisania limitów (ze wskazaniem konkretnej wielkości procentowej) owym przedsiębiorstwom”,

— „[r]ozmowy dotyczące możliwości zastosowania dopłat, badanie przywozów i kwestia wywozów”.

- 188 Informacje te pochodzą zasadniczo od spółki ITC, która przedstawiła sprawozdanie sporządzone w czasie spotkania z dnia 15 kwietnia 1997 r., z wyjątkiem ostatniej informacji, pochodzącej od spółki Tréfileurope i oddającej treść oświadczenia dotyczącego owego spotkania, złożonego w ramach wniosku o złagodzenie sankcji (zob. załącznik G.3 do odpowiedzi Komisji na środki organizacji postępowania w przypadku spółki ITC, załącznik H.1 do odpowiedzi Komisji na środek dowodowy w przypadku spółki Tréfileurope).
- 189 Rozpatrywane łącznie informacje pochodzące ze sprawozdania spółki ITC – które to sprawozdanie okazało się szczególnie istotne, ponieważ zostało sporządzone w chwili, w której kartel nie został jeszcze odkryty – a także oświadczenie spółki Tréfileurope, które potwierdza jego treść, pozwalają ustalić początek uczestnictwa Austrii Draht w klubie Italia za pośrednictwem pana G.
- 190 Po pierwsze, ogólnie rzecz biorąc, udział pana G. w owym spotkaniu pozwolił mu na uczestnictwo w dyskusjach, których antykonkurencyjna treść wynika w sposób jasny z analizy sprawozdania spółki ITC. Ma to miejsce w przypadku informacji dotyczących „[ustalenia] cen surowców i cen sprzedaży we Francji, w Hiszpanii i Niemczech” (zob. pkt 187 tiret pierwsze powyżej) i „rozmów odnoszących się do sprzedaży dokonanych przez spółkę Redaelli na rzecz pewnej liczby klientów oraz dotyczących ofert przedstawionych klientom przez SLM i CB, [dotyczących] klientów i [dotyczących] limitów sprzedaży” (zob. pkt 187 tiret drugie powyżej). Na podstawie tego rodzaju informacji pan G. mógł koordynować swe działania, w szczególności czynności powierzone przez Austrię Draht we Włoszech z czynnościami przedsiębiorstw reprezentowanych na spotkaniu w dniu 15 kwietnia 1997 r.
- 191 Po drugie, co się tyczy w szczególności Austrii Draht, sprawozdanie spółki ITC umożliwia na wstępie wykazanie, że przedstawiciele spółki ITC uznali, iż pan G. brał udział w tym spotkaniu na rachunek Austrii Draht, a nie na rachunek spółki CB, która była reprezentowana przez pana [C.].
- 192 Po trzecie, z owego sprawozdania wynika również, że uczestnicy spotkania dyskutowali o ilościach odnoszących się do różnych przedsiębiorstw, o których była mowa na tym spotkaniu, włącznie z Austrią Draht (zob. pkt 187 tiret czwarte powyżej). Prawdą jest, że tabela zawarta w sprawozdaniu spółki ITC wykazuje odmienny stopień precyzji w odniesieniu do różnych przedsiębiorstw, ponieważ dane przedstawione w odniesieniu do pierwszej grupy uczestników (spółki Redaelli, CB, Itas i ITC) oraz w odniesieniu do drugiej, dodanej grupy uczestników (Tréfileurope i Tyrsa) są precyzyjne, podczas gdy w odniesieniu do trzeciej grupy przedsiębiorstw (spółek Trame – nieobecnej na tym spotkaniu – SLM, DWK i Austria Draht) dane są zaokrąglone. Jednakże z owej tabeli wynika, że przypadek Austrii Draht był omawiany, ponieważ 2000 t Austrii Draht stanowiło 2,6% z 78 000 t, o których była mowa na wskazanym spotkaniu.
- 193 Po czwarte, w sprawozdaniu spółki ITC wskazano również, że na spotkaniu z dnia 15 kwietnia 1997 r. dyskusja dotyczyła szczególnej sytuacji Austrii Draht (zob. pkt 187 tiret trzecie powyżej). W tym względzie można racjonalnie przyjąć, że pan G., działając jako przedstawiciel Austrii Draht we Włoszech, brał udział w tej dyskusji.
- 194 Co się tyczy wskazania, wedle którego Austria Draht nie zaopatrywała pewnej grupy klientów, można uznać, jak podnoszą skarżące, że da się to wytłumaczyć ich brakiem wypłacalności. Każdy podmiot gospodarczy, który dokonałby oceny dostępnych dokumentów księgowych lub zlecił jej dokonanie u wyspecjalizowanych podmiotów, mógłby stwierdzić ten fakt. Tego rodzaju wyjaśnienie, podniesione przez skarżące bez jego wykazania, wydaje się możliwe do wyobrażenia w takim samym stopniu, jak wyjaśnienie sugerowane przez Komisję, wedle którego ów brak dostaw ujawnia zachowanie antykonkurencyjne. Nie wynika to w sposób jasny ze sprawozdania, które nie wyjaśnia powodów braku dostaw na rzecz wskazanych klientów.
- 195 Wątpliwości w tym względzie powinny zostać uwzględnione na korzyść skarżących.

196 Co się natomiast tyczy wskazania, wedle którego miała miejsce wymiana informacji w odniesieniu do cen zafakturowanych niektórym klientom przez pana G., należy stwierdzić, że w sprawozdaniu spółki ITC rzeczywiście wskazano nazwisko pana G. – który wedle spółki ITC reprezentował na owym spotkaniu Austrię Draht – nad nazwiskiem kilku klientów (w tym również klienta „PAMA”), wraz ze wskazaniem liczb prawdopodobnie odpowiadających cenom fakturowanym każdemu z jego klientów. Tego rodzaju informacje umożliwiają wykazanie bezpośredniego udziału pana G. w działaniach antykonkurencyjnych podczas tego spotkania.

197 Należy w związku z tym stwierdzić, że z dowodów dotyczących spotkania klubu Italia z dnia 15 kwietnia 1997 r. wynika z jednej strony, że pan G. może zostać uznany za osobę, która ujawniła uczestnikom owego spotkania informacje w przedmiocie cen zafakturowanych niektórym z jego klientów, a z drugiej strony, że w związku z samą jego obecnością na tym spotkaniu mógł on uzyskać informacje dotyczące głównych podmiotów gospodarczych działających we Włoszech, w szczególności odnośnie do przydzielania limitów i ustalania cen.

198 Owe dowody są wystarczające, by wykazać początek uczestnictwa Austrii Draht w klubie Italia za pośrednictwem pana G.

b) W przedmiocie spotkania w dniu 24 czerwca 1997 r.

199 Drugie spotkanie odbyło się w dniu 24 czerwca 1997 r. i dotyczyło „poszukiwania »równowagi rynkowej« i wymiany informacji o cenach” (uwaga do motywu 479 zaskarżonej decyzji). W rubryce dotyczącej owego spotkania zawartej w załączniku 3 do zaskarżonej decyzji Komisja wskazała, że panowie [C.] – ojciec i syn – byli obecni w imieniu spółki CB i że dwaj przedstawiciele spółki Tréfileurope i pan G. dołączyli do uczestników pod koniec spotkania.

200 Przebieg tego spotkania został zapisany przez Tréfileurope w dokumencie sporządzonym w dniu 2 lipca 1997 r. stanowiącym sprawozdanie z wizyty w spółce CB w następujący sposób (zob. załącznik B do odpowiedzi na skargę):

„Sprawozdanie z wizyty pana [T. (ze spółki Tréfileurope)] w [spółce CB]: »[...] Pan [C. (ze spółki CB)] wyraził swe niezadowolenie z działań z początku roku, które spowodowały obniżenie obrotów jego przedsiębiorstwa i podwyższenie obrotów [spółki ITC], której to spółce w związku z tym wypowiedział wojnę. Poleciał on swemu przedstawicielowi dokonanie wizyt u wszystkich klientów, co doprowadziło do znaczących obniżek cen, a w konsekwencji nasz cel obniżył się do 1100 lirów. Uważa on, że wciąż jest możliwe znalezienie równowagi na rynku włoskim, i pracuje w tym zakresie ze spółkami ITAS, SLM i AUSTRIA (poprzez pana [G.]) oraz zamierza wykluczyć [spółkę ITC]. Skierowano do nas propozycję przyłączenia się do nich. Odpowiedziałem, że opowiadamy się za tym, ale że decyzja powinna zostać podjęta przez nasz zarząd. Pan [G.] (przedstawiciel ds. sprzedaży działający na rzecz pana [C.] + AUSTRIA) dołączył do nas pod koniec spotkania. Ceny [spółki CB] są na poziomie pomiędzy 1000 a 1050 lirów. Pan [C.] zamierza podwyższyć je o 50 lirów celem uwzględnienia podwyżki walcówki. Dzisiaj 1050 lirów wydaje się mu ceną właściwą. Jego celem jest rynek francuski. Otrzymał on homologację na sześć miesięcy dla dużych części, ale jeszcze niczego nie sprzedał. Wszczął postępowanie homologacyjne dla drutu falistego i mniejszych elementów, T 5,2 – 2060. Chce części rynku o wielkości 2000 [t] [...]«”.

201 Dokument ów, zredagowany w chwili, w której kartel nie został jeszcze odkryty, umożliwia wykazanie charakteru relacji pomiędzy panem G. a spółką CB. Z owego dokumentu wynika w sposób jasny, że wskazano relacje pana C. ze spółki CB ze spółką Tréfileurope celem ukazania, że spółka CB mogła koordynować zachowanie kilku podmiotów na rynku, w tym Austrii Draht, na rzecz której również działał pan G. Wprawdzie rozmowa o cenach dotyczyła jedynie cen spółki CB, a nie cen Austrii

Draht, jednak wskazano również możliwość znalezienia równowagi na rynku włoskim na pewnym poziomie, wraz z Austrią Draht, za pośrednictwem pana G., pomimo wojny cenowej wszczętej przez ITC.

202 Mając na uwadze ów dokument, można stwierdzić, że pan G. był gotów na współpracę z panem C. ze spółki CB w ramach klubu Italia jako przedstawiciel zarówno spółki CB, jak i jako przedstawiciel Austrii Draht, lub że w każdym razie nie sprzeciwiał się takiej współpracy.

c) W przedmiocie spotkania w dniu 11 marca 1998 r.

203 Trzecie spotkanie odbyło się w dniu 11 marca 1998 r. Dotyczyło ono „dyskusji o przydzielaniu limitów i ustalaniu cen”, przy czym „Austria Draht została wspomniana, jednak brak jest zapisów” (uwaga do motywu 479 zaskarżonej decyzji). W rubryce dotyczącej owego spotkania zawartej w załączniku 3 do zaskarżonej decyzji Komisja wskazała, że reprezentowane były spółki Redaelli, CB (za pośrednictwem pana G.), Itas, ITC (trzy osoby) i Austria Draht (za pośrednictwem pana G.).

204 W rubryce dotyczącej owego spotkania zawartej w załączniku 3 do zaskarżonej decyzji Komisja w następujący sposób przedstawia punkty, których dotyczyło spotkanie z dnia 11 marca 1998 r.:

— „[u]czestnicy dyskutują ponownie o cenach w drugim trymestrze, które powinny wzrosnąć do 1150 lirów za kilogram”,

— „[o]cena potrzeb niektórych klientów”,

— „[w]ymiana informacji w przedmiocie ton dostarczonych w styczniu i lutym na rzecz spółek ITC, Redaelli, AFT, Itas, CB, Austria Draht, SLM, Trame i Tycsa”.

205 Owe informacje pochodzą z dokumentu znalezionej w spółce ITC oraz z dokumentu przedłożonego przez ITC. Chodzi o dwa różne sprawozdania ze spotkania w dniu 11 marca 1998 r. (zob. załączniki A.19 i A.20 do skargi).

206 Z owych dokumentów wynika przede wszystkim, że w jednym miejscu słowo „Austria” zostało wskazane obok nazwy klienta, w przypadku którego była mowa o zaopatrywaniu przez spółkę SLM, niereprezentowaną na tym spotkaniu. Za ową wzmianką widnieje znak zapytania. W związku z tym tego rodzaju wskazanie nie może być samo w sobie decydujące, zważywszy, że pan G. mógł usunąć wszelkie wątpliwości co do pytania, czy ów klient był zaopatrywany przez Austrię Draht.

207 Podobnie, co się tyczy dyskusji „o przydzielaniu limitów i ustalaniu cen”, dane dotyczące tego aspektu spotkania nie są przekonywujące w zakresie dotyczącym Austrii Draht. Jak bowiem wskazała już Komisja, w rubryce odnoszącej się do Austrii Draht nie wskazano żadnych informacji we właściwym sprawozdaniu spółki ITC. Taka sama sytuacja ma miejsce również w przypadku innych podmiotów, takich jak Tréfileurope, Itas lub CB, w przypadku których odpowiednie rubryki pozostają „bez wpisów”. Można z tego wywnioskować, że sytuacja Austrii Draht była omawiana na spotkaniu w dniu 11 marca 1998 r., przy czym żaden z uczestników tego spotkania, włącznie z panem G., nie był w stanie lub nie chciał udzielić wskazówek w tym względzie.

208 Jednakże, ogólnie rzecz biorąc, analiza sprawozdań spółki ITC umożliwia stwierdzenie, że uczestnicy spotkania z dnia 11 marca 1998 r. dyskutowali o dokonanych dostawach i proponowanych cenach względem niektórych klientów i że wskazali oni zamierzone ceny dotyczące drugiego kwartału 1998 r. Uczestnictwo w tym spotkaniu pana G., który reprezentował w szczególności Austrię Draht we Włoszech, umożliwiło mu zaznajomienie się z tymi informacjami, w związku z czym, w braku innych

dowodów mogących podważyć taką ocenę, można stwierdzić, że wskutek tego był on w stanie działać przy uwzględnieniu tego rodzaju informacji dotyczących klientów i cen z korzyścią dla reprezentowanych przez siebie przedsiębiorstw.

d) W przedmiocie spotkania w dniu 30 marca 1998 r.

- 209 Czwarte spotkanie odbyło się w dniu 30 marca 1998 r. Dotyczyło ono „dyskusji o przydzielaniu limitów” (uwaga do motywu 479 zaskarżonej decyzji). W rubryce dotyczącej owego spotkania zawartej w załączniku 3 do zaskarżonej decyzji Komisja wskazała, że reprezentowane były spółki: Redaelli, CB (za pośrednictwem panów C. i G.), Itas, ITC, Tréfileurope i Tycsa. We wprowadzeniu do tego załącznika Komisja sprecyzowała jednak, że odniesienie do pana G. w zakresie dotyczącym klubu Italia powinno być rozumiane w świetle faktu, że reprezentował on jednocześnie CB i Austrię Draht.
- 210 W rubryce dotyczącej owego spotkania zawartej w załączniku 3 do zaskarżonej decyzji Komisja w następujący sposób przedstawia punkty, których dotyczyło spotkanie z dnia 30 marca 1998 r.:
- „uczestnicy dyskutują ponownie o podwyższeniu cen z 1100 do 1150 lirów za kilogram”,
  - „następne spotkanie ze spółką SLM (pan [Ch.]) ustalono na dzień 17 kwietnia. Dyskusja dotycząca przydziału ilości (w tonach) spółkom CB, ITC, Tréfileurope, Itas, Redaelli, Tycsa, SLM i A(ustria Draht). Zostało odnotowane, że Tycsa podwyższy cenę”,
  - „[s]potkanie dotyczące rynku włoskiego”.
- 211 Informacje te pochodzą, w zakresie dotyczącym pkt 210 tiret pierwsze powyżej, ze sprawozdania sporządzonego przez ITC w czasie właściwym dla okoliczności faktycznych, w zakresie dotyczącym tiret drugiego tego punktu – ze sprawozdania sporządzonego przez Itas w czasie właściwym dla okoliczności faktycznych oraz, w zakresie dotyczącym tiret trzeciego owego punktu – z tabeli załączonej do wniosku o złagodzenie sankcji spółki Tréfileurope, wskazującej spotkania, gdzie ograniczono się do przedstawienia lapidarnego i niejasnego oświadczenia w zakresie dotyczącym spotkania z dnia 30 marca 1998 r. (zob. załączniki G.2 i G.3 do odpowiedzi Komisji na środki organizacji postępowania w przypadku spółki ITC, załącznik H.3 do odpowiedzi Komisji na środki dowodowy w przypadku spółki Tréfileurope).
- 212 Mając na uwadze sprawozdania sporządzone przez ITC i Itas, należy stwierdzić, że podczas owego spotkania dyskusje rzeczywiście dotyczyły cen proponowanych względem niektórych klientów, porozumienia w przedmiocie cen oraz ilości w odniesieniu do różnych klientów. Cena 1150 lirów za kilogram została również wskazana jako cel na kwiecień 1998 r.
- 213 Ponadto ze sprawozdania spółki ITC wynika, że miała zostać sporządzona lista klientów ze wskazaniem jednej ilości lub kilku dla każdego klienta, w zależności od liczby dostawców.
- 214 W ramach tej listy sformułowania „+ Austria”, odnoszące się prawdopodobnie do Austrii Draht, zostały wskazane obok nazwy klienta „PAMA”, dla którego wskazane ilości wynoszą „350/+350”.
- 215 Nawet jeśli chodzi zaledwie o wskazanie zaangażowania Austrii Draht w owych dyskusjach, to owo wskazanie wpisuje się w ogólne ramy, w których wymieniane były liczne informacje dotyczące klientów i cen, co pozwala na stwierdzenie, że pan G., który reprezentował w szczególności Austrię Draht we Włoszech, brał podczas spotkania w dniu 30 marca 1998 r. udział w dyskusjach, których treść naruszyła art. 101 ust. 1 TFUE oraz art. 53 porozumienia EOG.

e) W przedmiocie spotkania w dniu 18 maja 1998 r.

- 216 Piąte spotkanie odbyło się w dniu 18 maja 1998 r. Dotyczyło ono „dyskusji o przydzielaniu limitów i ustalaniu cen” (uwaga do motywu 479 zaskarżonej decyzji). W rubryce dotyczącej owego spotkania zawartej w załączniku 3 do zaskarżonej decyzji Komisja wskazała, że reprezentowane były spółki: Redaelli, CB (za pośrednictwem pana G.), Itas, ITC, Tréfileurope, Tycsa i Austria Draht (za pośrednictwem pana G.).
- 217 W rubryce dotyczącej owego spotkania zawartej w załączniku 3 do zaskarżonej decyzji Komisja w następujący sposób przedstawia punkty, których dotyczyło spotkanie z dnia 18 maja 1998 r.:
- „[w]ymiana informacji w przedmiocie dostaw na rzecz dziesięciu głównych klientów każdego producenta”,
  - „uczestnicy dyskutują o cenach zafakturowanych i podlegających zafakturowaniu (nie mniej niż 1100 lirów za kilogram) i o cenie zaoferowanej przez DWK jednemu z klientów”,
  - „[r]ozmowy dotyczące podziału limitów pomiędzy spółki Tréfileurope, Tycsa, ITC, Itas, CB, Redaelli i Austria Draht (dodany konkretny tonaż)”,
  - „[s]porządzono tabelę wskazującą 20 klientów podzielonych pomiędzy spółki CB, Itas, Redaelli, ITC, Tycsa i Tréfileurope”.
- 218 Informacje te pochodzą z trzech źródeł: sprawozdania spółki ITC sporządzonego w czasie właściwym dla okoliczności faktycznych, sprawozdania Itasu sporządzonego również w tym czasie i z tabeli załączonej do wniosku o złagodzenie sankcji spółki Tréfileurope, wskazującej spotkania, gdzie ograniczono się do przedstawienia lapidarnego i niejasnego oświadczenia w zakresie dotyczącym spotkania z dnia 18 maja 1998 r. (zob. załączniki G.4 i G.5 do odpowiedzi Komisji na środki organizacji postępowania w przypadku spółek ITC i Itas, załącznik H.3 do odpowiedzi Komisji na środki dowodowy w przypadku spółki Tréfileurope).
- 219 Mając na uwadze sprawozdania spółek ITC i Itas, należy wskazać, że podczas owego spotkania dyskusje dotyczyły cen i dostaw w odniesieniu do różnych klientów. Sprawozdanie spółki ITC wskazuje na szczegółową tabelę dotyczącą klientów z konkretnymi wskazaniem odnoszącymi się do spółek CB, Itas, Redaelli, ITC, Tycsa i Tréfileurope. Brak jest jakiegokolwiek wskazania dotyczącego Austrii Draht, w szczególności w zakresie dotyczącym sytuacji klienta „PAMA”.
- 220 Ze swej strony sprawozdanie Itasu zawiera, w związku ze wskazaniem ilości sprzedanych w kwietniu, szczegółowe dane dotyczące spółek Tréfileurope, Tycsa, ITC, Itas, CB i Redaelli, i obejmuje w sumie 5456 t. Obok owego wskazania widnieje odrębna wzmianka „Austr 100”, a następnie inne zaokrąglone dane dotyczące wskazanych sześciu przedsiębiorstw, obejmujące w sumie 5600 t. Wskazania sporządzone w owym sprawozdaniu w odniesieniu do Austrii Draht nie mają więc tego samego charakteru co wskazania sporządzone na przykład w zakresie dotyczącym spółki CB.
- 221 Pomimo że dostępna informacja dotycząca Austrii Draht jest niedokładna i jednostkowa, należy jednak stwierdzić, że poprzez obecność w spotkaniu z dnia 18 maja 1998 r. pan G. mógł uzyskać informacje o charakterze antykonkurencyjnym dotyczące cen i klientów, dostarczone przez głównych producentów działających we Włoszech.

f) W przedmiocie spotkania w dniu 19 października 1998 r.

- 222 Szóste spotkanie odbyło się w dniu 19 października 1998 r. Dotyczyło ono „przydziału klientów” (uwaga do motywu 479 zaskarżonej decyzji). W rubryce dotyczącej owego spotkania zawartej w załączniku 3 do zaskarżonej decyzji Komisja wskazała, że reprezentowane były następujące spółki: Redaelli, Itas, ITC, Tréfileurope i „[pan G.]”. Jak już wskazano, we wprowadzeniu do owego załącznika Komisja sprecyzowała, że odniesienie do pana G. należy rozumieć w związku z faktem, że reprezentował on jednocześnie CB i Austrię Draht.
- 223 Wedle dowodów przedstawionych przez Komisję, na spotkaniu w dniu 19 października 1998 r. odbyła się „[d]yskusja dotycząca klientów i ich dostawców (wskazywanych wedle klientów w odniesieniu do spółek Redaelli, SLM, CB, Itas, SLM, Trame, AFT, »TY« (Tycsa), »AD« (Austria Draht)”. Informacje te pochodzą ze sprawozdania spółki ITC sporządzonego w czasie właściwym dla okoliczności faktycznych (zob. załącznik B.10 do odpowiedzi na skargę, s. 201 i nast.).
- 224 Z pierwszej strony tego sprawozdania wynika, że na liście licznych klientów inicjały „AD”, odnoszące się prawdopodobnie do Austrii Draht, zostały umieszczone obok nazwy klienta „RDB centro” wraz ze wskazaniem „łącznie 1005” lub „łącznie 1095”, a na następnej stronie wskazano: „RDB centro Itas 1100 B”.
- 225 Niezależnie od tego, czy chodzi o wskazanie dostarczanych ilości, czy też, bardziej prawdopodobnie, praktykowanych cen, wskazanie dotyczące Austrii Draht wywodzi się od pana G.
- 226 W każdym razie w związku z udziałem w spotkaniu z dnia 19 października 1998 r. pan G. mógł uzyskać dostęp do szczegółowych informacji dotyczących niektórych zaopatrywanych klientów i cen praktykowanych przez konkurentów reprezentowanych spółek, co narusza art. 101 ust. 1 TFUE oraz art. 53 porozumienia EOG.

g) W przedmiocie spotkania w dniu 18 stycznia 1999 r.

- 227 Siódme spotkanie odbyło się w dniu 18 stycznia 1999 r. Dotyczyło ono „dyskusji w przedmiocie przydzielania kwot i ustalania cen” (uwaga do motywu 479 zaskarżonej decyzji). W rubryce dotyczącej owego spotkania zawartej w załączniku 3 do zaskarżonej decyzji Komisja wskazała, że reprezentowane były spółki: Redaelli, CB (za pośrednictwem pana G.), Itas, ITC, Tréfileurope, Tycsa i Trame. Jak już zostało wskazane we wprowadzeniu do owego załącznika, Komisja sprecyzowała jednak, że odniesienie do pana G. należy rozumieć w związku z faktem, iż reprezentował on jednocześnie spółki CB i Austria Draht.
- 228 W rubryce dotyczącej owego spotkania zawartej w załączniku 3 do zaskarżonej decyzji Komisja w następujący sposób przedstawia punkty, których dotyczyło spotkanie z dnia 18 stycznia 1999 r.:
- „[d]yskusje dotyczące klientów i cen (włącznie z dopłatami) za pierwsze półrocze. Uczestnicy podkreślają konieczność ustalenia cen w 1999 r. w wysokości 1130 lirów za kilogram oraz dodatku zależnego od średnicy”,
  - „[r]ozmowy dotyczące limitów (wyrażone w procentach): przekazano szczegółową tabelę z dnia 18 stycznia 1999 r. (pochodzącą od spółki Redaelli Tecna) wskazującą limity i różnice w odniesieniu do spółek Redaelli, Itas, CB, ITC »N«, ITC »S«, TE (= Tréfileurope)”,
  - „[z]ostała również wskazana ilość (wyrażona w tonach) dotycząca spółek A(ustria) D(raht), Tycsa, Trame, DWK, SLM”.

- 229 Informacje te pochodzą ze sprawozdania spółki ITC sporządzonego w czasie właściwym dla okoliczności faktycznych oraz z dokumentów odkrytych w spółce Redaelli (zob. załącznik C.1 repliki w przypadku spółki ITC, s. 35, i załącznik G.13 do odpowiedzi Komisji na środki organizacji postępowania w przypadku spółki Redaelli).
- 230 Co się tyczy sprawozdania spółki ITC, jego analiza nie pozwala na wykazanie bezpośredniego związku z Austrią Draht, ponieważ brak jest jakiegokolwiek wskazania tej spółki. Jednakże dane przejęte w sprawozdaniu, takie jak na przykład wskazanie odnośnie do ceny „1130 + dopłata” dotyczące pierwszego półrocza, są wystarczające, by dojść do wniosku, że obecność pana G. na tym spotkaniu umożliwiła mu uzyskanie informacji o antykonkurencyjnym charakterze, z których mogła skorzystać Austria Draht, reprezentowana przez niego we Włoszech.
- 231 Na podstawie analizy dwóch dokumentów odkrytych w spółce Redaelli jest przede wszystkim możliwe stwierdzenie, że główne podmioty działające na rynku włoskim, a mianowicie spółki Redaelli, CB, Itas, ITC i Tréfileurope, podzieliły się między sobą „limitem” 100% odpowiadającym 64 713 t. Pojęcie „limitu” odnosi się w rzeczywistości do łącznych sprzedaży dokonanych w 1998 r., jak wynika to z pierwszego z tych dokumentów i co znajduje potwierdzenie w szczegółowych danych zawartych w tabeli podziału owych 100%.
- 232 Oba te dokumenty pozwalają również na stwierdzenie, że w ramach owego podziału 100% w pierwszym z tych dokumentów dokonano ręcznych adnotacji celem dodania innych podmiotów, zwanych outsiderami. Chodziło początkowo o Austrię Draht i Tycsę, a następnie, po odręcznych korektach, o Tycsę, Austrię Draht, Trame, SLM i DKW. Dodane ilości pozwoliły na przejście z 64 713 t do 84 000 t. Należy w tym względzie wskazać, że ilość przypisana Austrii Draht podczas tego roku obrotowego została określona precyzyjnie – podobnie jak ilość przypisana Tycsie – a nie zaokrąglona, jak w przypadku spółek Trame, SLM i DKW. Ilość wskazana w przypadku Austrii Draht zmieniła się w związku z tym z początkowo „607” do „1812” w wyniku odręcznej korekty.
- 233 Mając na uwadze, że pan G. brał udział w owym spotkaniu, można rozsądnie przyjąć, że to od niego wywodzą się zmiany dokonane w ilości dostarczanej przez Austrię Draht w 1998 r.
- h) W przedmiocie spotkania w dniu 14 grudnia 1999 r.
- 234 Ósme spotkanie odbyło się w dniu 14 grudnia 1999 r. Dotyczyło ono „dyskusji o przydzielaniu limitów i ustalaniu cen” (uwaga do motywu 479 zaskarżonej decyzji). W rubryce dotyczącej owego spotkania zawartej w załączniku 3 do zaskarżonej decyzji Komisja wskazała, że reprezentowane były spółki: Redaelli, CB (za pośrednictwem panów F. i G.), Itas, ITC, Tréfileurope i SLM. Jak już zostało wskazane we wprowadzeniu do owego załącznika, Komisja sprecyzowała jednak, że odniesienie do pana G. należy rozumieć w związku z faktem, iż reprezentował on jednocześnie CB i Austrię Draht.
- 235 Zgodnie z dowodami powołanymi przez Komisję spotkanie z dnia 14 grudnia 1999 r. dotyczyło „[d]yskusji [w przedmiocie] klientów i przydziału ton dla spółek »Red(aelli)«, »Italc(ables)«, »CB«, »Itas«, »SLM« i »A(ustria) D(raht)«”.
- 236 Informacje te pochodzą, po pierwsze, ze sprawozdania spółki SLM sporządzonego w czasie właściwym dla okoliczności faktycznych oraz, po drugie, ze sprawozdania spółki ITC sporządzonego również w tym czasie, z którego, poza zidentyfikowaniem przedsiębiorstw i ich przedstawicieli, nie wynikają dodatkowe informacje (zob. załącznik B.10 do odpowiedzi na skargę w przypadku spółki SLM, s. 215, i załącznik C.1 do repliki w przypadku spółki ITC, s. 41).
- 237 Co się tyczy Austrii Draht, analiza dokumentu spółki SLM umożliwia stwierdzenie, że obok trzech innych sformułowań: „RE 4000”, „SLM 300” i „Itas 300”, zawiera on sformułowanie „AD 400”. Wzmianka ta pozwala wykazać, że omawiano wskazany podział dla konkretnego klienta, co świadczy

o dyskusjach w przedmiocie podziału limitów w zakresie dotyczącym w szczególności Austrii Draht. Inne wskazania tego typu zostały zawarte w dokumencie spółki SLM, lecz bez odesłania do Austrii Draht, co świadczy również o dyskusji pomiędzy obecnymi osobami dotyczącej niektórych ich klientów.

i) W przedmiocie spotkania w dniu 12 stycznia 2000 r.

238 Dziewiąte spotkanie odbyło się w dniu 12 stycznia 2000 r. Dotyczyło ono „dyskusji o przydzielaniu limitów” (uwaga do motywu 479 zaskarżonej decyzji). W rubryce dotyczącej owego spotkania zawartej w załączniku 3 do zaskarżonej decyzji Komisja wskazała, że reprezentowane były następujące spółki: ITC, Itas, Tréfileurope i pan G. Jak już wskazano we wprowadzeniu do owego załącznika, Komisja stwierdziła, że odniesienie do pana G. powinno być rozumiane w świetle faktu, iż reprezentował on jednocześnie CB i Austrię Draht.

239 W rubryce dotyczącej owego spotkania zawartej w załączniku 3 do zaskarżonej decyzji Komisja w następujący sposób przedstawia punkty, których dotyczyło spotkanie z dnia 12 stycznia 2000 r.:

— „[d]okładna tabela sprzedaży dokonanych przez spółki »Red(aelli)«, »ITC«, »CB«, »Itas«, »TE« (Tréfileurope), »SLM«, »TM« (Trame), »TY« (Tycsa), »DWK« i »AD« (Austria Draht)”,

— „[d]yskusja pomiędzy obecnymi producentami o zasadach podziału pomiędzy nich klientów i limitów. Zasady powinny mieć również zastosowanie do spółek SLM, Trame, Tycsa, DWK i A(ustria) D(raht). Przedsiębiorstwo nie może kontaktować się z klientem nieprzypisanym do niego bez uprzedniej opinii, o którą powinno zwrócić się do przedsiębiorstwa, do którego klient został przypisany. Z zasad wynika również, że każdemu producentowi, który przekroczył swój limit w toku danego kwartału, zostanie obniżony limit w następnym kwartale. Dyskutowano również o możliwości karania za brak poszanowania limitów”,

— „CB potwierdza, że spotkanie miało na celu przydział i zrównoważenie limitów”,

— „Tréfileurope potwierdza spotkanie na rynku włoskim”.

240 Informacje te pochodzą zasadniczo z odrębnych adnotacji spółki ITC sporządzonych w czasie właściwym dla okoliczności faktycznych oraz z oświadczeń spółek CB i Tréfileurope dokonanych po kontrolach (zob. załącznik B.10 do odpowiedzi na skargę w przypadku spółki ITC, s. 216, 217).

241 Z analizy odrębnych adnotacji spółki ITC dotyczących owego spotkania wynika, że wskazano w nich na pierwszej stronie tabelę ukazującą dane liczbowe odnoszące się do różnych podmiotów działających we Włoszech z trzema odniesieniami („1”, „2” i „3”), przy czym ostatnia rubryka wskazuje sumę. Co się tyczy kolumny dotyczącej Austrii Draht, wskazano w niej „300” z odniesieniem „1”, „=” z odniesieniem „2” i „600” z odniesieniem „3”. Dane te są mniej precyzyjne od danych dotyczących innych podmiotów, lecz zostały one umieszczone na tym samym poziomie tabeli, a nie w innym miejscu, co mogłoby wskazywać na rozróżnienie lub wyodrębnienie.

242 W owej tabeli wskazano cztery nazwiska, wśród nich pana G. Wskazano w niej również „RDB 1080 Base!”, co może stanowić odniesienie do praktykowanej ceny. Druga strona owego dokumentu wskazuje zasady wspomniane przez Komisję (pkt 239 tiret drugie powyżej). W związku z tym wskazano w nim w sposób wyraźny AD.

243 Dokument ów umożliwia zatem potwierdzenie ustaleń, które zostały dokonane przez Komisję w zaskarżonej decyzji w odniesieniu do spotkania z dnia 12 stycznia 2000 r., a mianowicie, w zakresie dotyczącym Austrii Draht – poza wymianą szczególnie chronionych informacji handlowych – rzeczywistego udziału, za pośrednictwem pana G., w określaniu pewnych zasad dotyczących przydziału klientów i być może nawet w ustalaniu cen w odniesieniu do jednego klienta.

j) W przedmiocie spotkania w dniu 19 września 2000 r.

244 Spotkanie dziesiąte odbyło się w dniu 19 września 2000 r. Dotyczyło ono „dyskusji o przydzielaniu limitów i ustalaniu cen” (uwaga do motywu 479 zaskarżonej decyzji). W rubryce dotyczącej owego spotkania zawartej w załączniku 3 do zaskarżonej decyzji Komisja wskazała, że reprezentowane były spółki: Redaelli, CB (panowie C. i G.), ITC, Itas, Tréfileurope i SLM. Jak już wskazano, we wprowadzeniu do owego załącznika Komisja sprecyzowała, że odniesienie do pana G. należy rozumieć w związku z faktem, iż reprezentował on jednocześnie CB i Austrię Draht.

245 W rubryce dotyczącej owego spotkania zawartej w załączniku 3 do zaskarżonej decyzji Komisja w następujący sposób przedstawia punkty, których dotyczyło spotkanie z dnia 19 września 2000 r.:

– „[k]ontrola ustalona na 2–7 października”,

– „[w]ymiana informacji w przedmiocie eksportu. SLM chce pozostać poza klubem Europa. Dopuszczenie we Francji w ciągu jednego miesiąca i w Europie w ciągu sześciu miesięcy. W Niemczech natychmiast”,

– „[l]ista proponowana przez [pana V.] [Tréfileurope]: szczegółowy przydział limitów sprzedaży (wyrażonych w tonach i procentach) na rzecz spółek Redaelli, ITC, Itas, CB, AFT, SLM, Trame, Tycsa, DK, A(ustria) D(raht) i TE (Tréfileurope)”,

– „CB potwierdza spotkanie: podział klientów na rynku włoskim”,

– „Tréfileurope również potwierdza”.

246 Informacje te pochodzą zasadniczo ze sprawozdania spółki ITC, sporządzonego w czasie właściwym dla okoliczności faktycznych, i z oświadczeń spółek CB i Tréfileurope dokonanych w czasie kontroli (zob. załącznik B.10 do odpowiedzi na skargę w przypadku spółki ITC, s. 218, i akta sprawy, s. 16113–16116).

247 Z powyższego sprawozdania można w istocie wywnioskować, że poza dyskusją dotyczącą rozwoju handlowego spółki SLM rozmowy na tym spotkaniu dotyczyły w szczególności propozycji podziału 120 000 t przedstawionej przez pana V., w ramach której część przewidziana dla Austrii Draht wynosiła 2400 t, a więc 2% owej ilości. Dokument ów potwierdza zatem wskazania zawarte w zaskarżonej decyzji (zob. pkt 245 tiret trzecie powyżej).

k) W przedmiocie spotkania w dniu 10 czerwca 2001 r.

248 Spotkanie jedenaste odbyło się w dniu 10 czerwca 2001 r. Dotyczyło ono „przydzielania limitów” (uwaga do motywu 479 zaskarżonej decyzji). W rubryce dotyczącej owego spotkania zawartej w załączniku 3 do zaskarżonej decyzji Komisja wskazała, że reprezentowane były następujące spółki: Redaelli, ITC, Itas, Tréfileurope, SLM i pan G. Jak już zostało wskazane, owo odniesienie do pana G. należy rozumieć w związku z faktem, że reprezentował on jednocześnie CB i Austrię Draht.

249 Zgodnie z dowodami przedstawionymi przez Komisję spotkanie w dniu 10 czerwca 2001 r. dotyczyło „tabeli wskazującej część rynku w tonach i w procentach spółek ITC, Redaelli, CB, SLM, Itas, [Tréfileurope] z jednej strony (89% lub 106 800 t) oraz spółek Trame, [Tycsa], DWK i Austria [Draht] z drugiej strony (13 200 t = 11%)”.

250 Owe informacje pochodzą z dokumentu znalezionej w spółce ITC, który w istocie zawiera wskazane powyżej dane. Sformułowanie „Austria”, odnoszące się prawdopodobnie do „Austrii Draht”, widnieje w owej tabeli z odniesieniem do „1920” t (lub „2000” w innym przypadku), co stanowi 1,6% wskazanej ilości (120 000 t). Dokument ów potwierdza ustalenia zawarte w zaskarżonej decyzji (zob. załącznik B.10 do odpowiedzi na skargę, s. 220).

l) W przedmiocie spotkania w dniu 23 października 2001 r.

251 Dwunaste spotkanie odbyło się w dniu 23 października 2001 r. Podczas niego „Austria Draht została wspomniana, jednak brak jest zapisów” (uwaga do motywu 479 zaskarżonej decyzji). W rubryce dotyczącej owego spotkania zawartej w załączniku 3 do zaskarżonej decyzji Komisja wskazała, że reprezentowane były następujące spółki: Redaelli, CB, ITC, Itas, Tréfileurope, SLM i pan G. Jak już zostało wskazane, owo odniesienie do pana G. należy rozumieć w związku z faktem, że reprezentował on jednocześnie CB i Austrię Draht.

252 Zgodnie z dowodami powołanymi przez Komisję spotkanie z dnia 23 października 2001 r. dotyczyło „limitów sprzedaży ustanowionych dla producentów włoskich” oraz „porównania z rzeczywistymi sprzedażami w dniu 30 września 2001 r. (74 814 t)”, przy czym przy informacji tej widniał „znak zapytania w przypadku spółek Trame, Spagnia, Austria i DWK”. Informacje te pochodzą z dokumentu znalezionej w spółce ITC (zob. akta sprawy, s. 5106, 5107).

253 Z owego dokumentu wynika, że w tabeli ukazującej sprzedaż w dniu 30 września 2001 r. – w sumie 74 814 t – i zawierającej porównanie pomiędzy ewentualnymi przewidzianymi sprzedażami a sprzedażami dokonanymi, obok wskazania „Austria”, dotyczącego prawdopodobnie „Austrii Draht”, umieszczono znak zapytania, podobnie jak w przypadku spółek Trame, DWK i Spagnia.

254 Owo spotkanie może być zatem powoływane jedynie celem stwierdzenia faktu, że w związku ze swą obecnością pan G., który reprezentował w szczególności Austrię Draht we Włoszech, miał dostęp do informacji antykonkurencyjnych, w tym wskazanych informacji dotyczących poziomu sprzedaży dokonanych przez spółki Redaelli, CB, Itas, ITC, Tréfileurope i SLM, oraz do innych, wskazanych również w sprawozdaniu spółki ITC, informacji w przedmiocie cen praktykowanych przez niektóre podmioty gospodarcze działające we Włoszech, mogących wpłynąć na jego zachowanie na rynku.

m) W przedmiocie spotkania w dniu 11 stycznia 2002 r.

255 Trzynaste spotkanie odbyło się w dniu 11 stycznia 2002 r. i dotyczyło „wymiany informacji w przedmiocie roku poprzedniego i próby przyznania limitów na rok 2002 r.” (uwaga do motywu 479 zaskarżonej decyzji).

256 W rubryce dotyczącej owego spotkania zawartej w załączniku 3 do zaskarżonej decyzji Komisja wskazała, że reprezentowane były następujące spółki: CB, ITC, Itas, Tréfileurope, SLM i pan G. Jak już wskazano, owo odesłanie do pana G. powinno być rozumiane w świetle faktu, że reprezentował on jednocześnie CB i Austrię Draht.

257 W rubryce dotyczącej tego spotkania zawartej w załączniku 3 do zaskarżonej decyzji Komisja w następujący sposób przedstawia punkty, których dotyczyło spotkanie z dnia 11 stycznia 2002 r.:

— „[d]yskusje dotyczące klientów”,

- „[w]ymiana szczegółowych informacji dotyczących ilości sprzedanych przez producentów (producentów włoskich: Red, Itas, CB, ITC, SLM, [Tréfileurope (AFT)], i zagranicznych: Austria [Draht], DWK i Tycsa) we Włoszech w 2001 r.”,
  - „[r]ozmowa dotycząca spółki Trame”,
  - „[c]o się tyczy producentów, ilości przewidzianych i prawdziwych oraz różnic pomiędzy nimi w odniesieniu do spółek ITC, Redaelli, CB, SLM, Itas, AFT. Następne spotkanie w dniu 22 stycznia, konkretna propozycja: obniżyć tak dalece, jak to możliwe, ilość klientów podlegających podziałowi”.
- 258 Informacje te pochodzą ze sprawozdania spółki ITC, sporządzonego w czasie właściwym dla okoliczności faktycznych, oraz ze sprawozdania spółki SLM, sporządzonego również w tym czasie (zob. załączniki G.8 i G.9 do odpowiedzi Komisji na środki organizacji postępowania w przypadku spółek ITC i SLM).
- 259 Po analizie owych dokumentów należy poczynić dwie uwagi.
- 260 Po pierwsze, zważywszy na sprawozdanie spółki ITC, wydaje się, że spotkanie dotyczyło ilości sprzedanych w roku 2001, czyli w sumie 112 522 t (zob. pkt 257 tiret drugie powyżej). Należy w tym względzie stwierdzić, że ilości dotyczące niektórych podmiotów wskazanych w lewej kolumnie tabeli zawartej w owym sprawozdaniu, a mianowicie spółek Redaelli, Itas, CB, ITC, Tréfileurope (AFT) i SLM, zostały wskazane precyzyjnie, w odróżnieniu od ilości dotyczących innych podmiotów wskazanych w prawej kolumnie tej tabeli, a mianowicie spółek Trame, Austria (prawdopodobnie Austria Draht z ilością 1300 t) i DWK, w przypadku których ilości zostały zaokrąglone i umieszczono przy nich znak zapytania. Co się tyczy Tycsy, jej nazwa, która początkowo była umieszczona po prawej stronie, została przekreślona i umieszczona po lewej stronie owej tabeli, ze wskazaniem tej samej kwoty (4200 t). Owa różnica pomiędzy sześcioma pierwszymi podmiotami i innymi znajduje swoje potwierdzenie w fakcie, że sprawozdanie spółki ITC wskazuje również tabelę dotyczącą ilości w okresie trzech lat (1999, 2000 i 2001), w której widnieją jedynie Itas, CB, ITC, Tréfileurope (AFT), SLM (bez danych dla roku 1999) i Redaelli (zob. pkt 257 tiret czwarte powyżej). Powyższe uwagi mogą również zostać poczynione w odniesieniu do sprawozdania spółki SLM.
- 261 Mając na uwadze powyższe dokumenty, jest zatem możliwe stwierdzenie, że podmioty, których sytuację rozpatrywano w ramach klubu Italia, zostały podzielone na dwie kategorie. Z jednej strony istniała kategoria główna, w skład której wchodziły spółki Redaelli, CB, Itas, ITC, Tréfileurope i, przynajmniej od roku 2000, SLM. Dla podmiotów należących do tej kategorii uczestnicy spotkania z dnia 11 stycznia 2002 r. mogli uzyskać precyzyjne dane z okresu trzech lat. Z drugiej strony istniała druga kategoria, w skład której wchodziły spółki Trame, Austria Draht i DWK, w przypadku których proponowane dane były najwyraźniej szacowane i wydaje się, że były powoływane jedynie w celu dokonania oceny całkowitej ilości sprzedanych w roku 2001, po przedstawieniu danych dotyczących podmiotów głównych.
- 262 Po drugie, w treści rozmowy dotyczącej klientów wskazanej w sprawozdaniach spółek ITC i SLM (zob. pkt 257 tiret pierwsze powyżej) możliwe jest wskazanie odniesień do uwag spółek SLM i Redaelli. Podobnie, nazwisko pana G. widnieje w sprawozdaniach w związku z ową dyskusją, w szczególności w odniesieniu do klienta „FIORONI x Algerie”, dla którego wskazana została cena („1115” lirów). Można wprowadzić przyjęcie, że ów klient może być klientem spółki CB, a nie Austrii Draht, jednak w związku z tym, że pan G. był obecny na spotkaniu w dniu 11 stycznia 2002 r. oraz wziął w nim czynny udział, należy stwierdzić, iż uczestniczył on w dyskusjach o charakterze antykonkurencyjnym, z czego mogły skorzystać reprezentowane przez niego podmioty.

263 Powołane przez Komisję dowody, rozpatrywane łącznie, pozwalają wykazać stwierdzenia zawarte w zaskarżonej decyzji, przy czym należy wskazać, że stopień precyzji wymienianych informacji podczas tego spotkania był różny w zależności od kategorii przedsiębiorstw. Informacje dotyczące spółek Redaelli, CB, Itas, ITC, Tréfileurope i SLM były bowiem dokładniejsze i liczniejsze od informacji dotyczących – przynajmniej – spółek Trame, Austria Draht i DWK.

n) W przedmiocie spotkania w dniu 30 kwietnia 2002 r.

264 Czternaste spotkanie odbyło się w dniu 30 kwietnia 2002 r. W tym kontekście „wyraźnie wskazane zostało, że pan G. musi zapewnić wynik ilościowy, w braku czego [Austria Draht] zostanie »wykluczona« jeszcze przed latem” (uwaga do motywu 479 zaskarżonej decyzji). W rubryce dotyczącej owego spotkania zawartej w załączniku 3 do zaskarżonej decyzji Komisja wskazała, że reprezentowane były następujące spółki: Redaelli, ITC, Itas, Tréfileurope, SLM i pan G. Jak już zostało wskazane, owo odesłanie do pana G. powinno uwzględniać fakt, że reprezentował on jednocześnie CB i Austrię Draht.

265 Zgodnie z dowodami powołanymi przez Komisję spotkanie z dnia 30 kwietnia 2002 r. dotyczyło „sytuacji przywozów we Włoszech (opis »zagrożeń«) oraz odejścia spółki SLM z klubu”; na spotkaniu wskazano „zagrożenie wykluczenia Austrii Draht z kartelu, w przypadku gdyby nie zagwarantowała ona ilości »do lata (2002)«”.

266 Informacje te pochodzą ze sprawozdania spółki ITC, sporządzonego w czasie właściwym dla okoliczności faktycznych. Wynika z nich, w zakresie dotyczącym „Austrii”, czyli prawdopodobnie Austrii Draht, co następuje: „[pan G.] deve garantire quantità altrimenti entro l'estate lo liquidano”. Wskazanie to widnieje w ramach wyliczenia różnych rodzajów ryzyka („pericolo”) (zob. załącznik A.16 do skargi).

267 Wskazane sformułowania są przedmiotem sporu między stronami.

268 Skarżące, które wskazały, że nie miały możliwości ustosunkować się przed przyjęciem zaskarżonej decyzji do przedstawienia okoliczności faktycznych przez Komisję, podnoszą, że nie wzięto pod uwagę kontekstu. Skarżące pytają w związku z tym, dlaczego członek kartelu miałby zostać wykluczony, gdy nie wniesie umówionej ilości. Ze wskazania dotyczącego Austrii Draht nie można wyciągnąć wniosku co do zagrożenia jej wykluczeniem, ponieważ słowo „lo” odnosi się do „[pana G.]”, a tłumaczenie „liquidare” jako „wykluczać” jest niedokładne. Wedle uczestników owego spotkania „Austria” stanowiła „zagrożenie” i nie mogła być uważana za członka klubu Italia.

269 Zdaniem Komisji interes uczestników spotkania w stabilizacji limitów i poziomów cen poprzez unikanie nadmiernej podaży we Włoszech był oczywisty. W niniejszej sprawie zasadne jest stwierdzenie, że co się tyczy reprezentacji Austrii Draht przez pana G., pan G. powinien przestrzegać udzielonych mu limitów.

270 W niniejszej sprawie jest prawdopodobne, że uczestnicy spotkania zażądali od pana G., jako przedstawiciela Austrii Draht we Włoszech, dołożenia starań celem poszanowania przyznanych limitów. Ogólnie rzecz biorąc, spotkanie to może również zostać powołane celem wykazania, że w związku z obecnością na nim pan G. miał możliwość zapoznania się z zagrożeniami dostrzeganymi przez główne podmioty działające we Włoszech, w związku z czym mógł on odpowiednio reagować.

271 Reasumując, po pierwsze, z powyższego wynika, że na podstawie analizy dokumentów dotyczących 14 spotkań klubu Italia cytowanych w zaskarżonej decyzji, w przypadku których obecność pana G. została wykazana, można stwierdzić uczestnictwo tej osoby w porozumieniach antykonkurencyjnych w imieniu i na rachunek Austrii Draht, włącznie z dyskusjami dotyczącymi ilości i cen.

- 272 Po drugie, należy również wskazać, że z owych dokumentów wynika, iż Austria Draht była postrzegana jako podmiot drugiej kategorii, którego zachowanie podlegało ocenie, co skutkowało niekiedy przybliżeniami sprzedawanych ilości lub wątpliwościami w tym względzie, a spółka ta nie brała udziału, jako taka, w koordynacji realizowanej przez główne podmioty działające na rynku włoskim. Rola Austrii Draht w klubie Italia nie jest zatem ściśle porównywalna do roli odgrywanej przez główne podmioty działające na rynku, takie jak Redaelli, CB, Itas, ITC, Tréfileurope, a następnie SLM.
- 273 Po trzecie, pomimo marginalnej roli Austrii Draht jako przedsiębiorcy działającego na rynku włoskim, gdzie była ona postrzegana jako podmiot drugiej kategorii, w okresie objętym naruszeniem główne podmioty działające na owym rynku wielokrotnie odnotowały lub wskazały, że Austria Draht była reprezentowana przez pana G., który reprezentował również CB w ramach klubu Italia. Owa podwójna reprezentacja stanowiła zatem atut, zarówno dla tych podmiotów, które mogły wpływać na jeden z czynników konkurencji, jak i dla pana G., który mógł działać przy uwzględnieniu szczegółowych informacji uzyskiwanych w związku ze swoim udziałem w spotkaniach klubu Italia.
- o) W przedmiocie innych spotkań i dokumentów cytowanych w zaskarżonej decyzji
- 274 Powyższe wnioski znajdują potwierdzenie w analizie dokumentów dotyczących innych spotkań cytowanych w zaskarżonej decyzji, mianowicie tych, podczas których przypadek Austrii Draht był omawiany, przy czym nie odnotowano obecności pana G., i tych, podczas których obecność pana G. odnotowano, i nawet wskazano, że reprezentował on Austrię Draht, lecz rozmowy te nie dotyczyły w szczególności sytuacji Austrii Draht.
- 275 Należy na przykład wskazać, że w związku ze spotkaniem z dnia 22 grudnia 1997 r., na którym zgodnie z informacjami wskazanymi w rubryce dotyczącej owego spotkania w załączniku 3 do zaskarżonej decyzji obecna była w każdym razie spółka ITC, przedstawiono szereg tabel dotyczących ilości „attrib” [prawdopodobnie „attribuées” (udzielonych)] różnym klientom przez różnych dostawców, w tym również na rzecz „Austrii” (prawdopodobnie Austrii Draht). Tabela sporządzona w związku z tym spotkaniem odpowiada klientom zaopatrywanym przez spółki Redaelli, ITC, Itas, Tréfileurope, SLM, Trame i Austria Draht.
- 276 W tabeli dotyczącej Austrii Draht możliwe jest ustalenie ilości dostarczanej przez ów podmiot oraz przez inne podmioty dziewięciu określonym klientom. Nazwy dwóch dalszych klientów zostały dodane odręcznie, wraz ze wskazaniem dla każdego z nich („PAMA” i „RDB”) ilości dostarczanej przez Austrię Draht („200” t). Owe różniące się tabele wykazują, że członkowie klubu Italia dysponowali bardzo precyzyjnymi wskazówkami w przedmiocie dostarczanych ilości i podmiotów, niezależnie od ich wielkości, działających dla różnych klientów włoskich (zob. załącznik B.10 do odpowiedzi na skargę, s. 179, 180, i akta sprawy, s. 5333, 5340–5346).
- 277 Podobnie wiele dokumentów przedstawionych w dokumentacji wskazuje na fakt, że precyzyjne informacje co do ilości sprzedawanych przez Austrię Draht i przez inne podmioty na rzecz ich włoskich klientów były znane członkom klubu (zob. na przykład załącznik 3 do decyzji i załącznik 10 do odpowiedzi na skargę, s. 188–197, tabele „Trefolo 2001”, oddane również na s. 221–229). Owe informacje umożliwiają różnym członkom klubu Italia stwierdzenie, jaką część należy oddać Austrii Draht.
- 278 Dokumenty te wykazują łącznie ciągle przekazywanie w ramach klubu Italia szczegółowych informacji w przedmiocie ilości sprzedawanych przez dane podmioty na rzecz różnych klientów, w szczególności w zakresie dotyczącym Austrii Draht.
- 279 W konsekwencji z całości wskazanych dokumentów wynika w sposób wystarczający, że Austria Draht brała udział, za pośrednictwem pana G. oraz w zakresie dotyczącym powierzonych mu czynności, w różnych praktykach, o których zdecydowano w ramach klubu Italia.

3. *W przedmiocie różnych oświadczeń powołanych przez strony*

- 280 Oświadczenia powołane przez strony, niezależnie od tego, czy dokonane w następstwie pisma w sprawie przedstawienia zarzutów, czy też w ramach wniosków mających na celu uzyskanie zwolnienia z grzywien lub ich obniżenia, nie są wystarczające, by obalić wniosek sformułowany w pkt 279 powyżej, opierający się zasadniczo na analizie danych z okresu istnienia rozpatrywanego kartelu pochodzących ze sprawozdań z różnych spotkań, w których brały udział spółki tworzące kartel.
- 281 Owe dane pochodzące z okresu naruszenia pozwalają wykazać, że pan G. był postrzegany przez innych członków klubu Italia za osobę reprezentującą Austrię Draht we Włoszech. Pozwalają one również stwierdzić, że jako pełnomocnik Austrii Draht we Włoszech pan G. przekazał członkom klubu Italia informacje dotyczące swych działań oraz że w każdym razie uzyskał on szczegółowe informacje w przedmiocie działań konkurentów Austrii Draht na rynku włoskim.
- 282 Ponadto, jak wskazała Komisja, owe dane zostały potwierdzone oświadczeniami złożonymi przez ITC i DWK w ramach ich wniosku o złagodzenie sankcji. W związku z tym spółka ITC, która przedstawiła wiele dokumentów dotyczących klubu Italia, wskazała w sposób jasny, że pan G. uczestniczył w owych spotkaniach w imieniu spółki CB, ale jednocześnie jako „przedstawiciel Austrii Draht” we Włoszech. Podobnie, co się tyczy odesłania do pana G., spółka DWK wskazała, że jest on „przedstawicielem [spółki CB] i Austrii Draht we Włoszech” (zob. załączniki B.4 i B.5 do odpowiedzi na skargę).
- 283 Treść oświadczenia pana G., która zasadniczo wskazuje, że brał on udział w imieniu spółki CB w spotkaniach klubu Italia i że nigdy nie wykonywał czynności antykonkurencyjnych na rachunek Austrii Draht ani nie przekazywał jej informacji uzyskanych w związku ze spotkaniami klubu Italia, a także treść oświadczenia przedstawionego w imieniu pana V. (Tréfileurope), z którego wynika, że pan G. nigdy nie brał udziału w porozumieniach kartelowych w imieniu Austrii Draht, nie są zatem wystarczające, aby podać w wątpliwość stwierdzenia, które można wywnioskować ze wskazanych dowodów, pochodzących w dużej części z okresu właściwego dla okoliczności faktycznych. Skonfrontowane z tymi dowodami, owe oświadczenia są jako takie niewystarczające, aby zaprzeczyć stwierdzeniom, które można wywieść z innych dowodów zawartych w aktach. Należy w szczególności odesłać w tym aspekcie do tego, co wynika z dowodów dostępnych w odniesieniu do spotkania z dnia 24 czerwca 1997 r. (zob. pkt 199–202 powyżej). Dowody te wykazują, że spółka CB przedstawiła pana G. spółce Tréfileurope, stwierdzając, że reprezentuje on Austrię Draht i że w szczególności za jego pośrednictwem możliwe jest znalezienie równowagi na rynku włoskim (zob. załączniki A.2 i A.3 do skargi oraz załącznik B.6 do odpowiedzi na skargę).
- 284 To samo dotyczy treści trzech oświadczeń przedstawionych przez skarżące w dniu 14 października 2011, a mianowicie oświadczeń przedstawiciela spółki ITC i przedstawiciela spółki Redaelli z dnia 27 lipca 2011 r. oraz oświadczeń przedstawiciela spółki SLM z dnia 18 lipca 2011 r., wskazujących zasadniczo, że pan G. wziął udział w spotkaniach kartelu jedynie w imieniu i na rachunek spółki CB oraz że nawet jeżeli owe trzy osoby wiedziały, iż reprezentował on również Austrię Draht, to nigdy nie przedstawił on informacji dotyczących tej spółki. Te oświadczenia złożone na etapie postępowania spornego nie są wystarczające, by obalić wnioski wywiedzione z innych dowodów zawartych w aktach sprawy. O ile owe oświadczenia pozwalają również wykazać, że przedstawiciele tych trzech przedsiębiorstw wiedzieli, iż pan G. był przedstawicielem Austrii Draht we Włoszech, o tyle zawarte w nich stwierdzenia, wedle których pan G. działał jedynie na rachunek spółki CB, nie stoją na przeszkodzie temu, by stwierdzić, że sama obecność tej osoby na spotkaniach klubu Italia umożliwiła jej zapoznanie się z informacjami o charakterze antykonkurencyjnym w zakresie dotyczącym klientów i cen. Ponadto z akt sprawy wynika, że w braku innego racjonalnego wyjaśnienia w wielu przypadkach można przyjąć, iż osobą, która przekazała informację dotyczącą szczególnej sytuacji Austrii Draht, jest pan G.

285 Co się tyczy oświadczeń dokonanych w imieniu innych wspomnianych przez strony przedsiębiorstw, które brały udział w klubie Italia, to nawet jeśli spółka CB nie wskazała Austrii Draht jako członka klubu Italia, może to zostać wyjaśnione w ten sposób, że pan G. reprezentował głównie CB, a nie Austrię Draht, oraz że należał on do spółki CB (zob. np. jego obecność na przesłuchaniu przed Komisją w ramach delegacji reprezentującej CB). Jednakże z okoliczności faktycznych, a w szczególności ze sprawozdania złożonego przez Tréfileurope w związku ze spotkaniem ze spółką CB z dnia 24 czerwca 1997 r., wynika, że pan G. został przedstawiony przez CB jako osoba reprezentująca CB, ale jednocześnie Austrię Draht, z czego mógł on czerpać korzyści. Co się tyczy spółek SLM, Redaelli i Trame, okoliczność, że przedsiębiorstwa te nie wskazują w sposób wyraźny Austrii Draht wśród różnych członków klubu Italia, również nie jest wystarczająca, by podać w wątpliwość wnioski, które można wywieść z innych dowodów zawartych w aktach sprawy. Ów brak odniesienia wzmacnia jednak ogólne wrażenie wynikające ze wskazanych powyżej dowodów, wedle których w każdym razie Austria Draht była uważana za podmiot drugiej kategorii w zakresie dotyczącym rynku włoskiego.

4. Czas trwania naruszenia zarzucany Austrii Draht

286 Co się tyczy klubu Italia, z dowodów zawartych w aktach sprawy wynika w sposób wystarczający, że udział Austrii Draht w kartelu rozpoczął się w związku ze spotkaniem z dnia 15 kwietnia 1997 r. i zakończył się w dniu 19 września 2002 r., gdy Komisja dokonała kontroli w lokalach w szczególności spółek Redaelli, CB, Itas, ITC i Tréfileurope.

287 W konsekwencji z owych dowodów wynika w sposób wystarczający, że Austria Draht i w konsekwencji voestalpine brały udział w klubie Italia za pośrednictwem pana G., któremu Austria Draht powierzyła sprzedaż swojej stali sprężającej we Włoszech w dniach od 15 kwietnia 1997 r. do 19 września 2002 r.

5. Wnioski dotyczące zarzutu pierwszego

288 Z powyższego wynika, że Komisja wykazała w sposób wystarczający pod względem prawnym względy, dla których zachowanie pana G. w ramach klubu Italia mogło zostać przypisane spółkom Austria Draht i voestalpine w zakresie dotyczącym powierzonych panu G. czynności we Włoszech.

289 W konsekwencji należy oddalić zarzut pierwszy.

C – W przedmiocie zarzutu drugiego, dotyczącego błędnego stwierdzenia przez Komisję, że skarżące brały udział w jednolitym naruszeniu skupiającym w szczególności klub Italia i klub Europa

290 W ramach zarzutu drugiego spółki voestalpine i Austria Draht podniosły, że nawet przy założeniu, że Komisja może przypisać Austrii Draht zachowanie stanowiące naruszenie w ramach klubu Italia jej przedstawiciela we Włoszech, instytucja ta nie może jednak przypisać owej spółce udziału w jednolitym naruszeniu skupiającym klub Italia i inne porozumienia antykonkurencyjne, jak uczyniła to w zaskarżonej decyzji. W szczególności skarżące podnoszą, że Austria Draht nie brała udziału w porozumieniach paneuropejskich i że nie znała ani nie mogła znać planu ogólnego.

291 Na wstępie należy oddalić argument skarżących, wedle którego brak udziału Austrii Draht w klubie zuryskim, w porozumieniu południowym czy też w klubie Europa wystarcza, by stwierdzić, że nie uczestniczyły one w jednolitym naruszeniu. Z orzecznictwa wynika bowiem, że przedsiębiorstwu można zarzucić tego rodzaju naruszenie, jeżeli zostanie wykazane, że przedsiębiorstwo to zamierzało własnym zachowaniem przyczynić się do realizacji wspólnych celów wyznaczonych przez wszystkich uczestników tego porozumienia i że znało działania planowane lub wdrażane przez inne przedsiębiorstwa dla realizacji tych samych celów lub że w sposób rozsądny mogło je przewidzieć oraz było gotowe ponieść związane z tym ryzyko. W związku z tym przedsiębiorstwo mogło również uczestniczyć bezpośrednio jedynie w części zachowań antykonkurencyjnych stanowiących naruszenie

jednolite, lecz mogło mieć jednocześnie wiedzę o wszystkich pozostałych zachowaniach stanowiących naruszenie lub mogło w sposób rozsądny je przewidzieć i było gotowe ponieść związane z tym ryzyko. W takiej sytuacji Komisja jest również uprawniona do przypisania temu przedsiębiorstwu odpowiedzialności za wszystkie bezprawne zachowania stanowiące takie naruszenie (zob. podobnie pkt 119–124 powyżej).

292 W niniejszej sprawie takie jest stanowisko Komisji, która zarzuca Austrii Draht udział w jednolitym naruszeniu – po pierwsze i w szczególności – ze względu na jej uczestnictwo w klubie Italia za pośrednictwem pana G., jej przedstawiciela we Włoszech, oraz po drugie, ze względu na jasne poszlaki wskazujące na to, że Austria Draht czasami brała udział w dyskusjach antykonkurencyjnych na szczeblu europejskim, które pozwoliły jej na pozyskanie wiedzy o tym szczeblu kartelu we wczesnym stadium (zob. pkt 64 powyżej).

293 W tym względzie prawdą jest, że cele klubu Italia i klubu Europa nie były zbieżne i mogły być nawet sprzeczne, ponieważ główne podmioty klubu Europa dążyły w szczególności do koordynowania swych działań celem zapobiegania dokonywaniu wywozów na północ Europy przez główne podmioty klubu Italia, które ze swojej strony zmierzały do ułatwienia dokonywania tych wywozów celem zbycia swej produkcji. Jednakże, jak słusznie wskazano w zaskarżonej decyzji, plan ogólny, charakteryzujący jednolite naruszenie określone przez Komisję, polega na realizacji przez wszystkie te podmioty wspólnego celu, to jest ograniczenia konkurencji na rynku stali sprężającej, zarówno na szczeblu europejskim, jak i na szczeblu krajowym. W ramach owego planu ogólnego zamierzano realizować ogólną równowagę pomiędzy różnymi porozumieniami stanowiącymi jednolite naruszenie, w tym również omawianymi w ramach klubu Europa oraz w ramach klubu Italia, i przestrzegać tej równowagi (motywy 610–621 zaskarżonej decyzji).

294 Mając na uwadze powyższe stwierdzenie, należy zbadać argumenty stron dotyczące różnych dowodów podjęte przez Komisję w zaskarżonej decyzji celem stwierdzenia charakteru udziału skarżących w jednolitym naruszeniu.

1. *Udział w części składowej jednolitego naruszenia*

295 Celem wykazania udziału skarżących w jednolitym naruszeniu Komisja wskazała na wstępie, że Austria Draht „uczestniczyła bezpośrednio w klubie Italia za pośrednictwem swego przedstawiciela ds. sprzedaży we Włoszech [...], [pana G.], od dnia 15 kwietnia 1997 r. do dnia 19 września 2002 r.” (motyw 769 zaskarżonej decyzji) (zob. pkt 76–82 powyżej).

296 Z badania zarzutu pierwszego wynika, że jakkolwiek Komisja nie posiada w niniejszej sprawie dowodów pozwalających stwierdzić, że Austria Draht mogła uzyskać jakąkolwiek informację dotyczącą antykonkurencyjnego zachowania swego przedstawiciela podczas różnych spotkań klubu Italia, w których brał on udział, to jednak Komisja ma prawo, ze względów wskazanych w tym kontekście w zaskarżonej decyzji, stwierdzić istnienie jednostki gospodarczej pomiędzy pełnomocnikiem i zleceniodawcą w zakresie dotyczącym czynności powierzonych panu G. przez Austrię Draht (zob. pkt 167–178 powyżej).

297 Ów brak wiedzy Austrii Draht o zachowaniu antykonkurencyjnym jej przedstawiciela nie ma jednak znaczenia dla stwierdzenia uczestnictwa Austrii Draht w klubie Italia ani dla spełnienia przesłanki związanej z udziałem w części składowej jednolitego naruszenia w zakresie dotyczącym ustalenia udziału owego przedsiębiorstwa w tego rodzaju naruszeniu. W obydwu przypadkach należy stwierdzić, że w związku z tym, iż pan G. i Austria Draht tworzyli jednostkę gospodarczą, zleceniodawca jest odpowiedzialny w ramach prawa konkurencji za bezprawne zachowanie przedstawiciela popełnione w ramach powierzonych mu czynności.

298 Gdy pan G. podjął działania w ramach klubu Italia na rachunek Austrii Draht, a więc w zakresie powierzonych mu czynności, jego działanie należy uznać za dokonywane w imieniu Austrii Draht, co spowodowało zaistnienie odpowiedzialności jego zleceniodawcy.

2. Wiedza o paneuropejskim szczeblu kartelu

299 Należy stwierdzić, że Komisja wskazała w sposób wyraźny w decyzji, że „nie uważa ona Austrii Draht za odpowiedzialną za bezpośrednie uczestnictwo w klubie zuryskim czy też w klubie Europa” (motyw 652 zaskarżonej decyzji).

300 Analiza okoliczności faktycznych potwierdza ponadto zasadność tego rodzaju oceny, ponieważ z akt sprawy nie wynika, jakoby Komisja była w stanie zarzucić skarżącym – dla krajów innych niż Włochy, gdzie Austria Draht sprzedawała stal sprężającą – zachowania tego samego rodzaju co zachowania, które Komisja może przypisać Austrii Draht, za pośrednictwem pana G., w odniesieniu do klubu Italia. Z uwagi na dowody wskazane w ramach zarzutu pierwsze jest wprowadzić zidentyfikowanie nazw włoskich klientów Austrii Draht i dostrzeżenie nazwy Austrii Draht (lub przynajmniej skrótu „AD”) w tabelach podziału limitów dla Włoch, tego rodzaju wskazówki pojawiają się jednak jedynie w zakresie dotyczącym Włoch.

301 Jednakże, jakkolwiek Komisja wskazała, że Austria Draht nie jest uważana za odpowiedzialną za bezpośredni udział w klubie zuryskim (który zakończył działanie przed dniem 15 kwietnia 1997 r.) ani w klubie Europa, Komisja stwierdziła jednocześnie, że istnieją „jasne poszlaki świadczące o tym, że Austria Draht sporadycznie uczestniczyła w antykonkurencyjnych dyskusjach dotyczących całego kontynentu europejskiego i, co za tym idzie, była świadoma wymiaru tego kartelu we wczesnym stadium” (motyw 652 zaskarżonej decyzji) (zob. pkt 83 powyżej).

a) Dowody powołane w zaskarżonej decyzji

302 Celem wykazania „indywidualnej świadomości uczestnictwa w ogólniejszym systemie” Komisja przedstawiła dowody w zakresie dotyczącym Austrii Draht (zob. pkt 83 powyżej).

303 Po pierwsze, Komisja wskazała, że już w latach 1995–1996, a więc przed datą 15 kwietnia 1997 r., przyjętą jako początek uczestnictwa Austrii Draht w naruszeniu, uczestniczyła ona w spotkaniach klubu zuryskiego, omawiając ewentualne nowe porozumienie w przedmiocie limitów. Komisja powołała w tym względzie jako przykład sprawozdanie ze spotkań z dnia 28 maja 1995 r. i 9 stycznia 1996 r. (motyw 653 zaskarżonej decyzji).

304 Po drugie, zdaniem Komisji Austria Draht przyznała, że uczestniczyła w niektórych spotkaniach klubu Europa, twierdząc, że nie miały one charakteru antykonkurencyjnego. Chodzi o spotkania z dnia 14 października i 9 listopada 1998 r., 28 lutego 2000 r. i 27 września 2001 r. W tym względzie Komisja stwierdziła, że przynajmniej w zakresie dotyczącym spotkania z dnia 28 lutego 2000 r. omawiano kwestię ilości i cen. Podobnie w zaskarżonej decyzji wskazano, że na spotkaniu w dniu 27 września 2001 r. przedstawiciel Austrii Draht został zaproszony przez pracownika spółki DWK do udziału w rozszerzonym klubie Europa (motywy 652 i 653 zaskarżonej decyzji).

305 Po trzecie, Komisja wskazała, że podczas spotkania klubu Italia w dniu 16 grudnia 1997 r. (na którym pan G. nie był obecny) wskazano, iż Austria Draht „nie była członkiem klubu [Europa], ale życzyła sobie być informowana [o jego działaniach]”. Następnie Komisja wskazała, że podczas późniejszych spotkań klubu Italia, w których pan G. brał udział w imieniu Austrii Draht, uczestnicy byli informowani o dyskusjach i porozumieniach w ramach klubu Europa. Wreszcie Komisja stwierdziła, że wiele poszlak wskazuje na to, iż w okresie ekspansji paneuropejskiej Austria Draht brała udział w dyskusjach dotyczących podziału limitów i klientów w niektórych państwach i uczestniczyła poprzez swego przedstawiciela we Włoszech, pana G., w co najmniej sześciu spotkaniach poświęconych

ekspansji klubu Europa [spotkania z dnia 27 września oraz 10 i 11 października 2001 r., spotkanie z dnia 6 listopada 2001 r., w toku którego pan G. został wskazany jako możliwy koordynator krajowy dla Włoch wspólnie z panami A. (Itas) i C. (CB), a także spotkania z dnia 5 i 6 czerwca oraz 1 i 2 lipca 2002 r.] (motyw 653 zaskarżonej decyzji).

306 Mając na uwadze powyższe dowody, Komisja stwierdziła, że „Austria Draht, uczestnicząc w klubie Italia, wiedziała lub powinna była wiedzieć, iż zawarta w ramach tego klubu zmowa stanowiła część składową całościowego planu mającego na celu stabilizację rynku stali sprężającej i uniknięcie spadku cen, który to plan miały zarówno klub Italia, jak i uzgodnienia obejmujące cały kontynent europejski” (motyw 654 zaskarżonej decyzji).

b) Analiza dowodów powołanych w zaskarżonej decyzji

Dowody dotyczące klubu zuryskiego

307 Co się tyczy dowodów powołanych w związku ze spotkaniami klubu zuryskiego, w których brała udział Austria Draht, należy przypomnieć treść owych dowodów.

–W przedmiocie spotkania w dniu 28 maja 1995 r.

308 Treść spotkania klubu zuryskiego z dnia 28 maja 1995 r. została wskazana w załączniku 2 do zaskarżonej decyzji. Chodzi o spotkanie, które odbyło się w Barcelonie (Hiszpania) przy okazji spotkania Eurostress Information Service (ESIS), głównego stowarzyszenia zawodowego producentów stali sprężającej w Europie, którego członkiem była Austria Draht.

309 Należy w tym względzie przypomnieć, że Komisja stwierdziła w sposób ogólny, iż spotkania ESIS, z siedzibą w Düsseldorfie (Niemcy), nie są jako takie uważane za antykonkurencyjne. Komisja wskazała jednak, że uczestnicy kartelu spotykali się czasem w sposób nieformalny, przy okazji tych spotkań ESIS, celem omówienia limitów, cen i porozumień z klientami i porozumienia się w tych kwestiach. W celu uzasadnienia owego stwierdzenia Komisja wskazała przekazane jej przez Bundeskartellamt dokumenty, z których wynika, co następuje:

„Przedpołudnie pierwszego dnia [spotkania ESIS] zostało wykorzystane przez uczestników dla celów odbycia dyskusji nieformalnych. Nie odznaczało się to niczym szczególnym, jako że wszystkie spotkania ESIS trwały kilka dni. Owe nieformalne dyskusje miały na celu zawarcie porozumień na rynku wewnętrznym [...]” (motyw 97 zaskarżonej decyzji).

310 W rubryce dotyczącej spotkania klubu zuryskiego z dnia 28 maja 1995 r. zawartej w załączniku 2 do zaskarżonej decyzji Komisja wskazała, że reprezentowane były spółki Tréfileurope, Nedri, WDI, DWK, Tycsa i Emesa, a więc stali członkowie, a także „Austria”. Zdaniem Komisji sformułowanie to oznacza Austrię Draht, zważywszy, że ta potwierdziła swój udział w owym spotkaniu w odpowiedzi na pismo w sprawie przedstawienia zarzutów.

311 W rubryce dotyczącej owego spotkania zawartej w załączniku 2 do zaskarżonej decyzji Komisja w następujący sposób przedstawiła punkty, których dotyczyło spotkanie klubu zuryskiego z dnia 28 maja 1995 r.:

— „[o]świadczenie (prawdopodobnie przekazane [przedstawicielowi spółki Redaelli]), wedle którego klub akceptuje zmniejszenie wywozów [do Włoch] i zwiększenie przywozów (w Europie) pochodzących z Włoch. Dodano, że »Aldé« jest »uznawane za przywóz«”,

— „[k]orekta ilości dla Austrii i Hiszpanii”,

- „[r]ozmowy dotyczące Włoch. Powstaje pytanie, jak przestrzegać limitów wywozu zażądanych przez producentów włoskich. [Przedstawiciel spółki Redaelli] grozi zablokowaniem rynku. Nie chce on podnieść cen ani nałożyć ich na innych”,
  - „Tycsa [...] zapytała, czy inni członkowie klubu są gotowi, by ustąpić. Nikt nie był gotów”,
  - „[n]astąpiła nowa próba ustanowienia limitów na podstawie sprzedaży poprzez podkreślenie ilości sprzedanych przez spółki A[ustria] D[raht], WDI, Köln [DWK], Tréfil[europa], Nedri, Tycsa, Eme[sa]. Producenci włoscy zostali wskazani odrębnie: [Redaelli] + [ITC] + [M.C.] (CB) + Itas”,
  - „[s]potkanie zakończyło się z następującym wynikiem: 1) stanowisko producentów włoskich ([przedstawiciel spółki Redaelli] zaoferował maksymalnie 20 000 [t] [i] zapytał, czy CB i Itas to zaakceptują), 2) ustalenie nowego spotkania w Amsterdamie w dniu 8 czerwca”.
- 312 Informacje te pochodzą, po pierwsze, z odpowiedzi Emesy z dnia 25 października 2002 r. na żądanie udzielenia informacji Komisji, w której to odpowiedzi Emesa wskazała większą liczbę „oficjalnych spotkań z członkami ESIS”, których celem było „omówienie cen, limitów i projektów umów z dużymi klientami”, oraz po drugie, z notatek Emesy, przedstawionych przez ArcelorMittal w dniu 28 czerwca 2007 r., które zawierają sprawozdanie z owego spotkania sporządzone przez pana P., przedstawiciela Emesy (zob. załącznik A.41 do skargi i akta sprawy, s. 11491 i 11500, oraz załącznik B.11 do odpowiedzi na skargę).
- 313 O ile analiza wskazanych dokumentów umożliwi rzeczywiście stwierdzenie, że sporządzone przez pana P. sprawozdanie ze spotkania klubu zuryskiego z dnia 28 maja 1995 r. obejmuje zasadniczo wskazania oddane przez Komisję w zaskarżonej decyzji, o tyle stwierdzenie to nie wystarczy, by uzasadnić wnioski wywodzone z tego faktu w odniesieniu do Austrii Draht.
- 314 Po pierwsze, z odpowiedzi Emesy na żądanie udzielenia informacji Komisji wynika, że uczestnikami spotkania klubu zuryskiego z dnia 28 maja 1995 r. były spółki Tréfileurope, Nedri, WDI, DWK, Tycsa i Emesa, którym odpowiadają nazwiska osób wskazanych w tej odpowiedzi w zakresie dotyczącym owego spotkania. Z odpowiedzi tej wynika również, że na żadnym z 21 „oficjalnych spotkań z członkami ESIS”, które zostały wskazane przez Emesę w odniesieniu do okresu od 9 czerwca 1994 r. do 27 września 2001 r., wśród uczestników tych spotkań nie widniała nazwa Austrii Draht lub jednego z jej reprezentantów.
- 315 Po drugie, z odpowiedzi skarżących na pismo w sprawie przedstawienia zarzutów wynika, że wbrew temu, co podniosła Komisja, Austria Draht potwierdziła jedynie swoją obecność na spotkaniu ESIS, które odbyło się w maju 1995 r., i w żadnym razie nie potwierdziła swej obecności na „nieformalnym spotkaniu z członkami ESIS” wskazanym przez Emesę. Skarżące przedstawiły również odpowiednie dowody celem wykazania, że przedstawiciel Austrii Draht na spotkaniu ESIS przybył do Barcelony dopiero w dniu 29 maja, a nie w dniu 28 maja, w którym odbyło się nieformalne spotkanie wskazane przez Emesę (zob. załącznik A.7 do skargi, s. 835–837).
- 316 W tym aspekcie Komisja podniosła, że nie można wykluczyć, iż przedstawiciel Austrii Draht uczestniczył w „drugiej sesji” wskazanej w notatkach Emesy po przybyciu do Barcelony. Stwierdzenie to nie jest jednak poparte spójnymi dowodami, zważywszy w szczególności na brak jakiegokolwiek odniesienia do owej osoby w sprawozdaniu sporządzonym przez pana P. Ponadto z zaskarżonej decyzji wynika, że Komisja przyznała, iż nieformalne spotkania, które miały miejsce przy okazji spotkań ESIS, odbyły się zasadniczo „przed południem pierwszego dnia” (zob. pkt 299 powyżej).
- 317 Po trzecie, co się tyczy treści wskazań pochodzących ze sprawozdania sporządzonego przez pana P. ze spotkania z dnia 28 maja 1995 r., które to wskazania zostały zasadniczo oddane w zaskarżonej decyzji (zob. pkt 311 powyżej), należy wskazać, iż jedyna wskazówka mogąca obciążyć Austrię Draht jest związana z faktem, że podczas „pierwszej sesji” zostało sporządzone wyliczenie ilości sprzedanych

przez niektóre podmioty i że w tym kontekście obok inicjałów „AD” widnieje liczba „947”, a następnie liczba „1500” i wzmianka „ostatecznie 1500” (owa wzmianka została błędnie przejęta w formie „500” w wersji przepisanej i przetłumaczonej, dołączonej do oryginalnych notatek pana P.). Sprawozdanie pana P. wskazuje również tego rodzaju wzmianki w przypadku spółek WDI, DWK, Tréfileurope, Tyrsa, Emesa i Nedri.

318 Zapytane o znaczenie tego rodzaju odniesienia, skarżące podniosły, że poza nieobecnością przedstawiciela Austrii Draht na owym nieformalnym spotkaniu należy stwierdzić, iż wskazując limity wywozów do pozostałych państw Europy, których zażądali producenci z siedzibą we Włoszech, sprawozdanie sporządzone przez pana P. odnosi się do części oszacowanej na 1,5 dla „Austrii”, co odpowiada ilości „1500”, sprzedawanej lub żądanej nie przez Austrię Draht, lecz przez producentów we Włoszech. Komisja nie była w stanie podważyć tej interpretacji, która wydaje się prawdopodobna z uwagi na wskazane sprawozdanie.

319 Co się tyczy wskazania: „pan T. [przedstawiciel spółki DWK] + Austria”, które widnieje w sprawozdaniu sporządzonym przez pana P., brak jest szczególnego powodu, aby stwierdzić, że owo sformułowanie nie mogłoby oznaczać zwyczajnie Austrii, lecz powinno być interpretowane jako odesłanie do Austrii Draht. Zasadniczo tego rodzaju interpretacja mogłaby również wynikać z przedstawionej przez Emesę listy uczestników w spotkaniach oficjalnych ESIS. Ponadto z akt sprawy wynika, że przedstawiciel DWK często działał jako koordynator uczestników kartelu w zakresie dotyczącym Austrii (zob. na przykład informacje dotyczące spotkania klubu Europa z dnia 27 września 2001 r.).

320 W konsekwencji żaden z dowodów przedstawionych przez Komisję nie umożliwia wykazania uczestnictwa przedstawiciela Austrii Draht w spotkaniu klubu zuryskiego z dnia 28 maja 1995 r. Dowody te nie umożliwiają ponadto wniosku, że Austria Draht mogła uczestniczyć w dyskusjach klubu zuryskiego dotyczących limitów udzielanych producentom włoskim celem zmniejszenia presji konkurencji realizowanej przez nich poza Włochami lub że mogła wiedzieć o tych dyskusjach.

–W przedmiocie spotkania w dniu 9 stycznia 1996 r.

321 Treść spotkania klubu zuryskiego z dnia 9 stycznia 1996 r. została wskazana w załączniku 2 do zaskarżonej decyzji. Chodzi o spotkanie, które odbyło się w Brukseli (Belgia) przy okazji spotkania ESIS.

322 W rubryce dotyczącej owego spotkania zawartej w załączniku 2 do zaskarżonej decyzji Komisja wskazała, że reprezentowane były spółki Tréfileurope, Nedri, WDI, DWK, Tyrsa i Emesa, a także Redaelli i Austria Draht. Skarżące przyznały, że na spotkaniu ESIS był obecny pan Ro., jeden z członków kierownictwa Austrii Draht (zob. załącznik A.7 do skargi, s. 54).

323 W rubryce dotyczącej owego spotkania zawartej w załączniku 2 do zaskarżonej decyzji Komisja w następujący sposób przedstawiła punkty, których dotyczyło spotkanie klubu zuryskiego z dnia 9 stycznia 1996 r.:

— „[r]ozmowy dotyczące Włoch. Odnotowano, że podczas spotkania z dnia 19 września producenci włoscy doszli do (wewnętrznego) konsensusu. Przypomniano, że należy znaleźć wspólne rozwiązanie dla systemu limitów, zdaniem pana [T.] [ze spółki DWK], »cokolwiek by to miało oznaczać«”,

— „[d]yskusje pomiędzy członkami klubu w przedmiocie jego przyszłości – Tréfileurope (pan [Pe.]) oświadczył, że bez systemu kwot wszystko się załamie. Dla niego nie jest to »szalona wojna«. Stwierdza on, że porozumienia w odniesieniu do roku 1996 zostały zawarte, i sugeruje poczekać na »propozycje«”,

- „NDI, WDI, Austria Draht i Emesa wyrażają wątpliwości co do możliwości wprowadzenia na nowo [systemu limitów], a Tycsa zaleca wykazanie się profesjonalizmem”,
  - „[w]ydaje się, że opowiadają się za nowym systemem limitów: Tycsa, Emesa, Nedri (NDI), Austria Draht i WDI. Francuzi sprzeciwiają się temu. Spółka WDI stwierdziła również, że w tym momencie nie widzi podstaw dla istnienia klubu”,
  - „[m]imo to miała miejsce dyskusja w przedmiocie określenia prowizorycznego podziału limitów. Tabela (wyrażona w procentach) została omówiona przez państwa i jedynie na podstawie informacji dotyczących rynku w roku 1994 [dla] spółek DWK + Trefd [Tréfilarbeid], FU [Fontainunion], STCO [Sainte Colombe], WDI, NDI, I [Italie], AU [Austria Draht], SP [Hiszpania, a więc grupy Emesa i Tycsa]. Dotyczy to następujących państw: »D-F-I-NL-UBL-SP-AUS«”.
- 324 Informacje te pochodzą, po pierwsze, z odpowiedzi Emesy z dnia 25 października 2002 r. na żądanie udzielenia informacji Komisji, w którym Emesa wskazała większą liczbę „oficjalnych spotkań z członkami ESIS”, których celem było „omówienie cen, limitów i projektów umów z dużymi klientami”, oraz po drugie, z notatek Emesy, przedstawionych przez ArcelorMittal w dniu 28 czerwca 2007 r., które zawierają sprawozdanie z owego spotkania sporządzone przez pana P., przedstawiciela Emesy (zob. załącznik A.41 do skargi, załączniki B.9, B.11 i B.13 do odpowiedzi na skargę, załącznik G.14 do odpowiedzi Komisji na środki organizacji postępowania).
- 325 Mając te okoliczności na uwadze, można sformułować trzy stwierdzenia dotyczące Austrii Draht.
- 326 Po pierwsze, nie zakwestionowano udziału Austrii Draht w owym spotkaniu. Jest to istotne, ponieważ nazwa Austrii Draht nie widnieje na liście uczestników oficjalnych spotkań ESIS przedstawionych przez Emesę. Ponadto, w odróżnieniu od listy uczestników spotkania sporządzonej przez pana P. w jego sprawozdaniu ze spotkania z dnia 28 maja 1995 r., sprawozdanie sporządzone przez niego ze spotkania z dnia 9 stycznia 1996 r. odnosi się zarówno do nazwisk przedstawicieli uczestniczących przedsiębiorstw, jak i do reprezentowanych przez nich państw. Wskazano zatem Austrię, Holandię, Belgię i Francję, a ponadto „AD”, „NDI” oraz „pana [P.] [ze spółki Tréfileurope]”.
- 327 Odniesienie do Austrii nie stanowi zatem w tym przypadku anomalii lub dodatku do nazwiska pana T., przedstawiciela spółki DWK (zob. pkt 319 powyżej), i w każdym razie uczestnictwo Austrii Draht w spotkaniu nie zostało zakwestionowane.
- 328 Po drugie, jak podniosła Komisja, możliwe jest stwierdzenie, że na spotkaniu w dniu 9 stycznia 1996 r. przedstawiciel Austrii Draht wiedział o trudnościach mających miejsce w klubie Europa w zakresie koordynacji z klubem Italia. Należy w związku z tym wskazać, że jednym z przedsiębiorstw obecnych na owym spotkaniu była spółka Redaelli, która w czasie trwania kartelu reprezentowała główne podmioty klubu Italia w dyskusjach z klubem zuryjskim. Z przebiegu owego spotkania, zapisanego w odrębnym sprawozdaniu sporządzonym w czasie właściwym dla okoliczności faktycznych, wynika, że mając na uwadze wskazane trudności, rozważono wprowadzenie nowego systemu udzielanych limitów producentom włoskim celem zmniejszenia presji konkurencji, jaką wywierali oni poza Włochami.
- 329 Owe limity wywozów stanowią jedną z zasadniczych części ogólnego planu, który charakteryzuje jednolite naruszenie, ponieważ ich celem jest koordynacja podmiotów obecnych w ramach klubu zuryjskiego z konkurencyjnymi podmiotami uczestniczącymi w klubie Italia.
- 330 Po trzecie, jak wskazały skarżące, można również stwierdzić, że Austria Draht, podobnie jak inne przedsiębiorstwa, wyraziła wątpliwości co do wprowadzenia systemu limitów. Przy rozpatrywaniu tych wątpliwości należy jednak wziąć również pod uwagę fakt, że Austria Draht najwyraźniej opowiadała się za nowym systemem w tym zakresie.

- 331 W każdym razie skarżące podniosły, że zaraz po spotkaniu klubu zuryskiego w dniu 9 stycznia 1996 r., na spotkaniu klubu Italia w dniu 13 lutego 1996 r., na którym obecni byli przedstawiciele spółek Redaelli (ta sama osoba, która obecna była na spotkaniu w dniu 9 stycznia 1996 r.), CB (pan C.), ITC i Itas, i na którym dyskutowano o stanowisku względem cudzoziemców, wskazano, że „Austria Draht nie chciała przystąpić” (zob. rubryka odpowiadająca owemu spotkaniu w załączniku 3 do zaskarżonej decyzji, załącznik A.42 do skargi). Stwierdzenie to wynika z odrębnego sprawozdania sporządzonego przez przedstawiciela spółki ITC na owym spotkaniu.
- 332 Tego rodzaju wskazanie pozwala stwierdzić, że przynajmniej dla przedstawiciela spółki Redaelli, która jest głównym koordynatorem działań pomiędzy klubem zuryskim a klubem Italia, „wątpliwości” wyrażone przez przedstawiciela Austrii Draht na spotkaniu klubu zuryskiego w dniu 9 stycznia 1996 r., zgodnie ze sprawozdaniem przedstawiciela Emesy na tym spotkaniu, były raczej bliskie rzeczywistemu zdystansowaniu się od treści dyskusji o charakterze antykonkurencyjnym, które mogły mieć miejsce na owym spotkaniu.
- 333 Podobnie co się tyczy tabeli, o której mowa w sprawozdaniu z dnia 9 stycznia 1996 r., sporządzonej przez pana P. (zob. załącznik B.13 do odpowiedzi na skargę), należy wskazać, że owa tabela, określona przez pana P. jako przedstawiona „wyłącznie dla celów informacyjnych”, oddaje jedynie w kolumnie „Aus” dane identyczne z tymi, które zostały oddane w motywie 149 zaskarżonej decyzji w odniesieniu do roku 1994 i względem których Komisja stwierdziła, przejmując wskazania przedstawione przez wnoszącą o zwolnienie z grzywny spółkę DWK, że „Austria Draht nie brała udziału w klubie zuryskim, lecz została ujęta w tabeli jedynie »celem zachowania kompletności«”.
- 334 Skarżące podniosły ponadto, że poza wskazanymi dowodami z akt sprawy wynika, że po spotkaniu z dnia 9 stycznia 1996 r. Austria Draht nie brała udziału w wielu dalszych spotkaniach klubu zuryskiego i klubu Europa.
- 335 Można w tym kontekście stwierdzić, jak podniosły skarżące, że nawet jeśli przedstawiciel Austrii Draht w spotkaniu ESIS był obecny na spotkaniu klubu zuryskiego z dnia 9 stycznia 1996 r., którego przebieg został zapisany w sprawozdaniu sporządzonym przez pana P., to ów przedstawiciel nie przedstawił jakiegokolwiek informacji w zakresie dotyczącym Austrii Draht. Można również stwierdzić, że jakkolwiek przedstawiciel Austrii Draht mógł wiedzieć o dyskusjach dotyczących limitów udzielanych producentom włoskim celem zmniejszenia presji konkurencji wywieranej przez nich poza Włochami, co nie wynika w sposób jasny z dokumentów, to wskazał on jednak, że Austria Draht nie brała udziału w tym porozumieniu.
- 336 Z powyższego wynika zatem, iż Komisja może stwierdzić, że przedstawiciel Austrii Draht był obecny na spotkaniu klubu zuryskiego w dniu 9 stycznia 1996 r. i że został on wówczas poinformowany o jednej z zasadniczych części ogólnego planu charakteryzującego jednolite naruszenie, a mianowicie o dyskusjach pomiędzy stałymi członkami i głównymi producentami włoskimi reprezentowanymi przez spółkę Redaelli celem udzielenia limitu owym producentom, by zmniejszyć presję konkurencyjną wywieraną przez nich poza Włochami.
- 337 Komisja nie może wprawdzie powołać się na wskazane dowody w celu wykazania uczestnictwa Austrii Draht w klubie zuryskim, czego zresztą nie uczyniła, może ona jednak wskazać je, jak uczyniła w motywie 652 zaskarżonej decyzji, jako „poszlakę świadczącą o tym, że Austria Draht sporadycznie uczestniczyła w antykonkurencyjnych dyskusjach dotyczących całego kontynentu europejskiego i, co za tym idzie, była świadoma wymiaru tego kartelu we wczesnym stadium”.
- 338 Okoliczność, że owa wiedza poprzedza początek okresu naruszenia określonego przez Komisję w zakresie dotyczącym skarżących, nie ma w tym względzie znaczenia.

Dowody dotyczące klubu Europa

- 339 W zakresie dotyczącym powołanych przez Komisję dowodów dotyczących spotkań klubu Europa, w których Austria Draht brała udział bezpośrednio poprzez swych pracowników, a nie za pośrednictwem pana G., jej przedstawiciela handlowego we Włoszech, należy przypomnieć treść owych dowodów.
- 340 Na wstępie należy wskazać, że jakkolwiek Komisja wskazuje w zaskarżonej decyzji przynajmniej cztery spotkania w klubie Europa, a mianowicie spotkania z dnia 14 października i 9 listopada 1998 r., 28 lutego 2000 r. i 27 września 2001 r., to wskazuje ona ponadto w swych pismach spotkanie z dnia 25 września 1997 r., w którym uczestniczył przedstawiciel Austrii Draht i na którym rozmawiano o porozumieniu w zakresie cen wedle tego, co zostało wskazane przez spółkę Nedri w jej wniosku o złagodzenie sankcji. Jednakże skarżące wykazały, że wbrew niepopartym dowodami wskazaniami spółki Nedri przedstawiciel Austrii Draht nie mógł być obecny w Düsseldorfie na owym spotkaniu w związku z tym, że przebywał on wówczas w Salzburgu (Austria) (załącznik A.7 do skargi, s. 46, 815 i 816). Ponadto, w rubryce załącznika 2 do zaskarżonej decyzji, poświęconego spotkaniu klubu Europa z dnia 25 września 1997 r., Komisja nie wskazała przedstawiciela Austrii Draht pośród uczestników tego spotkania.
- 341 W tym kontekście nie zostało wykazane, że Austria Draht mogła wziąć udział w dyskusjach klubu Europa dotyczących porozumienia w sprawie cen zawartego na spotkaniu w dniu 25 września 1997 r. lub posiadać o nich wiedzę. Należy również stwierdzić w szerszym kontekście, mając na uwadze dowody przedstawione w tym względzie przez Komisję, że oświadczenia spółki Nedri zawarte w jej wniosku o złagodzenie sankcji w zakresie dotyczącym Austrii Draht nie mają charakteru samoobciążającego i nie zostały potwierdzone innymi dowodami przedstawionymi przez owo przedsiębiorstwo.
- W przedmiocie spotkania w dniu 14 października 1998 r.
- 342 Przebieg owego spotkania, które miało miejsce w Düsseldorfie, został opisany w załączniku 2 do zaskarżonej decyzji, gdzie wskazano w odpowiedniej rubryce, że dotyczyło ono „ogólnego rozwoju rynku UE w 1999 r.” i że „spółki Nedri i Tréfileurope potwierdzają obecność Austrii Draht”.
- 343 Na owym spotkaniu reprezentowani byli stali członkowie oraz Austria Draht.
- 344 Informacje te pochodzą zasadniczo z danych przedstawionych w związku z wnioskiem o złagodzenie sankcji przez spółkę Nedri, która wskazała nazwisko przedstawiciela Austrii Draht jako osobę obecną, i ponadto z informacji przedstawionych w związku z analogicznym wnioskiem złożonym przez Tréfileurope, w którym wskazano obecność „Austriaków” na owym spotkaniu (załącznik B.7 do odpowiedzi na skargę, załączniki H.8–H.10 do odpowiedzi Komisji na środek dowodowy).
- 345 Mając na uwadze dokumenty przedłożone w tym aspekcie przez Komisję, należy jednak stwierdzić, że wskazane informacje przedstawione przez przedsiębiorstwa, które wniosły o zmniejszenie sankcji po przeprowadzeniu u nich kontroli Komisji, nie zawierają, ściśle rzecz biorąc, dowodów okoliczności, które można by zakwalifikować jako porozumienia antykonkurencyjne.
- 346 Zdaniem Komisji odniesienie do „dyskusji o rozwoju rynku europejskiego” stanowi „eufemizm” użyty przez Nedri we wniosku o złagodzenie sankcji. Oświadczenie to, dokonane w 2002 r. w związku ze spotkaniem, które miało miejsce w 1998 r., nie odznacza się jednak wystarczającym stopniem precyzji, by wnioskować, że Austria Draht mogła wiedzieć o planie ogólnym, który charakteryzuje jednolite naruszenie.

- 347 Podobnie oświadczenia złożone przez Tréfileurope są bardzo ogólne. Wzmianka dotycząca obecności „Austriaków” w Düsseldorfie w odniesieniu do spotkania w dniu 14 października 1998 r. nie wystarcza do wykazania, że w tym kontekście Austria Draht uczestniczyła w spotkaniu o antykonkurencyjnym przedmiocie z tego względu, że wedle spółki Tréfileurope owo spotkanie wpisuje się w szereg spotkań, podczas których odbywały się rozmowy antykonkurencyjne.
- 348 Sama obecność Austrii Draht w spotkaniu z dnia 14 października 1998 r. nie jest decydująca i nie może zostać powołana przez Komisję celem wykazania w wystarczającym stopniu, iż chodzi o „poszlakę świadczącą o tym, że Austria Draht sporadycznie uczestniczyła w antykonkurencyjnych dyskusjach dotyczących całego kontynentu europejskiego i, co za tym idzie, była świadoma wymiaru tego kartelu we wczesnym stadium”. Aby wykazać tę okoliczność, Komisja powinna również dowieść antykonkurencyjnego charakteru spornych dyskusji poprzez dowody bardziej szczegółowe od ogólnych stwierdzeń – mało jasnych lub niewystarczająco precyzyjnych – dokonanych przez podmioty wnioskujące o złagodzenie sankcji.
- W przedmiocie spotkania w dniu 9 listopada 1998 r.
- 349 Przebieg tego spotkania, które odbyło się w Düsseldorfie, został opisany w załączniku 2 do zaskarżonej decyzji, w którym wskazano, w odpowiedniej rubryce, że owo „spotkanie półroczne ESIS” (wedle spółki Tréfileurope) miało na celu „dyskusję o rozwoju rynku UE w 1999 r.” (wedle spółki Nedri).
- 350 Podobnie jak w przypadku wyżej wskazanych danych, informacje te pochodzą zasadniczo z wniosku o złagodzenie sankcji spółki Nedri, wskazującego te same osoby, które były obecne na spotkaniu w dniu 14 października 1998 r. (załącznik B.7 do odpowiedzi na skargę, załącznik H.10 do odpowiedzi Komisji na środek dowodowy).
- 351 We wniosku o złagodzenie sankcji spółka Tréfileurope jedynie wskazała, że doszło do półrocznego spotkania ESIS, nie wymieniając osób obecnych na owym spotkaniu (załącznik H.9 do odpowiedzi Komisji na środki dowodowe).
- 352 Należy również stwierdzić, że sama obecność przedstawiciela Austrii Draht w spotkaniu ESIS nie wystarcza, by wykazać w sposób wystarczający, iż chodzi o „poszlakę świadczącą o tym, że Austria Draht sporadycznie uczestniczyła w antykonkurencyjnych dyskusjach dotyczących całego kontynentu europejskiego i, co za tym idzie, była świadoma wymiaru tego kartelu we wczesnym stadium”. Owo spotkanie nie jest zatem decydujące.
- 353 Przebieg tego spotkania, które odbyło się w Düsseldorfie, został opisany w załączniku 2 do zaskarżonej decyzji, w którym wskazano, w odpowiedniej rubryce, że owo spotkanie dotyczyło „realizacji porozumienia z maja 1997 r.” i „rozmowy o dokonanych sprzedażach”.
- 354 Przedsiębiorstwami reprezentowanymi na tym spotkaniu były spółki Tréfileurope, Nedri, WDI, DWK i Tyrsa oraz Redaelli, Austria Draht, ITC i Socitrel.
- 355 Informacje te pochodzą z wniosku o złagodzenie sankcji spółki Nedri z dnia 23 października 2002 r. (zob. akta sprawy, s. 7593).

356 Rubryka załącznika 2 do zaskarżonej decyzji dotyczącej spotkania klubu Europa z dnia 28 lutego 2000 r. wskazuje również na sprawozdanie ze spotkania ESIS sporządzone przez owo stowarzyszenie z datą „29 lutego 2000 r.” i przedstawione Komisji przez Austrię Draht (zob. załącznik A.44 do skargi), którego treść została zacytowana, jak następuje:

„Pan [T.] [ze spółki DWK] wskazał, że pomimo zwiększenia ilości na rynku europejskim nie uzyskano żadnej podwyżki cen w zakresie stali sprężającej. Ponieważ istnieje niebezpieczeństwo, że ta tendencja się utrzyma, jest absolutnie konieczne, by temu przeciwdziałać. Wydaje się jednak, że osiągnięcie tego celu jest niemożliwe”.

357 Również w tym przypadku dokumenty cytowane przez Komisję nie są przekonujące w zakresie dotyczącym Austrii Draht.

358 Z jednej strony, co się tyczy „realizacji porozumienia z maja 1997 r.” i „rozmowy o dokonanych sprzedażach” wskazanych przez Nedri, z tabeli dotyczącej owej kwestii, cytowanej w załączniku 2 do zaskarżonej decyzji, wynika, że sporne sprzedaże były sprzedażami realizowanymi przez kwartał w 1999 r. przez stałych członków, a więc przez Tréfileurope, Nedri, WDI, DWK, Tycsę i Emesę. Austria Draht nie została wskazana w tej tabeli.

359 Co się tyczy „porozumienia z maja 1997 r.”, z załącznika 2 do zaskarżonej decyzji wynika, że w dniach 12 i 13 maja 1997 r. w Lyonie (Francja) zawarto „porozumienie w przedmiocie limitów” pomiędzy członkami stałymi, z których każdy był na tym spotkaniu obecny. Zgodnie z owym porozumieniem sześciu producentów powinno wymieniać co kwartał informacje o swoich sprzedażach. Na spotkaniu tym, o którym Komisja posiadała informacje pochodzące od spółek Nedri, Tréfileurope, Emesa i Arcelor España (w przypadku tej ostatniej z notatek Emesy przedstawionych w 2007 r.), nie została odnotowana obecność Austrii Draht.

360 Przy założeniu, że przedstawiciel Austrii Draht uczestniczył w spotkaniu wskazanym przez Nedri, jego obecność umożliwiłaby Austrii Draht pozyskanie informacji o istnieniu „porozumienia z maja 1997 r.” i o sprzedażach realizowanych w 1999 r. przez każdego stałego członka klubu Europa. W takim przypadku spotkanie klubu Europa z dnia 28 lutego 2000 r. stanowiłoby „poszlakę świadczącą o tym, że Austria Draht sporadycznie uczestniczyła w antykonkurencyjnych dyskusjach dotyczących całego kontynentu europejskiego i, co za tym idzie, była świadoma wymiaru tego kartelu we wczesnym stadium”.

361 Jednakże w związku z tym, że obecność Austrii Draht na tym spotkaniu została wskazana tylko przez jednego z jej uczestników, a mianowicie przez Nedri, należy stwierdzić, że samo to oświadczenie nie jest wystarczające, by wykazać uczestnictwo Austrii Draht w dyskusji pomiędzy stałymi członkami, dotyczącej ich porozumienia zawartego w maju 1997 r. Podobnie, powstaje pytanie, z jakiego powodu informacje wskazane przez Nedri mogły być omawiane przy udziale osoby reprezentującej spółkę, która nie była stroną rozpatrywanego porozumienia. Wydaje się bardziej prawdopodobne, że sporna dyskusja miała miejsce poza ramami ESIS, w związku z nieformalnym spotkaniem sześciu producentów klubu Europa.

362 Z drugiej strony, zważywszy na sprawozdanie ze spotkania ESIS, sporządzone przez to stowarzyszenie i przedstawione przez skarżące, listy osób obecnych na spotkaniu z dnia 28 lutego 2000 r. (spotkanie wskazane przez Nedri) i na spotkaniu z dnia 29 lutego 2000 r. (spotkanie wskazane przez ESIS) nie były takie same. Wedle spółki Nedri, której oświadczenie zostało zacytowane przez Komisję, osoby reprezentujące spółki Tréfileurope, Nedri, WDI, DWK i Tycsa, a także spółki Redaelli, Austria Draht, ITC i Socitrel były obecne na spotkaniu klubu Europa w dniu 28 lutego 2000 r. Wedle skarżących, które cytują w tym względzie sprawozdanie ESIS dotyczące spotkania z dnia 29 lutego 2000 r., osoby wskazane przez Nedri były obecne na owym spotkaniu, lecz uczestniczyło w nim również pięć innych

osób, które nie zostały wskazane przez Nedri. Również pan K. ze spółki Tréfileurope, który wedle spółki Nedri był obecny na spotkaniu klubu Europa z dnia 28 lutego 2000 r., nie widnieje na liście osób obecnych wedle ESIS na spotkaniu z dnia 29 lutego 2000 r.

363 Różnice te pozwalają również na przyjęcie hipotezy, że miały miejsce dwa różne spotkania, jedno nieformalne w ramach klubu Europa i jedno oficjalne, późniejsze, w ramach ESIS.

364 W tym względzie można również wskazać, jak podnoszą skarżące, że w odróżnieniu od innych spotkań, przedstawiciel Austrii Draht na owym spotkaniu w ramach ESIS nie był osobą zwykle ją reprezentującą, a więc kimś z członków jej kierownictwa, lecz jej pracownikiem. Zdaniem skarżących znajduje to wyjaśnienie w fakcie, że omawiane spotkanie ESIS powinno być poświęcone w szczególności normie technicznej (normie EN 10138). W tym kontekście wydaje się jeszcze mniej prawdopodobne, aby przedstawiciele stałych członków zdecydowali o włączeniu do dyskusji nie członka kierownictwa Austrii Draht, lecz jednego z jej pracowników, którego wcześniej nie znali.

365 W konsekwencji Komisja nie jest w stanie wykazać uczestnictwa przedstawiciela Austrii Draht w spotkaniu klubu Europa z dnia 28 lutego 2000 r.

366 Przebieg tego spotkania, które odbyło się w Düsseldorfie, został opisany w załączniku 2 do zaskarżonej decyzji. W rubryce do owego załącznika odnoszącej się do owego spotkania Komisja w następujący sposób przedstawiła punkty omawiane na spotkaniu:

- „Nedri [...]: nieformalne spotkanie przy okazji oficjalnego spotkania ESIS; rozmowa o sytuacji na rynku, dostawy (limity) producentów włoskich w Europie i ceny minimalne [...]”,
- „Emesa: [...] [u]stalenie spotkań z koordynatorami («kapitanami») we Włoszech 12, we Francji 18, w Niderlandach 14, w Niemczech 10 i w Hiszpanii 2. [Została również przedstawiona lista koordynatorów]: „[przedstawiciel spółki WDI] – Niemcy; [przedstawiciel spółki Tréfileurope] – Belgia + Francja; [przedstawiciel spółki Nédri] – Addtek; [przedstawiciel spółki DWK] – Austria; Tycsa – »nie!«”,
- „[r]ozmowa o rzeczywistych sprzedażach w odniesieniu do sprzedaży proponowanych («estable v propuestas») na dane państwo (Niderlandy, Niemcy, Austria, Szwajcaria, Belgia, Francja)”,
- „[przedstawiciel spółki Nedri] przedstawił informacje dotyczące rozmów, które odbyły się we Włoszech, w szczególności 4 października, celem usiłowania przekonania producentów włoskich o współpracy. W przeciwnym razie Nedri i inni producenci wejdą do Włoch”,
- „[w]ymiana informacji dotyczących sytuacji na rynku w Europie, w szczególności w Niemczech. [Przedstawiciel spółki Nedri] wskazuje, że należy wykorzystać inne rynki przed zmniejszeniem ceny, i sygnalizuje, że producenci włoscy oferują cenę 11 000 lirów (co »stanowi subwencję« dla ich wywozów po niskich cenach) i że usiłują sprzedać 60 000 t w Europie (14 000 w Niderlandach, 10 000 w Niemczech, 18 000 we Francji, 2000 w Hiszpanii itd.)”,
- „[n]otatki odnalezione w Emesie i Tycsie: Spotkanie konkurentów celem usiłowania objęcia kontroli rynku Europy Centralnej; (spotkanie klubu Europa): Dyskusja o sytuacji na rynku w Niemczech i Europie. Ceny wielu rodzajów produktów w wielu państwach europejskich zostały przedyskutowane w szczegółach i ustalono ceny minimalne (w euro) na rok 2002 dla państw: Niderlandy, Belgia, Francja, Austria, Szwajcaria, Niemcy, Hiszpania i Portugalia, dla danych produktów (w zależności od średnicy), z opłatą dodatkową we Francji i w Belgii dla mniejszych klientów. [Wyjaśnieniem] podwyższenia cen względem klientów jest podwyższenie cen walcówki i kosztów energetycznych. Emesa i Tycsa wskazały jednak, że rzeczywiste zastosowanie cen postanowionych na rok 2002 zależy w każdym razie od negocjacji, które Nedri będzie prowadzić w tym zakresie z producentami włoskimi i węgierskimi”,

- „Tydsa: [przedstawiciel spółki Nedri] jest w kontakcie z producentami włoskimi i węgierskimi w zakresie dotyczącym przestrzeganych cen i będzie informował innych członków klubu. Zostało odnotowane, że ceny za (przyszły) rok będą zależeć od wyników owych dyskusji. Wszyscy członkowie są zgodni co do tego, że dzieje się dobrze w Europie Południowej (Hiszpania, Portugalia, Włochy i Grecja), że dzieje się źle w Europie Centralnej (Niemcy, Niderlandy, Belgia) i że poziom cen utrzymuje się w Skandynawii”,
- „Tydsa: uczestnicy rozmawiali również o swojej koordynacji względem klienta Addteku: »Addtek rozmawiał z [innym konkurentem] celem poskarżenia się na niskie ceny w związku z tym, że [inny konkurent] sprzedawał poniżej jego ceny, i stwierdził, że jeżeli będzie kontynuował tę politykę cenową w przyszłym roku, nie dostaną ani kilograma w ramach grupy Addtek«”,
- „DWK (»październik 2001 r.«): spotkanie z innymi koordynatorami w odniesieniu do danych państw celem przedyskutowania szczegółów cen”.

367 Na owym spotkaniu reprezentowani byli stali członkowie oraz Austria Draht.

368 Informacje te pochodzą z wielu źródeł: od spółek Nedri, DWK, Tydsa, Emesa i Arcelor España (w przypadku tej ostatniej z notatek Emesy przedstawionych w 2007 r.) (zob. załącznik A.45 do skargi w odniesieniu do sprawozdania Tydsy odnalezonego podczas kontroli, akta sprawy, s. 240–242, w odniesieniu do odrębnych notatek spółki DWK, załącznik B.15 do odpowiedzi na skargę, s. 11660, 28554 i 28555, w odniesieniu do sprawozdania Emesy i uwag Emesy).

369 Mając na uwadze te okoliczności, należy stwierdzić, że spotkanie klubu Europa z dnia 27 września 2001 r. miało w sposób oczywisty charakter antykonkurencyjny. Ze sprawozdań ze spotkania w dniu 27 września 2001 r. sporządzonych w czasie właściwym dla okoliczności faktycznych przez przedstawicieli Emesy i Tydsy wynika, że dyskutowano w tym kontekście o limitach wywozowych przydzielanych producentom włoskim, o sprzedażach oraz o sprzedażach praktykowanych w 2002 r.

370 W jednym ze sprawozdań sporządzonych przez Emesę oraz w sprawozdaniu sporządzonym przez Tydsę odnotowano obecność Austrii Draht w tym spotkaniu. W tym względzie sprawozdanie sporządzone przez Tydsę, odnalezione podczas kontroli, jest znaczące nie tylko dlatego, że wskazano w nim nazwisko i funkcje przedstawiciela Austrii Draht, jednego z członków jej kierownictwa, lecz również dlatego, że stwierdzono tam, iż niektóre osoby przedstawiły swych zastępców lub wskazały, że zastępują swoich poprzedników. Owo sprawozdanie precyzuje zatem, że „Austria Draht również była tam obecna pierwszy raz” („Austria Draht tambien ha estado la primera vez allí”), co jeszcze bardziej osłabia wiarygodność stwierdzeń spółki Nedri, wskazanych w pkt 340, 344 i 350 powyżej i oddanych w zaskarżonej decyzji, dotyczących obecności owego przedstawiciela Austrii Draht w spotkaniach klubu Europa w dniach 25 września 1997 r. oraz 14 października i 9 listopada 1998 r.

371 W odpowiedzi na pismo w sprawie przedstawienia zarzutów, oraz ponownie przed Sądem, skarżące podniosły wprawdzie, że o ile przyznają, iż przedstawiciel Austrii Draht, pan Ro., był obecny na owym spotkaniu, o tyle należałoby również wziąć pod uwagę fakt, że gdy pan T., przedstawiciel spółki DWK, zaprosił pana Ro. do uczestniczenia w porozumieniach antykonkurencyjnych, pan Ro. odmówił.

372 Należy jednak stwierdzić, że owa odmowa nie wynika z dostępnych dowodów, w odróżnieniu na przykład od odmowy wynikającej ze sprawozdania sporządzonego przez pana P. z Emesy, gdy Tydsa odpowiedziała „NIE!” w kontekście wyliczenia koordynatorów dla różnych państw (załącznik B.15 do odpowiedzi na skargę, s. 257).

- 373 Podobnie skarżące podniosły, że pan Ro. uczestniczył jedynie w części spotkania z dnia 27 września 2001 r., zważywszy, że wsiadł do samolotu do Grazu (Austria) w Düsseldorfie (Niemcy) w dniu owego spotkania i że powinien był je opuścić o 13.45 (odlot samolotu powrotnego o 14.50). Skarżące zakwestionowały w związku z tym, jakoby na podstawie tematów poruszonych w obecności pana Ro. mógł on uzyskać informacje dotyczące kartelu i jego działania jako całości.
- 374 Jednakże z dowodów przedstawionych przez skarżące wynika, że przyznają one, iż pan Ro. mógł być obecny w miejscu spotkania (Drahthaus w Düsseldorfie) w dniu 27 września 2001 r. od 9.35 do 13.45. Czas ten jest wystarczający, by umożliwić mu uczestnictwo w spotkaniu, w którym jego obecność została w sposób wyraźny odnotowana w sprawozdaniu sporządzonym przez Tycsę (zob. załącznik 7 do skargi, s. 51, i akta sprawy, s. 841–845).
- 375 Należy ponadto podkreślić, że w niniejszej sprawie istotna jest kwestia, czy Komisja może stwierdzić, mając na uwadze dowody przedstawione w aktach, iż istnieją „poszlaki świadczące o tym, że Austria Draht sporadycznie uczestniczyła w antykonkurencyjnych dyskusjach dotyczących całego kontynentu europejskiego i, co za tym idzie, była świadoma wymiaru tego kartelu [...]”.
- 376 Ma to miejsce w przypadku spotkania klubu Europa z dnia 27 września 2001 r.
- 377 Sąd uważa jednak, podobnie jak Komisja, że brak jest wystarczających dowodów celem wykazania, że Austria Draht uczestniczyła w klubie Europa.
- 378 Poza wskazanym oświadczeniem Tycsy, jednego z członków stałych, które wskazuje, że przedstawiciel Austrii Draht po raz pierwszy wziął udział w spotkaniu klubu Europa (zob. pkt 371 powyżej), z dostępnych dowodów wynika bowiem, że Austria Draht nie była przewidziana jako koordynator dla Austrii i że wedle danych przedstawionych w tym aspekcie przez skarżące minimalne ceny sprzedaży, które należało stosować w roku 2002 w różnych państwach wskazanych na spotkaniu, nie odpowiadały stosowanym przez Austrię Draht w tym roku cenom sprzedaży, które były znacznie niższe.
- 379 Jednocześnie, jak wskazały skarżące, na żadnym z późniejszych spotkań klubu Europa nie odnotowano obecności Austrii Draht. Należy to podkreślić, ponieważ na wielu z owych spotkań obecność pana C. ze spółki CB została odnotowana, podobnie jak obecność pana G., który pracował w szczególności i głównie w imieniu spółki CB w czasie trwania naruszenia zarzucanego Austrii Draht.
- 380 W dniu 10 lub 11 października 2001 r. w Malpensie (Włochy) odbyło się spotkanie czterech członków stałych klubu Europa (Tréfileurope, Nedri, DWK i Tycsa) z członkami klubu Italia (Redaelli, CB, Itas, ITC, Tréfileurope Italia i SLM), w odniesieniu do którego to spotkania Komisja wskazała kilka źródeł informacji i które dotyczyło „integracji z producentami włoskimi”.
- 381 Podobnie w dniu 6 listopada 2001 r. odbyło się w Düsseldorfie spotkanie członków stałych klubu Europa z członkami klubu Italia (Redaelli, CB, Itas, ITC i Tréfileurope Italia), w odniesieniu do którego Komisja wskazała kilka źródeł informacji i które dotyczyło „negocjacji w przedmiocie limitów z producentami włoskimi” i „podziału klientów”. Koordynator dla Austrii uczestniczący w owych spotkaniach jest tą samą osobą, która została wskazana na spotkaniu w dniu 27 września 2001 r., a mianowicie jest nim przedstawiciel spółki DWK.
- 382 W dniach 5 i 6 czerwca 2002 r. ponownie odbyło się w Düsseldorfie spotkanie czterech członków stałych klubu Europa (Tréfileurope, Nedri, WDI i Tycsa) z członkami klubu Italia (Redaelli, CB i Tréfileurope Italia), w odniesieniu do którego Komisja wskazała kilka źródeł informacji i które dotyczyło „negocjacji w przedmiocie limitów z producentami włoskimi”. Podobne spotkania miały miejsce w dniu 1 lipca 2002 r. w Düsseldorfie i w dniu 2 lipca 2002 r. w Mediolanie (Włochy) w obecności pana C. ze spółki CB oraz pana G.

- 383 Żadna z informacji wskazanych przez Komisję w rubrykach dotyczących owych spotkań w załączniku 2 do zaskarżonej decyzji nie obciąża Austrii Draht. Gdyby Austria Draht uczestniczyła w klubie Europa, począwszy od jej uczestnictwa w spotkaniu, które miało miejsce w Düsseldorfie w dniu 27 września 2001 r., to któryś z sześciu producentów będących członkami stałymi klubu Europa – wszyscy oni współpracowali z Komisją w toku postępowania administracyjnego – z pewnością byłby w stanie wykazać tego rodzaju uczestnictwo, co w niniejszej sprawie nie nastąpiło.
- 384 Ponadto nie można twierdzić, że wówczas, gdy pan G. był obecny na spotkaniu klubu Europa wraz z panem C. ze spółki CB, w celu odbycia dyskusji o limitach wywozów udzielanych głównym producentom włoskim celem zmniejszenia presji konkurencyjnej, którą ci wywierali poza Włochami, tworzył on również jednostkę gospodarczą z Austrią Draht. Kwestia tego rodzaju w sposób oczywisty nie wchodzi bowiem w zakres pełnomocnictwa udzielonego przez Austrię Draht jej przedstawicielowi we Włoszech, jak zostało to potwierdzone na rozprawie przy uwzględnieniu odpowiedzi stron na przedstawione w tym względzie pytania Sądu.
- 385 Poza tym żaden dowód zawarty w aktach sprawy nie umożliwia wykazania, że pan G. przekazał Austrii Draht jakąkolwiek informację w przedmiocie treści dyskusji, w których brał on udział na rachunek spółki CB (zob. pkt 171 i nast. poniżej).
- 386 W związku z tym Komisja dopuściła się błędu, wskazując w motywie 653 zaskarżonej decyzji, że „Austria Draht uczestniczyła poprzez pana G. w co najmniej sześciu spotkaniach poświęconych ekspansji klubu Europa”, a mianowicie w spotkaniu z dnia 27 września 2001 r., w przypadku którego nie odnotowano obecności pana G. ani obecności pana C. ze spółki CB, podczas gdy potwierdzono obecność jednego z członków kierownictwa Austrii Draht (zob. pkt 370 powyżej), w spotkaniach z dnia 10 i 11 października 2001 r., w spotkaniu z dnia 6 listopada 2001 r., w toku którego pan G. został wskazany jako możliwy koordynator krajowy dla Włoch wspólnie z panami A. (Itas) i C. (CB), a także w spotkaniach z dnia 5 i 6 czerwca oraz 1 i 2 lipca 2002 r. (zob. pkt 305 powyżej).
- 387 W konsekwencji z powyższego wynika, że Komisja może powołać dowody, którymi dysponuje w zakresie dotyczącym z jednej strony spotkania klubu zuryskiego z dnia 9 stycznia 1996 r., a z drugiej strony spotkania klubu Europa z dnia 27 września 2001 r., nie w celu wykazania uczestnictwa Austrii Draht w klubie Europa – czego zresztą nie podniosła prawdopodobnie ze względu na zbyt jednostkowy i odrębny charakter tych dowodów – lecz jako „poszlaki świadczące o tym, że Austria Draht sporadycznie uczestniczyła w antykonkurencyjnych dyskusjach dotyczących całego kontynentu europejskiego i, co za tym idzie, była świadoma wymiaru tego kartelu [...]”.
- 388 O ile poszlaki te pozwalają wykazać, że Austria Draht wiedziała o planie ogólnym i w związku z tym o paneuropejskim wymiarze jednolitego naruszenia, o tyle jednak nie są one tak „liczne”, jak stwierdziła Komisja w zaskarżonej decyzji.
- 389 Wreszcie skarżące podniosły, że gdyby nawet Sąd stwierdził, iż można im przypisać zachowanie przedstawiciela Austrii Draht we Włoszech, to nie można w ten sposób stwierdzić posiadania przez nie z tego względu wiedzy o działaniu systemu jako całości, aby w efekcie tego wykazać uczestnictwo Austrii Draht w jednolitym naruszeniu.
- 390 W tym względzie należy przypomnieć, że Komisja rzeczywiście błędnie stwierdziła w zaskarżonej decyzji, iż wiedza o planie ogólnym mogła zostać przypisana Austrii Draht ze względu na obecność pana G. wraz z panem C. ze spółki CB na wielu spotkaniach klubu Europa, w przypadku których pan G. nie może zostać uznany za działającego na rachunek Austrii Draht w braku odpowiedniego umocowania umownego (zob. pkt 379–386 powyżej).
- 391 Co się tyczy spotkań klubu Italia, na którym dyskutowano o klubie Europa, należy również wskazać, że w przypadku dużej liczby owych spotkań, w szczególności spotkań, na których spółki Redaelli lub Tréfileurope Italie przedstawiły członkom klubu Italia ogólne założenia klubu Europa (jak na przykład

spotkania z dnia 16 grudnia 1997 r., z dnia 26 i 27 września 2000 r. lub z dnia 12 lipca 2001 r.), obecność pana G. nie została odnotowana. Może to być związane z faktem, że pan G. był postrzegany raczej jako osoba działająca na szczeblu handlowym, a nie na najwyższym poziomie decyzyjnym.

³⁹² Jednakże, jak wskazała Komisja, na kilku spotkaniach klubu Italia, na których pan G. działał na rachunek Austrii Draht jako jej przedstawiciel we Włoszech, dyskutowano nie tylko o aspektach krajowych klubu Italia, lecz również o jego aspekcie zewnętrznym, w ramach którego przewidziano dla głównych producentów włoskich podział limitów wywozu do innych państw europejskich.

³⁹³ Na przykład z dowodów dotyczących spotkania klubu Italia z dnia 19 września 2000 r., badanych w ramach zarzutu pierwszego, wynika, że jakkolwiek spotkanie to dotyczyło podziału klientów na rynku włoskim, co prawdopodobnie interesowało Austrię Draht w związku z obecnością na owym spotkaniu jej przedstawiciela we Włoszech, to omawiano na nim również kwestię wywozów i zamiar pozostania spółki SLM poza klubem Europa (zob. pkt 245 powyżej). W tym kontekście możliwe jest również przypisanie Austrii Draht wiedzy uzyskanej przez jej przedstawiciela we Włoszech w zakresie, w jakim wpisuje się to w ramy jednostki gospodarczej tworzonej przez tę spółkę i jej przedstawiciela.

³⁹⁴ Przy tym założeniu Komisja nie musi wykazywać, że zleceniodawca wiedział o antykonkurencyjnym zachowaniu przedstawiciela. Jak ma to miejsce w przypadku spółki zależnej kontrolowanej przez spółkę dominującą w 100% lub prawie w 100% lub w przypadku pracownika działającego na rachunek swego pracodawcy, zgodnie z umową przedstawiciel działa na rachunek zleceniodawcy i tworzy z nim jednostkę gospodarczą.

³⁹⁵ Mając na uwadze powyższe, należy odróżnić:

- z jednej strony spotkania klubu Italia w obecności pana G., podczas których dyskutowano nie tylko o aspektach krajowych klubu Italia, lecz także o aspektach paneuropejskich tego klubu, i na których pan G. działał zarówno jako przedstawiciel spółki CB, jak i „na rachunek” Austrii Draht we Włoszech,
- z drugiej strony spotkania klubu Europa jako takie, na których pan G. nie działał jako przedstawiciel Austrii Draht we Włoszech, lecz w sposób konieczny jako przedstawiciel spółki CB, przy czym nie pozwala to na wykazanie istnienia jednostki ekonomicznej pomiędzy panem G. a Austrią Draht.

3. Wnioski w przedmiocie zarzutu drugiego

³⁹⁶ Komisja mogła zatem stwierdzić, że w rozumieniu orzecznictwa przypomnianego w pkt 116–128 powyżej, w szczególności w pkt 120 i 124, Austria Draht uczestniczyła w jednolitym naruszeniu, w niniejszym przypadku złożonym, z następujących względów:

- po pierwsze, Austria Draht „uczestniczyła [...] w klubie Italia za pośrednictwem swego przedstawiciela ds. sprzedaży we Włoszech [...], pana G., od dnia 15 kwietnia 1997 r. do dnia 19 września 2002 r.” (motyw 769 zaskarżonej decyzji),
- po drugie, nawet jeśli Austria Draht nie została uznana za bezpośrednio odpowiedzialną uczestniczącego w klubie zuryskim lub w klubie Europa, to istnieją pewne poszlaki „świadczące o tym, że Austria Draht sporadycznie uczestniczyła w antykonkurencyjnych dyskusjach dotyczących całego kontynentu europejskiego i, co za tym idzie, była świadoma wymiaru tego kartelu we wczesnym stadium” (motyw 652 zaskarżonej decyzji).

³⁹⁷ Zaangażowanie Austrii Draht na paneuropejskim szczeblu kartelu może zostać wywiedzione zarówno z bezpośredniego uczestnictwa jednego z jej przedstawicieli w spotkaniu klubu zuryskiego w dniu 9 stycznia 1996 r. i w spotkaniu klubu Europa w dniu 27 września 2001 r., jak i z wiedzy pozyskanej

przez pana G. przy okazji spotkań klubu Italia, które dotyczyły jednocześnie aspektów krajowych rynku włoskiego i niektórych aspektów paneuropejskich sektora stali sprężającej z punktu widzenia podmiotów na tym rynku.

398 O ile rozpatrywane osobno poszlaki powołane przez Komisję celem wykazania wiedzy o paneuropejskim rozmiarze kartelu nie mogą zostać uznane za wystarczające dowody, o tyle poszlaki te rozpatrywane łącznie są wystarczające celem wykazania wiedzy Austrii Draht o paneuropejskim szczeblu kartelu w rozumieniu nadanym temu pojęciu przez orzecznictwo wskazane powyżej.

399 Zarzut drugi należy zatem oddalić.

D – W przedmiocie zarzutu trzeciego, dotyczącego okoliczności podlegających uwzględnieniu przy ocenie sankcji

400 Na wstępie należy wskazać, że voestalpine i Austria Draht podniosły – na wypadek gdyby mogło im zostać zarzucone jednolite naruszenie w rozumieniu określonym przez Komisję – że Komisja dopuściła się poważnych błędów przy obliczaniu nałożonej na nie grzywny, w szczególności w związku nieuwzględnieniem ubocznego charakteru uczestnictwa Austrii Draht w kartelu.

401 W ramach tego zarzutu skarżące podniosły trzy grupy argumentów, dotyczące, po pierwsze, naruszenia zasad proporcjonalności i równego traktowania, po drugie, naruszenia określonych postanowień wytycznych z 2006 r., a mianowicie błędnego określenia dodatkowej kwoty i braku uwzględnienia okoliczności łagodzących w związku z niedbalstwem lub znacznie ograniczonym udziałem w naruszeniu, i po trzecie, naruszenia praw do obrony i prawa do rzetelnego procesu.

402 W pierwszej kolejności należy oddalić trzecią grupę argumentów. W tym względzie skarżące podniosły, że dwukrotnie zmieniając początkową decyzję po upływie terminu na złożenie skargi, Komisja naruszyła ich prawa do obrony i prawo do rzetelnego procesu. Ponadto skarżące wskazały, że w zaskarżonej decyzji Komisja podniosła po raz pierwszy zarzut dotyczący spotkania z dnia 30 kwietnia 2002 r., w odniesieniu do którego skarżące nie miały już możliwości przedstawienia swych uwag.

403 Tymczasem, po pierwsze, w ramach procedury przed Sądem skarżące uzyskały kopie decyzji zmieniających i miały również możliwość przedstawienia swych uwag w tym zakresie, jak wynika z pkt 44–48 powyżej. Skarżące nie mogą więc podnosić naruszenia swoich praw do obrony i swojego prawa do rzetelnego procesu w zakresie dotyczącym zmian początkowej decyzji przez pierwszą decyzję zmieniającą i przez drugą decyzję zmieniającą.

404 Po drugie, w zakresie dotyczącym ostatecznego rozumowania przyjętego przez Komisję w zaskarżonej decyzji w odniesieniu do przebiegu spotkania z dnia 30 kwietnia 2002 r. należy przede wszystkim stwierdzić, że ściśle rzecz biorąc, chodzi nie o nowy zarzut, lecz o nową interpretację dowodu, który został już przedstawiony skarżącym. Ponadto zmiana analizy dokonanej w tym zakresie przez Komisję jest związana z uwagami przedstawionymi przez skarżące w odpowiedzi na pismo w sprawie przedstawienia zarzutów. Należy również wskazać, że skarżące mogły przedstawić uwagi dotyczące tej nowej analizy w ramach niniejszej skargi i że Sąd może, o ile to konieczne, orzec w przedmiocie wartości dowodów dotyczących owego spotkania. Należy zatem odesłać do pkt 264–270 powyżej, w których Sąd orzekł w przedmiocie argumentów skarżących dotyczących spotkania z dnia 30 kwietnia 2002 r.

1. *W przedmiocie naruszenia zasady proporcjonalności*

- 405 Skarżące podniosły, że grzywna w wysokości 22 mln EUR jest nieproporcjonalna do zarzucanych im czynów. Ich zdaniem grzywna została nałożona ze względu na zachowanie przedstawiciela niedziałającego na zasadzie wyłączności w ramach klubu Italia, o którym Austria Draht nic nie wiedziała, i to w sytuacji, gdy nie zarzucono jej uczestnictwa w innych porozumieniach antykonkurencyjnych. Ponadto ów przedstawiciel, podobnie jak inni uczestnicy klubu Italia, zakwestionował twierdzenie, że Austria Draht była reprezentowana w tym klubie, a w każdym razie Austria Draht nie mogła zostać uznana za znaczącego członka klubu Italia. Mając na uwadze te okoliczności, skarżące nie powinny zostać ich zdaniem ukarane grzywną inną niż o wymiarze symbolicznym. W przypadku gdyby grzywna symboliczna miała się okazać nieodpowiednia, w ramach kwoty grzywny należy uwzględnić jedynie sprzedaże stali sprężającej Austrii Draht we Włoszech, a nie sprzedaże stali sprężającej w całym EOG. W niniejszej sprawie część grzywny związana z posiadaniem wiedzy o porozumieniach na szczelbu europejskim – odrębnie i nawet bez zatwierdzenia tych umów – wynosi około 19 mln EUR. W oparciu o sprzedaże we Włoszech i wedle metody Komisji grzywna powinna wynosić jedynie 3,1 mln EUR. Ponadto Komisja nie może uzasadniać proporcjonalnego charakteru grzywny, stwierdzając z jednej strony, że ocena wagi dotyczy samego naruszenia, a z drugiej strony, że sytuacja skarżących nie stanowi okoliczności łagodzącej w rozumieniu wytycznych z 2006 r. Komisja powinna wziąć pod uwagę zachowanie każdego omawianego przedsiębiorstwa i rolę odgrywaną przy wykazywaniu uzgodnionych praktyk. Jeżeli skarżącym zarzuca się sam udział w klubie Italia, to jedynym rynkiem właściwym dla obliczenia grzywny są co najwyżej Włochy (pkt 219–233 skargi, pkt 79–87, 99 i 100 repliki).
- 406 Wedle Komisji, o ile prawdą jest, że jedynym zarzutem względem Austrii Draht jest bycie „członkiem” w klubie Italia i, w związku z tym, uczestnictwo w porozumieniach zawartych w ramach tego klubu, o tyle jednak Austria Draht brała również udział w szeregu spotkań klubu Europa. Mając na uwadze zakres geograficzny porozumień klubu Italia i ich ścisłą korelację z porozumieniami paneuropejskimi, Austria Draht „uczestniczyła” w całym kartelu. Określenie kwoty grzywny w oparciu o sprzedaże stali sprężającej dokonywane na szczelbu europejskim nie jest zatem nieproporcjonalne, zważywszy na to, że nie miało miejsca uczestnictwo ograniczone do samych Włoch (pkt 93 i 98 odpowiedzi na skargę, pkt 51–54 dupliki).
- 407 Celem zbadania tych argumentów celowe jest przypomnienie zasad, które mają zastosowanie do obliczania kwoty grzywny nakładanej jako kara za indywidualny udział przedsiębiorstwa w naruszeniu prawa konkurencji.
- a) Proporcjonalność sankcji w świetle całości okoliczności
- 408 Z art. 49 ust. 3 karty praw podstawowych wynika, że kary nie mogą być nieproporcjonalnie surowe w stosunku do czynu zabronionego pod groźbą kary.
- 409 W tym względzie art. 101 ust. 1 TFUE i art. 53 ust. 1 porozumienia EOG wyraźnie uznają za niezgodne z rynkiem wewnętrznym porozumienia i uzgodnione praktyki, które polegają na ustalaniu w sposób bezpośredni lub pośredni cen zakupu lub sprzedaży albo innych warunków transakcji lub na ograniczaniu lub kontrolowaniu produkcji albo rynków. Naruszenia tego rodzaju, zwłaszcza gdy chodzi o porozumienia horyzontalne, są kwalifikowane przez orzecznictwo jako szczególnie poważne, gdyż wywierają bezpośredni wpływ na podstawowe parametry konkurencji na danym rynku (wyrok z dnia 11 marca 1999 r., Thyssen Stahl/Komisja, T-141/94, Rec, EU:T:1999:48, pkt 675).

- 410 Zgodnie z art. 23 ust. 2 rozporządzenia nr 1/2003 Komisja może nakładać na przedsiębiorstwa biorące udział w tego rodzaju naruszeniu grzywny, których kwota nie przekracza 10% obrotu uzyskanego w poprzedzającym roku obrotowym przez każde z przedsiębiorstw uczestniczących w naruszeniu. Ponadto zgodnie z art. 23 ust. 3 wskazanego rozporządzenia przy ustalaniu wysokości grzywny uwzględnia się, oprócz wagi naruszenia, czas jego trwania.
- 411 W tym względzie, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, przy ustalaniu kwoty grzywien należy uwzględnić wszystkie elementy mogące wchodzić w skład oceny wagi naruszeń, takie jak między innymi rola odegrana przez każdą ze stron w naruszeniu i ryzyko, jakie naruszenia tego rodzaju stanowią dla celów Unii (zob. wyrok z dnia 15 marca 2000 r., Cimenteries CBR i in./Komisja, T-25/95, T-26/95, od T-30/95 do T-32/95, od T-34/95 do T-39/95, od T-42/95 do T-46/95, T-48/95, od T-50/95 do T-65/95, od T-68/95 do T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 i T-104/95, Rec, EU:T:2000:77, pkt 4949 i przytoczone tam orzecznictwo). Jeżeli naruszenie zostało popełnione przez kilka przedsiębiorstw, należy zbadać względną wagę udziału każdego z nich (zob. wyrok z dnia 8 lipca 1999 r., Hercules Chemicals/Komisja, C-51/92 P, Rec, EU:C:1999:357, pkt 110 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 412 Podobnie okoliczność, że przedsiębiorstwo nie uczestniczyło we wszystkich elementach składających się na kartel lub że w zakresie, w jakim w nich uczestniczyło, odgrywało podrzędną rolę, powinna być brana pod uwagę przy ocenie wagi naruszenia, a w odpowiednich przypadkach przy ustalaniu wysokości grzywny (ww. w pkt 119 wyroki: Komisja/Anic Partecipazioni, EU:C:1999:356, pkt 90; Aalborg Portland i in./Komisja, EU:C:2004:6, pkt 86) (zob. pkt 124 powyżej).
- 413 W szczególności w przypadku jednolitego naruszenia, w rozumieniu naruszenia złożonego, składającego się z szeregu porozumień i uzgodnionych praktyk na różnych rynkach, na których nie są obecni wszyscy sprawcy naruszenia lub na których mogą oni posiadać jedynie częściową wiedzę o planie ogólnym, sankcje powinny być określone w sposób indywidualny w ten sposób, że powinny się odnosić do zachowań i do cech właściwych danym przedsiębiorstwom (zob. analogicznie wyrok z dnia 7 czerwca 2007 r., Britannia Alloys & Chemicals/Komisja, C-76/06 P, Zb.Orz., EU:C:2007:326, pkt 44).
- 414 W tym kontekście zasada proporcjonalności oznacza, że grzywna powinna zostać ustalona proporcjonalnie do czynników podlegających uwzględnieniu zarówno w ocenie obiektywnej wagi naruszenia jako takiej, jak i w ocenie relatywnej wagi uczestnictwa karanego przedsiębiorstwa w naruszeniu (zob. podobnie i przy uwzględnieniu rozróżnienia pomiędzy obiektywną wagą naruszenia, w rozumieniu pkt 22 i 23 wytycznych z 2006 r., a wagą relatywną uczestnictwa karanego przedsiębiorstwa w naruszeniu, ocenianą przez pryzmat okoliczności właściwych owemu przedsiębiorstwu w rozumieniu pkt 27 i nast. owych wytycznych, wyrok z dnia 27 września 2006 r., Jungbunzlauer/Komisja, T-43/02, Zb.Orz., EU:T:2006:270, pkt 226–228 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 415 W związku z tym w zakresie sankcji nakładanych za naruszenie prawa konkurencji w dziedzinie karteli Komisja powinna dopilnować, by określać kary indywidualnie w odniesieniu do naruszenia, biorąc pod uwagę szczególną sytuację każdego sprawcy naruszenia (zob. podobnie wyroki: z dnia 15 września 2011 r., Lucite International i Lucite International UK/Komisja, T-216/06, EU:T:2011:475, pkt 87, 88; z dnia 16 września 2013 r., Hansa Metallwerke i in./Komisja, T-375/10, EU:T:2013:475, pkt 80; z dnia 14 maja 2014 r., Donau Chemie/Komisja, T-406/09, Zb.Orz., EU:T:2014:254, pkt 92). W konsekwencji sprawca naruszenia, w przypadku którego nie stwierdzono odpowiedzialności za określone gałęzie jednolitego naruszenia, nie mógł odgrywać roli przy ich realizacji. W związku z ograniczonym zakresem stwierdzonego względem niego naruszenia złamanie prawa konkurencji jest w sposób konieczny mniej istotne niż w przypadku sprawcy uczestniczącego we wszystkich gałęziach naruszenia.
- 416 W praktyce indywidualizacja kary w odniesieniu do naruszenia może być dokonywana w różnych stadiach określania kwoty grzywny, jak ma to miejsce w przypadku zaskarżonej decyzji.

- 417 Po pierwsze, Komisja może uznać szczególny charakter uczestnictwa przedsiębiorstwa w naruszeniu na etapie oceny obiektywnej wagi jednolitego naruszenia. W niniejszym przypadku okolicznościami, które Komisja uwzględniła na tym etapie, były z jednej strony ograniczenie materialne (przypadek Fundii, która uczestniczyła jedynie w koordynacji dotyczącej Addteku) lub geograficzne (przypadek Socitrellu, Fapriceli i Proderacu, uczestniczących jedynie w klubie España, który obejmował tylko Hiszpanię i Portugalię) uczestnictwa w jednolitym naruszeniu, a z drugiej strony – późne powzięcie wiedzy o jego paneuropejskim wymiarze (maj 2001 r. w przypadku wskazanych przedsiębiorstw).
- 418 Co się tyczy Austrii Draht, z motywów 947–949 zaskarżonej decyzji wynika, że gdy Komisja dokonywała oceny zakresu geograficznego jednolitego naruszenia, oddaliła ona wniosek skarżących zmierzający do nieuwzględnienia wartości sprzedaży stali sprężającej dokonanych w Hiszpanii i Portugalii z tego względu, że Austria Draht nie była aktywna w ramach klubu España, ponieważ owe dwa państwa należały również do zakresu geograficznego klubu Italia.
- 419 Rozumowanie Komisji w tym względzie w zakresie dotyczącym skarżących opiera się, jak wskazała ona w swych pismach, na ocenie wagi naruszenia jako takiego, a więc na określonej liczbie czynników takich jak charakter jednolitego naruszenia, wielkość skumulowanego udziału w rynku, jakim dysponowały dane przedsiębiorstwa, zasięg geograficzny naruszenia globalnego oraz kwestia, czy zostało ono wprowadzone w życie (zob. pkt 22 wytycznych z 2006 r.), a nie na ocenie indywidualnego udziału danego przedsiębiorstwa w naruszeniu.
- 420 Po drugie, Komisja może uznać szczególny charakter uczestnictwa przedsiębiorstwa w naruszeniu na etapie oceny okoliczności łagodzących wskazanych w pkt 29 wytycznych z 2006 r. w ramach ogólnej oceny całości właściwych okoliczności (zob. pkt 27 wytycznych z 2006 r.). O ile żadne przedsiębiorstwo, włącznie ze skarżącymi, nie zdołało przeprowadzić zażądanego przez Komisję dowodu na okoliczność, iż naruszenie zostało popełnione w wyniku niedbalstwa, o tyle jednak Komisja uznała, że rola spółek Proderac i Trame (Emme) była znacznie bardziej ograniczona niż rola innych uczestników kartelu i że w związku z tym powinno im zostać przyznane obniżenie kwoty grzywny (w niniejszej sprawie 5%).
- 421 Komisja stwierdziła natomiast, iż skarżące nie wykazały, że uczestnictwo Austrii Draht w jednolitym naruszeniu było znacznie bardziej ograniczone niż w przypadku innych podmiotów. Wymagany przez Komisję poziom dowodów dla celów spełnienia tego kryterium jest szczególnie wysoki, ponieważ przedsiębiorstwo, które powołuje się na tego rodzaju okoliczność, powinno wykazać, że „w okresie, w którym przystąpiło ono do wywołujących naruszenie przepisów porozumień, w istocie powstrzymywało się od stosowania postanowień tych porozumień, przyjmując na rynku postawę prokonkurencyjną”.
- 422 W tym zakresie Komisja stwierdziła, że dane dotyczące wielkości sprzedaży w okresie 1998–2001 (aspekt limitów) i w okresie 2001–2002 (aspekt cen) przedstawione przez Austrię Draht nie są wystarczające, ponieważ zostały one potwierdzone jedynie przez Austrię Draht, i że w każdym razie sporadyczne przypadki oszustw w odniesieniu do ustalonych cen, limitów lub podziału klientów nie wykazują same w sobie, iż dany podmiot nie wykonywał tajnych porozumień (motywy 1016 i 1018 zaskarżonej decyzji).
- 423 Po trzecie, Komisja może uznać szczególny charakter uczestnictwa przedsiębiorstwa w naruszeniu na etapie późniejszym niż ocena obiektywnej wagi naruszenia lub okoliczności łagodzących powołanych przez dane przedsiębiorstwa. W pkt 36 wytycznych z 2006 r. wskazano w związku z tym, że Komisja może w niektórych przypadkach nałożyć grzywnę symboliczną. Może ona również, jak wskazano w pkt 37 owych wytycznych, odstąpić od ogólnej metodologii wskazanej dla obliczania grzywnien między innymi ze względu na szczególne okoliczności danej sprawy.

- 424 W niniejszej sprawie ani na etapie wstępnym oceny wagi naruszenia jako takiego, ani na następującym etapie rozpatrzenia okoliczności łagodzących, ani też na żadnym innym etapie Komisja nie uznała, że przy obliczaniu grzywny należało uwzględnić szczególną sytuację podniesioną przez skarżące.
- 425 W konsekwencji w braku jakiejkolwiek okoliczności łagodzącej lub szczególnej okoliczności Komisja zastosowała względem skarżących ten sam wzór, który został zastosowany przy określaniu sankcji względem przedsiębiorstw uczestniczących we wszystkich okolicznościach składających się na globalny kartel, a nie tylko w niektórych z nich. Wzór ten jest następujący: 19% wartości sprzedaży stali sprężającej danego przedsiębiorstwa w EOG (tytułem wagi naruszenia jako takiego) pomnożone przez liczbę lat i miesięcy uczestnictwa w naruszeniu (okres indywidualnego uczestnictwa Austrii Draht w naruszeniu), powiększone o 19% wartości sprzedaży stali sprężającej danego przedsiębiorstwa w EOG tytułem kwoty dodatkowej (kwota dodatkowa).
- 426 W przypadku skarżących rezultat wynikający z zastosowania owego wzoru, a więc 22 mln EUR grzywny, nie przekroczył 10% obrotu uzyskanego przez przedsiębiorstwo w poprzedzającym roku obrotowym, w związku z czym Komisja nałożyła ową sankcję w zaskarżonej decyzji.

b) W przedmiocie uwzględnienia szczególnej sytuacji skarżących

- 427 W niniejszej sprawie do Sądu należy zbadać, czy nakładając na skarżące sankcję w postaci grzywny w wysokości 22 mln EUR, obliczonej przy uwzględnieniu w szczególności całości sprzedaży stali sprężającej dokonanej w EOG przez Austrię Draht, obiektywnej wagi naruszenia jako takiego, okresu uczestnictwa Austrii Draht w klubie Italia za pośrednictwem pana G., i bez uznania jakiejkolwiek okoliczności łagodzącej (zob. pkt 103–115 powyżej), Komisja oceniła w odpowiedni sposób okoliczności niniejszej sprawy i w związku z tym zastosowała sankcję proporcjonalną względem jednolitego naruszenia zarzucanego Austrii Draht.

Warunki uczestnictwa w klubie Italia

- 428 Co się tyczy uczestnictwa w klubie Italia, celem dokonania oceny sankcji nałożonej na Austrię Draht można dokonać trzech stwierdzeń, uwzględniając to, co zostało wskazane w zarzucie pierwszym.
- 429 Po pierwsze, jak również podniosła Komisja, zakres geograficzny porozumień zawartych w ramach klubu Italia wykracza poza Włochy. Klub ten, poza aspektem włoskim, pozwolił również pewnej liczbie przedsiębiorstw stanowiących jądro kartelu, a mianowicie spółkom Redaelli, CB, ITC i Itas (obecnym we Włoszech) oraz Tréfileurope (obecnej we Włoszech i na pozostałym obszarze Europy), ale także innym, mniejszym przedsiębiorstwom włoskim (takim jak SLM), skoordynować wysiłki producentów włoskich w zakresie wywozu oraz symetrycznie definiować wspólną politykę w reakcji na usiłowania producentów z innych państw europejskich (takich jak spółki Tycsa, Nedri i DWK, które działały czasem w klubie Italia), zmierzających do ograniczenia owych wysiłków poprzez proponowanie producentom włoskim limitów wywozu na pozostały obszar Europy.
- 430 Należy jednak stwierdzić, że Austria Draht, która nie była producentem włoskim dokonującym wywozów na pozostały obszar Europy, nie uczestniczyła ani nie mogła uczestniczyć w działaniach członków klubu Italia mających na celu skoordynowanie ich wysiłków w zakresie wywozu. Okoliczność tę należy wziąć pod uwagę przy ocenie kwoty grzywny nałożonej na skarżące.
- 431 Po drugie, należy wskazać, że w każdym razie przedstawiciel Austrii Draht w ramach klubu Italia nie mógł działać na rachunek Austrii Draht poza zakresem powierzonych mu czynności, które polegały na „wyłącznym przedstawicielstwie we Włoszech” w dziedzinie stali sprężającej. Z akt sprawy wynika ponadto, że charakter czynności powierzonych panu G. przez Austrię Draht był doskonale znany uczestnikom klubu Italia (na przykład spółkom Tréfileurope, ITC lub CB).

- 432 Brak jest dowodów, które pozwalałyby wykazać, że pan G. był postrzegany jako osoba mogąca zobowiązać Austrię Draht poza Włochami.
- 433 Ograniczenie to powinno również zostać uwzględnione przy ocenie kwoty grzywny nakładanej na skarżące, ponieważ okoliczność ta może zawęzić zakres geograficzny działań pana G. w ramach klubu Italia. Należy ponadto stwierdzić, że Komisja ma świadomość tego ograniczenia, ponieważ nie zarzuca ona Austrii Draht, lecz jedynie spółce CB zachowanie pana G. w ramach klubu Europa. W związku z tym w części dotyczącej „porozumień paneuropejskich: klub Europa (1997 r. – 2002 r.)” załącznika 1.1 do zaskarżonej decyzji „nazwiskami pracowników uczestniczących” w tych porozumieniach są panowie Ra. i Ro. w imieniu Austrii Draht i, poprzez odesłanie, między innymi pan G. w imieniu spółki CB. Podobnie jest się w zakresie dotyczącym załącznika 2 do zaskarżonej decyzji dotyczącego klubu Europa. Natomiast nazwisko pana G. zostało wskazane w części „Klub Italia” załącznika 1.2 do zaskarżonej decyzji zarówno w imieniu Austrii Draht (chodzi o jej „przedstawiciela handlowego we Włoszech”), jak i w imieniu spółki CB (poprzez spółki Studio Crema).
- 434 Po trzecie, należy również wskazać, że niezależnie od tego, jakie działania mógł podejmować pan G. w ramach klubu Italia (czy to na rachunek Austrii Draht, czy też nie na jej rachunek), Komisja nie wykazała, że Austria Draht o tym wiedziała. Żaden z dowodów w aktach sprawy, i w szczególności, jak przyznała Komisja, żaden z wymienionych pomiędzy panem G. i Austrią Draht dokumentów przedstawionych w odpowiedzi na żądanie udzielenia informacji Komisji, nie pozwala na wykazanie tej okoliczności.
- 435 Możliwe jest przypisanie bezpośrednio Austrii Draht zachowania pana G. w ramach klubu Italia, ponieważ wpisuje się ono w ramy czynności wykonywanych na rachunek Austrii Draht przez przedstawiciela, niezależnie od tego, czy Austria Draht o tym wiedziała, jednak przedstawiciel ów może zostać uznany jedynie za organ pomocniczy spółki CB, jeżeli nie działał na rachunek Austrii Draht.
- 436 Należy w tym względzie stwierdzić, że – w kontekście faktycznym i dla celów określenia kwoty grzywny – zakres geograficzny zachowania pana G. w ramach klubu Italia nie mógł wykraczać poza Włochy, zważywszy z jednej strony na ograniczenie jego umowy przedstawicielstwa, a z drugiej strony na brak wykazania okoliczności, że gdy pan G. nie działał na rachunek Austrii Draht celem sprzedaży jej produktów we Włoszech, przekazywał on jej jednak informacje, które mógł uzyskać w ramach klubu Italia w zakresie dotyczącym wykraczających poza Włochy aspektów tego klubu. Gdyby miało to bowiem miejsce, quod non, wówczas Austria Draht byłaby w stanie dostosować swe zachowanie na innych rynkach, na których była obecna (na przykład na rynku austriackim lub na rynkach belgijskim i niderlandzkim).

Brak udziału w klubie Europa i w innych porozumieniach

- 437 Co się tyczy konsekwencji sporadycznego zaangażowania Austrii Draht w ramach klubu Europa, z badania zarzutu drugiego wynika, że zwykła okoliczność, iż Austria Draht mogła wiedzieć o paneuropejskim wymiarze kartelu, nie wystarcza, by uwzględnić wartości sprzedaży dokonanych na rynkach, w przypadku których nie wykazano w żaden sposób, jakoby Austria Draht działała w sposób antykonkurencyjny.
- 438 Z zaskarżonej decyzji wynika bowiem w sposób jasny, że Komisja nie uznała, jakoby Austria Draht uczestniczyła w klubie Europa, podobnie jak nie uczyniła tego w przypadku pozostałych gałęzi globalnego kartelu (zob. pkt 460–462 powyżej). „Sporadyczne zaangażowanie” wynikające z „poszlak”, mniej licznych, niż to sugeruje Komisja, i prowadzących do wniosku, że Austria Draht „była świadoma paneuropejskiego wymiaru tego kartelu we wczesnym stadium”, nie może być zrównane

z rzeczywistym i stałym uczestnictwem w klubie Europa. W niniejszej sprawie brak jest możliwości wyjścia poza zawarte w decyzji stwierdzenie, wedle którego Austria Draht nie uczestniczyła w klubie Europa ani tym bardziej w klubie zuryskim, klubie España czy porozumieniu południowym.

439 Stwierdzenie to znajduje ponadto oparcie w wielu dowodach z akt sprawy, z których wynika, że na rynkach innych niż włoski, na których Austria Draht nie współpracowała z panem G., nie chciała ona brać udziału w jakichkolwiek koordynacjach zachowań w odniesieniu do cen, ilości lub klientów.

440 W tym względzie można wskazać, pośród innych dowodów, dane handlowe przedstawione przez skarżące w odpowiedzi na pismo w sprawie przedstawienia zarzutów celem wykazania ich zachowania zgodnego z regułami konkurencji. W niniejszej sprawie dane te zostały na wstępie odrzucone przez Komisję w zaskarżonej decyzji z tego względu, że zostały one potwierdzone jedynie przez Austrię Draht (motywy 1018 zaskarżonej decyzji). Jednakże w przypadku wątpliwości Komisji co do prawdziwości danych przedstawionych przez podmiot obwiniony celem obrony przed zarzutami sformułowanymi względem niego przez organ administracji Komisja z łatwością sprawdziłaby przekazane dane u różnych zainteresowanych stron poprzez skierowanie do tych stron żądania udzielenia informacji. W sposób ogólny Komisja wskazała również, że „sporadyczne przypadki oszustw w odniesieniu do ustalonych cen i podziału przydzielonych kwot czy też klientów nie wykazują same w sobie, że dany podmiot nie wykonywał tajnych porozumień” (motywy 1016 i 1018 zaskarżonej decyzji). Tego rodzaju uzasadnienie nie jest wystarczające, aby zanegować wszelkie znaczenie dokładnych i szczegółowych danych dotyczących znacznych okresów. Owe dane są istotne jako dowody podlegające uwzględnieniu celem wykazania, że omawiane zachowanie nie miało charakteru zmywy.

441 Stwierdzenie Komisji, że skarżące nie uczestniczyły w globalnym kartelu w zakresie dotyczącym nie tylko, w sposób wyraźny, klubu Europa, lecz również, w sposób dorozumiany i konieczny, okoliczności składających się na ten kartel (klub zuryski, klub España, porozumienie południowe [...]), stanowi fakt, który powinien zostać wzięty pod uwagę przez Komisję przy ocenie sankcji podlegających nałożeniu na skarżące.

2. Wniosek dotyczący naruszenia zasady proporcjonalności

442 W konsekwencji z powyższego wynika, że sankcja nałożona na skarżące jest nieproporcjonalna, ponieważ Komisja nie wzięła pod uwagę szczególnej sytuacji Austrii Draht, nakładając na skarżące grzywnę w wysokości 22 mln EUR, obliczoną przy uwzględnieniu w szczególności całości sprzedaży stali sprężającej dokonanej w EOG przez Austrię Draht, obiektywnej wagi naruszenia jako takiego, okresu uczestnictwa Austrii Draht w klubie Italia za pośrednictwem pana G. i bez uznania jakiegokolwiek okoliczności łagodzącej.

443 W szczególności w ramach sankcji nałożonej przez Komisję na skarżące nie wzięto w żaden sposób pod uwagę faktu, że Austria Draht uczestniczyła jedynie w jednej gałęzi jednolitego naruszenia (klub Italia, i to za pośrednictwem pana G.) oraz że w zakresie owej gałęzi, nawet w braku dowodów w tym względzie, nie można stwierdzić, iż zarówno cel, jak i skutki owego uczestnictwa mogły wykraczać poza terytorium Włoch.

444 Jak wskazały w sposób wyraźny skarżące, uznany w zaskarżonej decyzji fakt, że Austria Draht nie brała udziału we wszystkich porozumieniach objętych przez Komisję sankcją, nie przełożył się na niższą grzywnę. Przeciwnie, uznając wprawdzie, że Austria Draht nie uczestniczyła w kartelu na szczeblu europejskim, i w braku dowodów wykazujących zachowanie antykonkurencyjne ze strony Austrii Draht poza terytorium włoskim, Komisja nałożyła na tę spółkę grzywnę obliczoną na podstawie sprzedaży skarżących na szczeblu europejskim, w związku z czym na skarżące została nałożona taka sama grzywna, jaka zostałaby nałożona, gdyby Austrii Draht przypisano uczestnictwo we wszystkich gałęziach jednolitego naruszenia.

- 445 W niniejszej sprawie zasada proporcjonalności wymaga, by Komisja uwzględniła przy obliczaniu kwoty grzywny nakładanej na skarżące pewnych szczególnych okoliczności właściwych dla sytuacji Austrii Draht, takich jak, po pierwsze, ograniczenie terytorialne umowy agencyjnej pana G. upoważniającej go do działania na rachunek skarżących jedynie w zakresie sprzedaży we Włoszech i, po drugie, brak jakichkolwiek dowodów wykazujących, że w związku z tym, iż pan G. mógł posiadać wiedzę o okolicznościach innych niż te, które dotyczyły sprzedaży we Włoszech, przekazał on je Austrii Draht, która mogła w konsekwencji dostosować swe zachowanie na rynkach stali sprężającej innych niż rynek włoski.
- 446 Przedsiębiorstwo, którego uczestnictwo w jednolitym naruszeniu zostało wykazane w zakresie wielu części składowych kartelu, przyczynia się bowiem do skuteczności i wagi tego kartelu w większym stopniu niż przedsiębiorstwo dopuszczające się naruszenia, które uczestniczyło tylko w jednej z tych części składowych. W związku z tym pierwsze ze wskazanych przedsiębiorstw dopuszcza się naruszenia cięższego niż to popełnione przez drugie ze wskazanych przedsiębiorstw, co należy wziąć pod uwagę przy określaniu sankcji.
- 447 Stwierdza się nieważność art. 2 pkt 5 zaskarżonej decyzji w zakresie, w jakim przepis ten nakłada nieproporcjonalną sankcję na voestalpine i na voestalpine Wire Rod Austria.
- 448 Skutki tego zostaną zbadane poniżej, w ramach przyznanego Sądowi nieograniczonego prawa orzekania, o którego wykonanie wniesiono w niniejszej sprawie.
- 449 W tych okolicznościach brak jest konieczności badania argumentów stron odnośnie do zarzutu dotyczącego naruszenia zasady równego traktowania lub odnośnie do zarzutów dotyczących naruszenia niektórych przepisów wytycznych z 2006 r., które w niniejszej sprawie nie mogą podważyć powyższej oceny.

E – W przedmiocie wykonywania przez Sąd nieograniczonego prawa orzekania i określenia ostatecznej kwoty grzywny

- 450 Obok zwykłej kontroli zgodności kary z prawem, która pozwala jedynie na oddalenie skargi o stwierdzenie nieważności lub stwierdzenie nieważności zaskarżonego aktu, nieograniczone prawo orzekania przyznane Sądowi, na podstawie art. 229 WE, w art. 31 rozporządzenia nr 1/2003 uprawnia Sąd do zastąpienia jego oceną oceny dokonanej przez Komisję, a w konsekwencji do zmiany zaskarżonego aktu, nawet jeżeli nie stwierdza jego nieważności, z uwzględnieniem wszelkich okoliczności faktycznych, zmieniając w szczególności wysokość grzywny, w przypadku gdy zostaje mu przedłożona do rozważenia kwestia wysokości grzywny (zob. podobnie wyroki: z dnia 8 lutego 2007 r., *Groupe Danone/Komisja*, C-3/06 P, Zb.Orz., EU:C:2007:88, pkt 61, 62; z dnia 3 września 2009 r., *Prym i Prym Consumer/Komisja*, C-534/07 P, Zb.Orz., EU:C:2009:505, pkt 86 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 451 W tym względzie należy podnieść, że ustalenie grzywny przez Sąd nie jest, z uwagi na jego charakter, ścisłym działaniem arytmetycznym. Ponadto Sąd nie jest związany obliczeniami Komisji ani jej wytycznymi, kiedy wykonuje nieograniczone prawo orzekania, powinien natomiast przeprowadzić własną ocenę, uwzględniając wszystkie okoliczności danego przypadku (zob. wyrok z dnia 5 października 2011 r., *Romana Tabacchi/Komisja*, T-11/06, Zb.Orz., EU:T:2011:560, pkt 266 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 452 W niniejszej sprawie przy określaniu kwoty grzywny dla celów nałożenia sankcji za uczestnictwo Austrii Draht w jednolitym naruszeniu Sąd powinien uwzględnić następujące okoliczności.

- 453 Po pierwsze, z dowodów zawartych w aktach wynika w sposób wystarczający, że Austria Draht, za pośrednictwem pana G., jej przedstawiciela we Włoszech, uczestniczyła w wielu spotkaniach klubu Italia, które dotyczyły przydzielania limitów i ustalania cen na rynku włoskim. Tego rodzaju porozumienia zaliczają się ze względu na swój charakter do najpoważniejszych ograniczeń konkurencji. Owo uczestnictwo rozpoczęło się w dniu 15 kwietnia 1997 r. i trwało bez istotnej przerwy do chwili, w której Komisja dokonała kontroli w lokalach spółki CB, innego przedsiębiorstwa, na rzecz którego działał pan G.
- 454 Uczestnictwo Austrii Draht w klubie Italia za pośrednictwem pana G., którego Austria Draht upoważniła do negocjacji sprzedaży stali sprężającej we Włoszech, stanowi istotną okoliczność dla celów oceny sankcji.
- 455 Po drugie, prawidłowe jest stwierdzenie, że Austria Draht „sporadycznie uczestniczyła” w antykonkurencyjnych dyskusjach dotyczących całego kontynentu europejskiego. Wynika to zarówno z bezpośredniego udziału przedstawiciela Austrii Draht w spotkaniu klubu zuryskiego w dniu 9 stycznia 1996 r. i w spotkaniu klubu Europa w dniu 27 września 2001 r, jak i z faktu, że poprzez obecność w niektórych spotkaniach klubu Italia, w których pan G. brał udział w ramach funkcji powierzonych mu przez Austrię Draht, mógł on pozyskać informacje dotyczące nie tylko aspektów krajowych rynku włoskiego, lecz także rynków, na które wywozów dokonywali producenci z siedzibą we Włoszech, w szczególności rynku niemieckiego, hiszpańskiego i francuskiego.
- 456 Celem określenia sankcji należy zatem wziąć również dodatkowo pod uwagę sporadyczne uczestnictwo – bezpośrednie i pośrednie – przedstawicieli Austrii Draht w dyskusjach antykonkurencyjnych na szczeblu paneuropejskim.
- 457 Po trzecie, należy wziąć jednocześnie pod uwagę, że uczestnictwo w jednolitym naruszeniu zarzucanym Austrii Draht odznacza się szeregiem cech szczególnych.
- 458 W pierwszej kolejności należy na wstępie wskazać, że Komisja nie wykazała, iż Austria Draht uczestniczyła w klubie zuryskim, w klubie Europa lub w klubie España, stanowiących zasadnicze składniki jednolitego naruszenia. Owa cecha szczególna jest tym bardziej znamienna, że w zakresie handlowym Austria Draht, w odróżnieniu od pana G., nie miała rzeczywistego interesu w przynależności do klubu Italia. Gdyby bowiem Austria Draht uczestniczyła w opisanym przez Komisję jednolitym naruszeniu bezpośrednio, a nie za pośrednictwem pana G., jej interesy handlowe polegałyby raczej na działaniu w ramach klubu Europa, który obejmował producentów niedokonujących zasadniczej części sprzedaży we Włoszech, celem zapobiegania w szczególności wywozom dokonywanym na terytorium klubu Europa przez producentów obecnych głównie we Włoszech.
- 459 Brak jest jednak dowodów, które wykazywałyby, że po dyskusjach, w których przedstawiciel Austrii Draht mógł brać udział w latach 1996 i 2001, nastąpiły inne spotkania umożliwiające wykazanie nie tylko „sporadycznego uczestnictwa”, lecz także rzeczywistego uczestnictwa Austrii Draht w klubie Europa. W szczególności tytułem przykładu należy wskazać, że różne dowody powołane przed Sądem nie pozwalają w żadnym razie na wykazanie, iż Austria Draht dopuściła się zachowania stanowiącego naruszenie w Austrii. Przeciwnie, skarżące podniosły, co nie zostało w sposób poparty dowodami podważone przez Komisję, że członkowie kartelu postrzegali ową spółkę jako zagrożenie i jako przeszkodę dla ich zachowań w tym państwie członkowskim i na pozostałym obszarze EOG.
- 460 W tym aspekcie, jak Komisja przyznała na rozprawie, mając na uwadze akta sprawy, ukazujące w szczególności współpracę sześciu producentów w ramach klubu Europa (zob. pkt 69 powyżej), jeden z owych sześciu producentów musiałby wspomnieć o uczestnictwie Austrii Draht w klubie Europa, gdyby miało ono miejsce.

- 461 Stwierdzenie, że Austria Draht oraz, w konsekwencji, voestalpine nie uczestniczyły w klubie Europa, ma zastosowanie zarówno w odniesieniu do hipotezy bezpośredniego uczestnictwa Austrii Draht w klubie Europa poprzez jej pracowników, jak i w odniesieniu do hipotezy uczestnictwa w tej części składowej jednolitego naruszenia za pośrednictwem pana G.
- 462 Poza brakiem dowodów pozwalających w sposób spójny wykazać tego rodzaju uczestnictwo w czasie trwania jednolitego naruszenia zarzucanego Austrii Draht oraz poza możliwością powołania się przez skarżące na zasadę domniemania niewinności należy bowiem również wskazać, że Komisja wskazała w sposób wyraźny w motywie 652 zaskarżonej decyzji, iż nie uważa, jakoby Austrii Draht należało przypisać odpowiedzialność za bezpośrednie uczestnictwo w klubie Europa ani uprzednio w klubie zuryskim. Należy ponadto wskazać, że sama Komisja stwierdziła również w załącznikach 1 i 2 do zaskarżonej decyzji, dotyczących klubu Europa, że zachowanie stanowiące naruszenie, które można zarzucić panu G. w zakresie owego klubu, podlega przypisaniu spółce CB, a nie Austrii Draht, co znajduje wyjaśnienie w terytorialnym ograniczeniu czynności powierzonych przez Austrię Draht panu G.
- 463 W drugiej kolejności, w każdym razie w czasie trwania naruszenia, pan G. dokonywał transakcji na rachunek Austrii Draht jedynie w zakresie rynku włoskiego. Owa cecha uczestnictwa Austrii Draht w jednolitym naruszeniu wynikająca z umowy zawartej z panem G. została ponadto potwierdzona przez skarżące w odpowiedzi na pytania Sądu w tym aspekcie, co nie zostało zakwestionowane w sposób poparty dowodami przez Komisję w uwagach w tym zakresie.
- 464 W trzeciej kolejności należy wskazać, że żaden dowód nie pozwala na wykazanie iż Austria Draht wiedziała o stanowiącym naruszenie zachowaniu pana G., co ma zastosowanie zarówno w przypadku rynku włoskiego, na którym pan G. był upoważniony do działania, jak i w przypadku innych rynków, na których nigdy nie dokonywał on transakcji na rachunek Austrii Draht.
- 465 Uczestnictwo Austrii Draht w jednolitym naruszeniu stanowiło zatem przede wszystkim czyn pośrednika, pana G., pełnomocnika owej spółki we Włoszech, któremu Austria Draht powierzyła działalność handlową w owym państwie, i w związku z tym brak jest możliwości przyjęcia, że pan G. przekazał Austrii Draht jakikolwiek dowód dotyczący informacji pozyskanych w związku z jego zachowaniem antykonkurencyjnym. Tego rodzaju sytuacja nie jest bez znaczenia przy określaniu sankcji.
- 466 W konsekwencji należy zasadniczo wziąć pod uwagę zachowanie antykonkurencyjne pana G. na rachunek Austrii Draht celem określenia kwoty grzywny podlegającej nałożeniu na tę spółkę. Podobnie jak Komisja, Sąd również ocenia jako właściwe uwzględnienie sporadycznego uczestnictwa Austrii Draht w dyskusjach antykonkurencyjnych na szczeblu paneuropejskim, jednak nie może to uzasadnić koncepcji, wedle której poprawne byłoby określenie kwoty grzywny przy wzięciu pod uwagę całości sprzedaży stali sprężającej dokonanej przez Austrię Draht w ramach EOG.
- 467 Mając na uwadze te okoliczności, Sąd stwierdza, że grzywna w wysokości 7,5 mln EUR pozwala na skuteczne ukaranie bezprawnego zachowania Austrii Draht w sposób, który nie jest znikomy i który pozostaje wystarczająco odstraszący. Grzywna przekraczająca tę kwotę byłaby nieproporcjonalna względem naruszenia zarzucanego skarżącym przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności uczestnictwa Austrii Draht w jednolitym naruszeniu.
- 468 Ze względów wskazanych w zaskarżonej decyzji, które nie zostały ponadto zakwestionowane przez skarżące, należy stwierdzić, że spółka voestalpine jest solidarnie zobowiązana do zapłaty owej grzywny.

469 Mając na uwadze powyższe, należy, po pierwsze, stwierdzić nieważność art. 2 pkt 5 zaskarżonej decyzji w zakresie, w jakim nałożono w nim na skarżące grzywnę nieproporcjonalną celem ukarania uczestnictwa Austrii Draht w jednolitym naruszeniu w okresie od 15 kwietnia 1997 r. do 19 września 2002 r., po drugie, zmniejszyć kwotę grzywny nałożonej na skarżące solidarnie w wysokości 22 mln EUR do 7,5 mln EUR i, po trzecie, oddalić skargę w pozostałym zakresie.

W przedmiocie kosztów

470 Zgodnie z art. 134 § 3 regulaminu postępowania przed Sądem w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań każdej ze stron każda z nich pokrywa własne koszty. Jednakże, jeżeli jest to uzasadnione okolicznościami sprawy, Sąd może orzec, że jedna ze stron pokrywa, oprócz własnych kosztów, część kosztów poniesionych przez stronę przeciwną.

471 W okolicznościach niniejszej sprawy, mając na uwadze znaczne zmniejszenie kwoty grzywny nałożonej na skarżące przez Komisję, należy postanowić, że Komisja pokrywa własne koszty oraz dwie trzecie kosztów poniesionych przez skarżące, które ponoszą zatem jedną trzecią swych kosztów.

Z powyższych względów

SĄD (szósta izba)

orzeka, co następuje:

- 1) **Stwierdza się nieważność art. 2 pkt 5 decyzji Komisji C(2010) 4387 wersja ostateczna z dnia 30 czerwca 2010 r. dotyczącej postępowania na podstawie art. 101 TFUE oraz art. 53 porozumienia EOG (sprawa COMP/38.344 – Stal sprężająca), zmienionej decyzją Komisji C(2010) 6676 wersja ostateczna z dnia 30 września 2010 r. oraz decyzją Komisji C(2011) 2269 wersja ostateczna z dnia 4 kwietnia 2011 r.**
- 2) **Kwota grzywny nałożonej solidarnie na voestalpine AG i na voestalpine Wire Rod Austria GmbH zostaje zmniejszona z 22 mln EUR do 7,5 mln EUR.**
- 3) **Skarga zostaje oddalona w pozostałym zakresie.**
- 4) **Komisja Europejska pokrywa własne koszty oraz dwie trzecie kosztów poniesionych przez voestalpine i voestalpine Wire Rod Austria.**
- 5) **Voestalpine i voestalpine Wire Rod Austria pokrywają jedną trzecią własnych kosztów.**

Frimodt Nielsen

Dehousse

Collins

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 15 lipca 2015 r.

Podpisy

Spis treści

Przedmiot sporu	2
Okoliczności powstania sporu	4
I – Sektor będący przedmiotem postępowania	4
A – Produkt	4
B – Strona ofertowa	5
C – Strona popytowa	5
D – Wymiana handlowa w ramach Unii Europejskiej i EOG	5
II – Voestalpine i Austria Draht	5
III – Postępowanie administracyjne	6
A – Pierwszy wniosek o złagodzenie sankcji oraz przyznane spółce DWK zwolnienie z grzywny	6
B – Kontrole i żądania udzielenia informacji	6
C – Kolejne wnioski o złagodzenie sankcji oraz reakcja Komisji	7
D – Wszczęcie postępowania i pismo w sprawie przedstawienia zarzutów	8
E – Dostęp do akt sprawy, przesłuchanie i zdolność płatnicza	8
F – Dodatkowe żądania udzielenia informacji	8
IV – Zaskarżona decyzja	8
Przebieg postępowania i żądania stron	9
Co do prawa	11
A – Uwagi wstępne	11
1. Treść zaskarżonej decyzji	11
a) Składowe kartelu i cechy charakterystyczne jednolitego naruszenia	11
b) Okoliczności przyjęte w odniesieniu do spółek Austria Draht i voestalpine	13
Umowa z panem G.	14
Klub Italia (od dnia 15 kwietnia 1997 r. do dnia 19 września 2002 r.)	14
Klub Europa i system obejmujący cały kontynent europejski	16
c) Adresaci zaskarżonej decyzji i indywidualny czas trwania odpowiedzialności	17

Sytuacja Austrii Draht	17
Sytuacja spółki voestalpine	21
d) Obliczanie kwoty grzywny nałożonej na voestalpine i Austrię Draht	21
2. Przypomnienie obowiązujących zasad	23
a) Dowód istnienia i czasu trwania naruszenia	23
b) Pojęcie jednolitego naruszenia w rozumieniu naruszenia złożonego	24
c) Pojęcie zdystansowania się w przypadku udziału w spotkaniu	25
B – W przedmiocie zarzutu pierwszego, dotyczącego błędnego stwierdzenia przez Komisję, że skarżące brały udział w części składowej jednolitego naruszenia poprzez swego przedstawiciela we Włoszech	26
1. Przypisanie zleceniodawcy zachowania przedstawiciela	26
a) Warunki przypisania zleceniobiorcy zachowania przedstawiciela	27
b) Umowa przedstawicielstwa handlowego i przejęcie ryzyka gospodarczego	28
c) Wpływ wykonywanej przez przedstawiciela podwójnej reprezentacji	29
d) Brak wiedzy, kontroli i zgody	31
2. Dowody popełnionych przez przedstawiciela czynów stanowiących naruszenie	33
a) W przedmiocie spotkania w dniu 15 kwietnia 1997 r.	34
b) W przedmiocie spotkania w dniu 24 czerwca 1997 r.	36
c) W przedmiocie spotkania w dniu 11 marca 1998 r.	37
d) W przedmiocie spotkania w dniu 30 marca 1998 r.	38
e) W przedmiocie spotkania w dniu 18 maja 1998 r.	39
f) W przedmiocie spotkania w dniu 19 października 1998 r.	40
g) W przedmiocie spotkania w dniu 18 stycznia 1999 r.	40
h) W przedmiocie spotkania w dniu 14 grudnia 1999 r.	41
i) W przedmiocie spotkania w dniu 12 stycznia 2000 r.	42
j) W przedmiocie spotkania w dniu 19 września 2000 r.	43
k) W przedmiocie spotkania w dniu 10 czerwca 2001 r.	43
l) W przedmiocie spotkania w dniu 23 października 2001 r.	44
m) W przedmiocie spotkania w dniu 11 stycznia 2002 r.	44
n) W przedmiocie spotkania w dniu 30 kwietnia 2002 r.	46

o)	W przedmiocie innych spotkań i dokumentów cytowanych w zaskarżonej decyzji	47
3.	W przedmiocie różnych oświadczeń powołanych przez strony	48
4.	Czas trwania naruszenia zarzucany Austrii Draht	49
5.	Wnioski dotyczące zarzutu pierwszego	49
C –	W przedmiocie zarzutu drugiego, dotyczącego błędnego stwierdzenia przez Komisję, że skarżące brały udział w jednolitym naruszeniu skupiającym w szczególności klub Italia i klub Europa	49
1.	Udział w części składowej jednolitego naruszenia	50
2.	Wiedza o paneuropejskim szczeblu kartelu	51
a)	Dowody powołane w zaskarżonej decyzji	51
b)	Analiza dowodów powołanych w zaskarżonej decyzji	52
	Dowody dotyczące klubu zuryskiego.	
	– W przedmiocie spotkania w dniu 28 maja 1995 r.	51
	– W przedmiocie spotkania w dniu 9 stycznia 1996 r.	53
	Dowody dotyczące klubu Europa	57
	– W przedmiocie spotkania w dniu 14 października 1998 r.	56
	– W przedmiocie spotkania w dniu 9 listopada 1998 r.	57
	– W przedmiocie spotkania w dniu 28 lutego 2000 r.	57
	– W przedmiocie spotkania w dniu 27 września 2001 r.	59
	Dowody pozwalające wykazać wiedzę o kartelu poprzez przedstawiciela	62
3.	Wnioski w przedmiocie zarzutu drugiego	64
D –	W przedmiocie zarzutu trzeciego, dotyczącego okoliczności podlegających uwzględnieniu przy ocenie sankcji	65
1.	W przedmiocie naruszenia zasady proporcjonalności	66
a)	Proporcjonalność sankcji w świetle całości okoliczności	66
b)	W przedmiocie uwzględnienia szczególnej sytuacji skarżących	69
	Warunki uczestnictwa w klubie Italia	69
	Brak udziału w klubie Europa i w innych porozumieniach	70
2.	Wniosek dotyczący naruszenia zasady proporcjonalności	71
E –	W przedmiocie wykonywania przez Sąd nieograniczonego prawa orzekania i określenia ostatecznej kwoty grzywny	72

W przedmiocie kosztów 75